

Jaarverslag 2016

De Kracht van de Keten

NEDERLANDSE TRANSPLANTATIE STICHTING

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Willem Weimar

Voorzitter raad van toezicht

Voorwoord

Het jaarverslag van de NTS over 2016 heeft als thema: 'De kracht van de keten'. De keten 'Donatie-Transplantatie Nederland' bestaat uit een groot aantal schakels die stuk voor stuk essentieel zijn voor de kracht van die keten. Eén zwakke schakel en de hele keten is zwak. Alleen wanneer iedere schakel sterk is, zal de keten sterk zijn.

Dat is nu meer dan ooit noodzakelijk. Immers, in 2016 hebben we de 8 jaar stijgende trend in het aantal transplantaties niet kunnen doorzetten.

Dat vraagt van iedere schakel in de keten om herbezinning en extra inspanning. Alleen wanneer iedere schakel de eigen verantwoordelijkheid neemt, kan de hele keten aan kracht winnen. Ik spoor u aan om daar uw bijdrage aan te leveren.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

NTS Jaarverslag 2016

Deze publicatie delen? Kies uit één van onderstaande social media.

> Deel via Twitter

> Deel via LinkedIn

> Deel via Facebook

v.l.n.r. **Frans Kajim,**
Jeantine Reiger, Brigitte Schaefer,
Bernadette Haase-Kromwijk (*directeur*)

Managementteam
Nederlandse Transplantatie Stichting

Inleiding

De NTS heeft een fundamentele rol om zo veel mogelijk patiënten op de wachtlijst voor een orgaandonor zo goed mogelijk te helpen. De NTS is een belangrijke uitvoerder van publieke taken en treedt op als trusted advisor van VWS.

Verantwoordelijkheid

Samenwerken in de keten van *donor* tot ontvanger betekent samenwerken met alle betrokkenen die een rol hebben. Bijvoorbeeld met degenen die mensen informeren, zoals docenten die jongeren lesgeven over orgaandonatie en vrijwilligers die voorlichting geven. Met medische professionals die een mogelijke donor in het ziekenhuis kunnen herkennen. En met degenen die de transplantatie van het orgaan of weefsel uitvoeren. Samen streven we ons gemeenschappelijke doel na: mensen helpen met een transplantatie.

Samenwerken in een keten betekent ook bereid zijn om over je eigen schaduw heen te stappen als het gemeenschappelijke doel dat vraagt. Dat geldt voor iedereen in de keten. Verantwoordelijkheid nemen in het veld begint met in de praktijk vastleggen wie welke rol vervult. Wij als NTS zijn verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de taken die ons zijn toegewezen: toegankelijke informatie geven zodat iedereen een weloverwogen keuze kan maken over donor worden, de schaarse organen en weefsels toewijzen aan de best passende patiënt en ziekenhuizen ondersteunen bij alles wat samenhangt met donatie en transplantatie.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

In 2015 was het thema van ons jaarverslag 'samen sterk'. Als vervolg daarop hebben we in 2016 'verantwoordelijkheid' als een belangrijk thema gezien. Onze eigen verantwoordelijkheid nemen en in de keten elkaars verantwoordelijkheid herkennen en erkennen. Elkaar erop aanspreken en onszelf er ook op laten aanspreken. Het is een verdieping die tot een nog betere samenwerking leidt, waardoor we de kracht van de keten optimaal benutten.

Meerjarenstrategie 2017-2020

In 2016 is de NTS in opdracht van VWS geëvalueerd. Het onderzoeksbureau KWINK oordeelde overwegend positief over het functioneren van de NTS. Er zijn veel partijen met allemaal hetzelfde doel: meer patiënten helpen. Alleen de weg erheen verschilt soms. Daarom hebben we samen met het veld een Position Paper voor orgaan- en weefseldonatie opgesteld. Dit heeft in 2016 voor alle partijen meer rolduidelijkheid en begrip voor elkaar opgeleverd. Wij willen niet op elkaars stoel zitten, maar complementair zijn en elkaar versterken. Op basis van dit Position Paper hebben we de meerjarenstrategie van de NTS voor 2017-2020 bepaald. Die strategie rust op onze visie dat er voor iedereen op tijd een geschikt orgaan of weefsel zou moeten zijn, met respect voor de donor en zijn of haar omgeving. Daaruit komt onze missie voort om patiënten te helpen met een transplantatie. Dit willen we bereiken door te bevorderen dat donororganen en -weefsels optimaal beschikbaar zijn.

Als we patiënten willen helpen met een geschikt orgaan of geschikt weefsel, zijn er meer registraties met 'ja' in het Donorregister nodig. Ook is het aantal nabestaanden dat toestemming geeft voor donatie van organen van naasten die geen keuze hebben vastgelegd, nog steeds teleurstellend laag. We blijven werken aan versterking van het draagvlak bij de bevolking. We breiden de voorlichting uit aan doelgroepen die moeilijk te bereiken zijn, zoals lager opgeleiden en Nederlanders met een migratieachtergrond. Via het onderwijs informeren we jongeren en kinderen over orgaandonatie en transplantatie. Ook besteden we aandacht aan het herkennen van donoren in ziekenhuizen.

Maar als we blijven doen wat we altijd al deden, krijgen we wat we altijd al hadden. We hebben de afgelopen jaren veel in gang gezet en zagen aanvankelijk een stijging van het aantal beschikbare organen, maar sinds 2 jaar stagneert dit. Dus stellen we onszelf een aantal vragen. Moeten we andere wegen bewandelen? Moet er iets in de procedure of in het systeem veranderen? Waarom lukt het niet om een structurele stijging te bewerkstelligen? Die vragen onderzoeken we verder in 2017.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Toestemming van nabestaanden

Onze hoogste prioriteit blijft een toename van het aantal nabestaanden dat toestemming geeft voor donatie van een potentiële donor die in het ziekenhuis overlijdt en niet geregistreerd is. We hebben contacten met de partijen in de keten versterkt en expertmeetings met donatieprofessionals georganiseerd om ervaringen te bespreken en van elkaar te leren. Er zijn trainingen 'Communicatie rond Donatie' aan artsen gegeven en er is ondersteuning georganiseerd in de vorm van voorbereidende gesprekken met artsen die donatiegesprekken gaan voeren. Maar het aantal nabestaanden dat toestemming voor donatie geeft, stijgt niet. Of nabestaanden ja zeggen, hangt van zo veel factoren af. Een daarvan is de situatie waarin het gesprek over donatie plaatsvindt. Goede opvang in het ziekenhuis is in elk geval een voorwaarde. Misschien speelt een klik tussen de nabestaanden en de intensivist die de vraag stelt een rol. Maar ook eerdere ervaringen met andere professionals gedurende de opname kan invloed hebben op de sfeer van het gesprek. Hier willen we meer aandacht aan gaan besteden.

Donatie bij leven

Met nierdonatie van levende donoren gaat Nederland aan kop in Europa. Dat komt door de goede voorlichting en door de goede resultaten van de transplantaties van nieren van levende donoren. Het denkbeeld over donatie bij leven is enorm veranderd. Ooit gebeurde het bij hoge uitzondering vanwege het grote tekort aan nieren en de huivering om in een gezond lichaam te snijden. Vervolgens gebeurde het bij familieleden vanwege de genetische voordelen. Inmiddels doneren ook mensen met een andere of zelfs geen relatie tot de ontvanger een nier. De resultaten van donatie bij leven zijn 2 keer zo goed als van postmortale donatie, dus leggen artsen de mogelijkheid actief voor aan hun patiënten.

Nergens in Europa weigeren zo veel nabestaanden hun medewerking aan donatie na overlijden als in Nederland. Maar ook nergens in Europa is het aantal donaties bij leven zo groot als hier. Daarnaast stijgt het aantal altruïstische donoren. Dit biedt ook kansen voor het landelijk cross-overprogramma. Doordat we proberen zo veel mogelijk altruïstische donaties te koppelen in een pool voor cross-over, creëren we meer kansen op goede matches en kunnen we dus meer mensen helpen.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

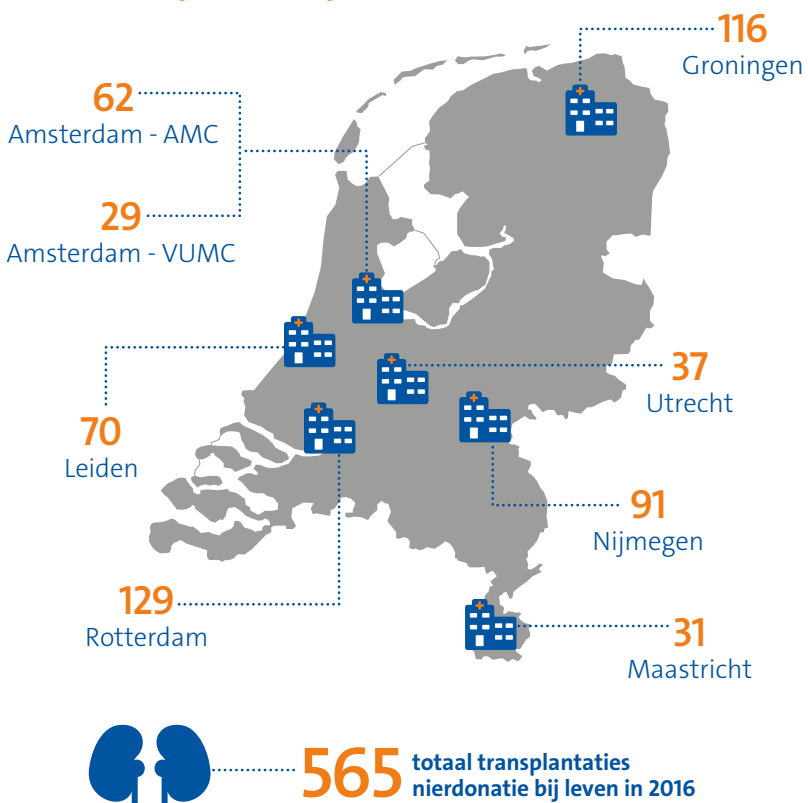
- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

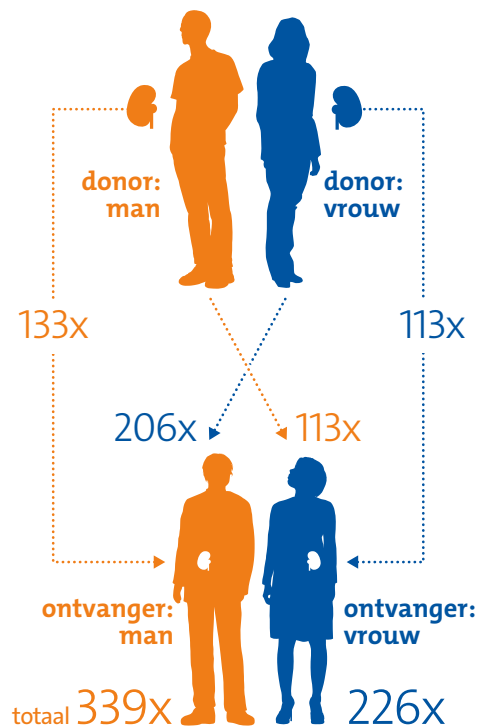

Bij donatie bij leven is een 100% follow-up van donoren en dataverzameling belangrijk. Niet alleen voor henzelf, maar ook in het belang van toekomstige donoren, zeker op de lange termijn. Daar gaan we ons in 2017 sterk voor maken.

Aantal transplantaties per centrum

Man-vrouw verhoudingen donoren en ontvangers

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

English summary

Donatie na euthanasie

Steeds meer mensen die euthanasie willen, kiezen voor donatie na euthanasie. Een indrukwekkend gebaar. Het is bewonderenswaardig dat mensen hiertoe overgaan om daarmee anderen te helpen. In 2016 heeft een brede vertegenwoordiging uit het medische werkveld gewerkt aan het opstellen van de Richtlijn Orgaandonatie na euthanasie.

Verbeter technieken

Zoals eerder gezegd, het aanbod van postmortale organen stijgt niet. Bovendien loopt de kwaliteit van de organen terug doordat donoren steeds ouder worden. Daarom zet het veld, ondersteund door de NTS, stevig in op kwaliteitsverbetering van de organen. Perfusie of machinale preservatie is een techniek die de kwaliteit van organen kan verbeteren. Daarom wordt sinds eind 2015 machinale preservatie standaard ingezet voor nieren tijdens transport. Artsen passen machinale perfusie toe om levers en longen geschikt te maken die anders om kwaliteitsredenen niet worden geaccepteerd voor transplantatie. Met longen zijn al succesvolle transplantaties uitgevoerd. Voor de levers verkeert dit proces nog in de beginfase. Hiervan verwachten we veel in de nabije toekomst.

Antwoorden

Met onze nieuwe meerjarenstrategie onderzoeken we hoe we, mede door de kracht van de keten te benutten, tot betere resultaten kunnen komen. In 2017 bestaat de NTS 20 jaar. Het zou mooi zijn als we dan antwoorden vinden op de vragen die ons nu zo bezighouden. Daar zetten we ons volledig voor in.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

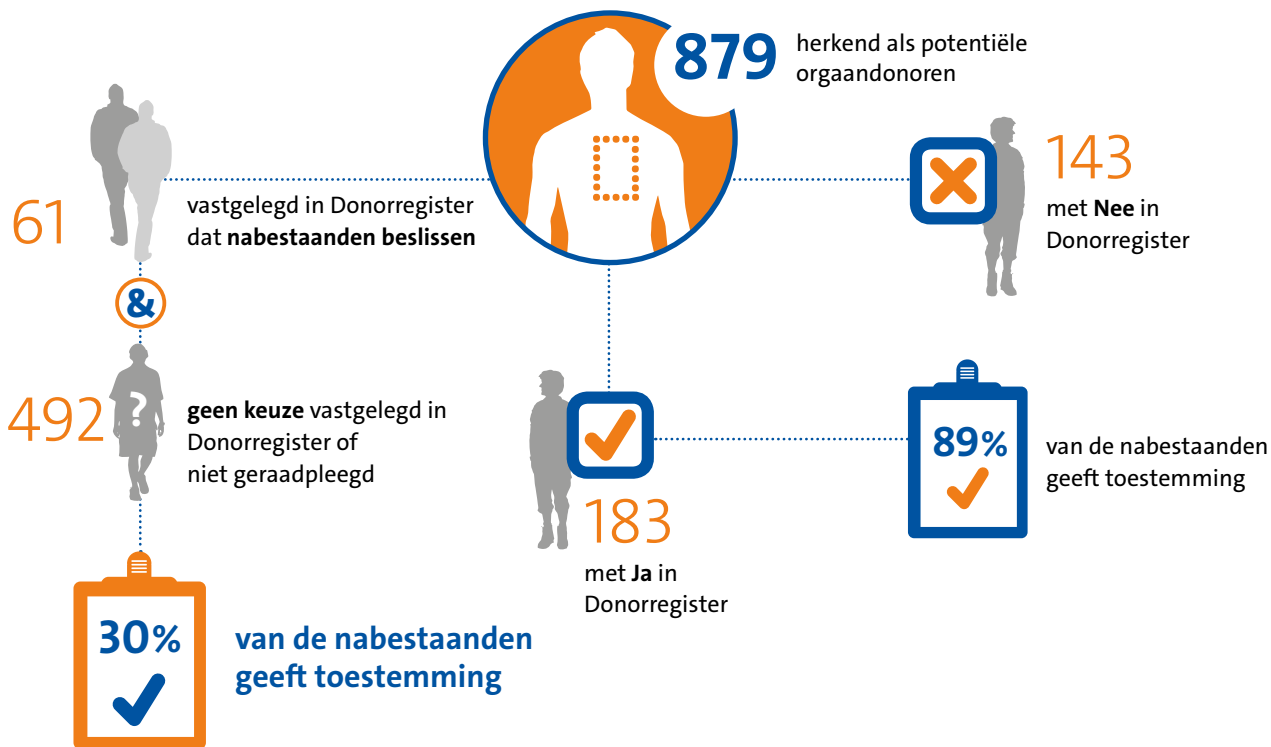
- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Grootste uitdaging voor de toekomst: meer toestemming van nabestaanden.

Er is nog altijd een tekort aan donoren. Op diverse manieren probeert de NTS daar wat aan te doen: door middel van doelgroepcampagnes, lespakketten en gastlessen bijvoorbeeld. Of door het verruimen van de criteria voor orgaandonatie. Maar de grootste kans, en daarmee ook de grootste uitdaging, is het verhogen van het toestemmingspercentage van nabestaanden. In 2016 gaf namelijk slechts 1 op de 3 nabestaanden (30%) toestemming voor orgaandonatie na overlijden van een niet-geregistreerd familielid. Hier is nog veel ruimte voor verbetering.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

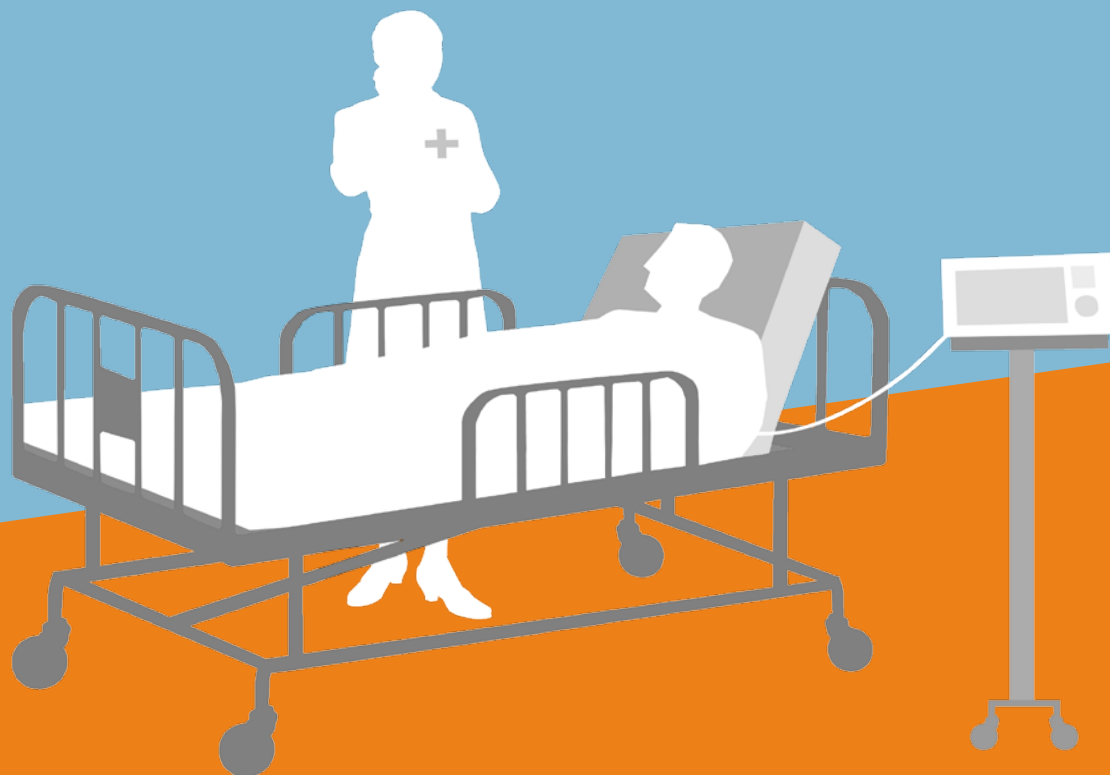
 English summary

1

Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Het aantal levende orgaandonoren is gestegen met ruim 11% ten opzichte van 2015. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
 - B Medewerkers NTS
 - C Publicaties en voordrachten
 - D Begrippenlijst
- English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Meer DCD (Donation after Circulatory Death) orgaandonaties in 2016

In 2016 werden in Nederland 303 postmortale orgaandonoren gemeld bij het Orgaancentrum van de NTS. Hiervan werden er 235 geëffectueerd (78%) (zie ook tabellen 1.1a tot en met c)¹. Het aantal geëffectueerde orgaandonoren nam af met 11% ten opzichte van het jaar daarvoor (2015: 265). Ten opzichte van 2015 waren er 7% minder geëffectueerde DBD donoren in 2016: het aantal daalde van 126 naar 117. Het aantal geëffectueerde DCD donoren nam af met 15%: van 139 in 2015 naar 118 in 2016. Hoewel het percentage multi-orgaandonoren licht is gestegen ten opzichte van 2015 (66% in 2015 en 68% in 2016), is het absolute aantal multi-orgaandonoren gedaald (van 176 in 2015 naar 160 in 2016).

Orgaandonaties postmortaal

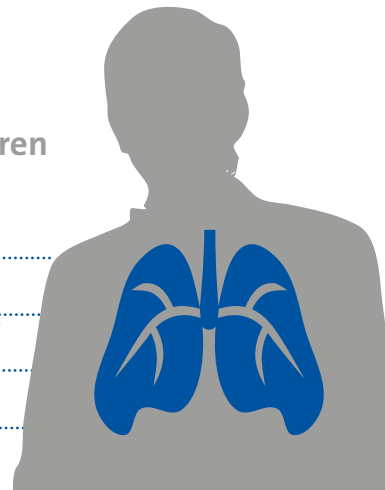
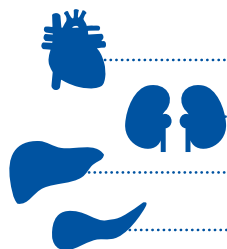
Het aantal
orgaantransplantaties

daalt met 9%
2015: 759 2016: 689

Hoofdoorzaken

Daling aantal
hersendode donoren

¹ De peildatum voor de cijfers in dit jaarverslag is 30 maart 2017.

* Geëffectueerde orgaandonor = een donor gemeld bij het Orgaancentrum van wie minstens één orgaan is getransplanteerd

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

English summary

Tabel 1.1a: Geëffectueerde postmortale orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	312	336	336	348	303
Geëffectueerde orgaandonoren	252	255	271	265	235
• Alleen nierdonor	68	83	71	81	65
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	7	19	13	8	10
• <u>Multi-orgaandonor</u>	177	153	187	176	160
Percentage multi-orgaandonoren	70%	60%	69%	66%	68%

Tabel 1.1b: Geëffectueerde postmortale DBD orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	132	112	154	130	123
Geëffectueerde orgaandonoren	128	105	150	126	117
• Alleen nierdonor	3	7	6	9	4
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	4	9	11	6	7
• Multi-orgaandonor	121	89	133	111	106
Percentage multi-orgaandonoren	95%	85%	89%	88%	91%

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 1.1c: Geëffectueerde postmortale DCD orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	180	224	182	218	180
Geëffectueerde orgaandonoren	124	150	121	139	118
• Alleen nierdonor	65	76	65	72	61
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	3	10	2	2	3
• Multi-orgaandonor	56	64	54	65	54
Percentage multi-orgaandonoren	45%	43%	45%	47%	46%

[Meer cijfers over orgaan- en weefseldonatie](#)

De afname van het aantal gemelde DCD donoren heeft geleid tot minder multi-orgaandonatie en minder geëffectueerde donoren. Het aantal transplantaties met organen van postmortale donoren is hierdoor met 9% gedaald ten opzichte van het jaar ervoor (759 in 2015 en 689 in 2016; zie ook tabel 1.2). Het aantal transplantaties met organen van levende donoren (vooral nieren, zie tabel 1.3) is in 2016 gestegen naar 577. Het voorgaande jaar waren dat nog 517 transplantaties. Dit aantal is inclusief 12 transplantaties met (een deel van) een lever van een levende donor. Het aantal transplantabele patiënten dat wacht op een orgaan was eind 2016 met 9% toegenomen ten opzichte 2015 (van 984 naar 1071, zie ook tabel 1.4).

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 1.2: Aantal orgaantransplantaties in Nederland met organen van postmortale donoren in het aangegeven jaar. Er is onderscheid gemaakt tussen Donation after Brain Death (DBD) en Donation after Circulatory Death (DCD) donoren.

	2012	2013	2014	2015	2016
Hart	37	37	51	53	35
Hart met long	-	-	-	1	-
Lever - DBD	99	80	109	89	99
Lever - DCD	36	48	47	46	44
Lever split - DBD	5	5	9	7	2
Long - DBD	51	50	71	48	42
Long - DCD	29	38	20	29	31
Nier - DBD	229	165	223	207	202
Nier met lever - DBD	1	4	4	3	1
Nier met lever - DCD	-	-	-	2	-
Nier met pancreas - DBD	24	16	23	13	13
Nier met pancreas - DCD	1	2	4	9	6
Nier met split lever - DBD	-	-	-	1	-
Nier - DCD	220	247	216	235	204
Pancreas - DBD	10	11	8	7	6
Pancreas met lever - DBD	-	1	-	-	1
Pancreas - DCD	2	2	-	6	3
Dunne darm - DBD	1	-	-	3	-
Dunne darm met nier - DBD	1	-	-	-	-
Totaal	746	706	785	759	689

Opmerking: *nier-en-bloc* wordt als 1 transplantatie geteld; Bij pancreaseilandjestransplantatie kan 1 ontvanger van 2 donoren eilandjes ontvangen, dit wordt geteld als 2 transplantaties; 1x dunne darm met buikwand in 2015

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 1.3: Verwantschap levende nierdonoren en ontvangers

Levend verwant	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Moeder	40	17%	52	21%	51	21%	38	19%	47	20%
Vader	36	15%	34	14%	38	16%	37	19%	40	17%
Zoon / dochter	41	17%	31	13%	29	12%	24	12%	28	12%
Broer / zus	107	44%	104	43%	98	40%	84	42%	93	39%
Opa / oma	1	0%	2	1%	1	0%	1	1%	1	0%
Oom / tante	6	2%	9	4%	9	4%	7	4%	15	6%
Neef / nicht	8	3%	10	4%	15	6%	8	4%	11	5%
Niet nader gespecificeerd	2	1%	-	-	1	0%	-	-	2	1%
Totaal	241	100%	242	100%	242	100%	199	100%	237	100%

Levend onverwant

Partner	127	52%	135	49%	127	43%	123	39%	127	39%
Vriend	26	11%	35	13%	36	12%	30	10%	47	14%
Niet-verwante familie	29	12%	28	10%	22	8%	32	10%	31	9%
Anonieme donor	29	12%	42	15%	44	15%	63	20%	65	20%
Niet nader gespecificeerd	33	14%	38	14%	63	22%	67	21%	58	18%
Totaal	244	100%	278	100%	292	100%	315	100%	328	100%

Totaal levende nierdonoren	485		520		534		514		565	
-----------------------------------	------------	--	------------	--	------------	--	------------	--	------------	--

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 1.4: Transplantabele patiënten op de wachtlijst op 31 december

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 / 2015
Hart	64	84	89	101	99	-2%
Hart met lever en long	-	-	-	-	1	-
Hart met long	-	-	2	1	1	-
Lever	157	132	104	109	122	12%
Lever met long	1	-	-	-	-	-
Lever met pancreas	1	-	-	-	-	-
Long	193	189	178	176	193	10%
Nier	829	710	622	544	595	9%
Nier met lever	6	2	5	1	2	-
Nier met pancreas	20	23	23	31	32	3%
Pancreas	15	9	20	21	26	24%
Dunne darm	-	-	1	-	-	-
Totaal	1286	1149	1044	984	1071	9%

[Meer cijfers over postmortale orgaan- en weefseltransplantaties](#)

Het aantal weefseldonoren lag in 2016 met 1655 donoren 4% lager dan in 2015 (1727 donoren). Hiervan doneerden 1476 donoren – meestal beide – [cornea's](#) (in 2015: 1590), 202 donoren een [pulmonale klep](#) en/of een [aortahartklep](#) (2015: 174), 139 donoren botweefsel (2015: 108) en 443 donoren huid (2015: 464). Het aantal corneatransplantaties nam in 2016 toe met 2% naar 1523 (2015: 1499). Het aantal hartkleptransplantaties daalde in 2016 met 7% naar 80 (2015: 86). Het aantal transplantaties met botweefsel groeide in 2016 met 16% naar 2129 ten opzichte van 1835 het voorgaande jaar.

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

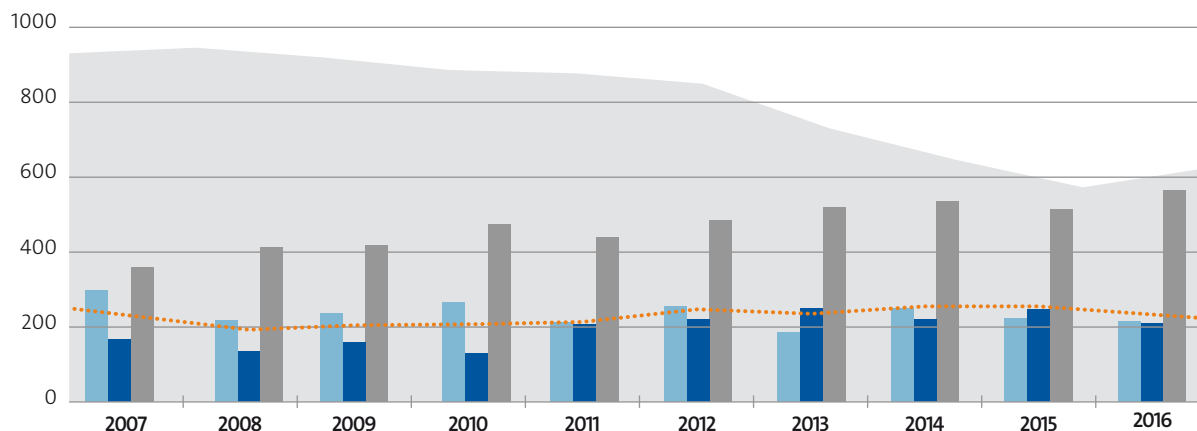
 English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

In 2016 zijn er in totaal 426 transplantaties uitgevoerd met nieren van postmortale donoren, waarvan 216 transplantaties met nieren van postmortale DBD donoren (2015: 224). Dit is inclusief de transplantaties van een nier die zijn uitgevoerd in combinatie met transplantaties van een ander orgaan. Het aantal transplantaties van nieren afkomstig van DCD donoren lag in 2016 15% lager (210) dan het jaar daarvoor (246). Levende donoren zijn verantwoordelijk voor meer dan de helft (57%) van het totale aantal getransplanteerde nieren in Nederland (totaal 991). Het aantal transplantaties met nieren van levende donoren is in 2016 met 10% toegenomen naar 565 (2015: 514). Desondanks is het aantal patiënten eind 2016 op de actieve wachtlijst voor een nier met 629 personen 9% hoger dan eind 2015 (576 personen). Het aantal patiënten dat in 2016 instroomde op de nierwachtlijst was 163 hoger dan in 2015 (1415 personen in 2016 versus 1252 in 2015). Er zijn in 2016 ook 94 meer mensen uitgestroomd dan in 2015 (1374 in 2016 versus 1281 in 2015).

Legenda

 niertransplantaties - DBD-donoren	 niertransplantaties - levende donoren	 postmortale donoren - geëffectueerd
 niertransplantaties - DCD-donoren	 wachtlijst op 31 december	

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

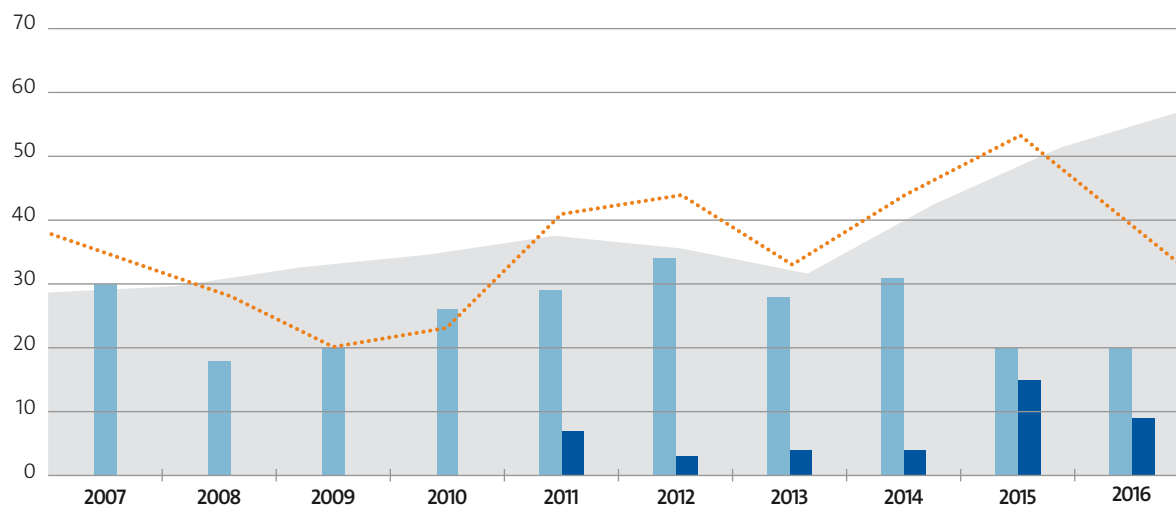
 English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Van 33 van alle 235 geëffectueerde Nederlandse orgaandonoren in 2016 (14%) is de *pancreas* gebruikt voor transplantatie. Een pancreas blijkt vaak na uitname om medische redenen niet geschikt voor transplantatie. In 2016 vonden in Nederland 29 pancreastransplantaties plaats, het merendeel (19) in combinatie met een nier. 9 pancreata waren afkomstig van een DCD donor. Van de pancreastransplantaties ontvingen 3 patiënten eilandjes van Langerhans afkomstig van de pancreata van 4 donoren (geteld als 4 transplantaties). Het aantal mensen dat wacht op een (nier met) pancreas is toegenomen van 52 in 2015 naar 58 in 2016.

Legenda

- pancreastransplantaties - DBD-donoren
- pancreastransplantaties - DCD-donoren
- wachtlijst op 31 december
- ⋯ postmortale donoren - geëffectueerd

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

English summary

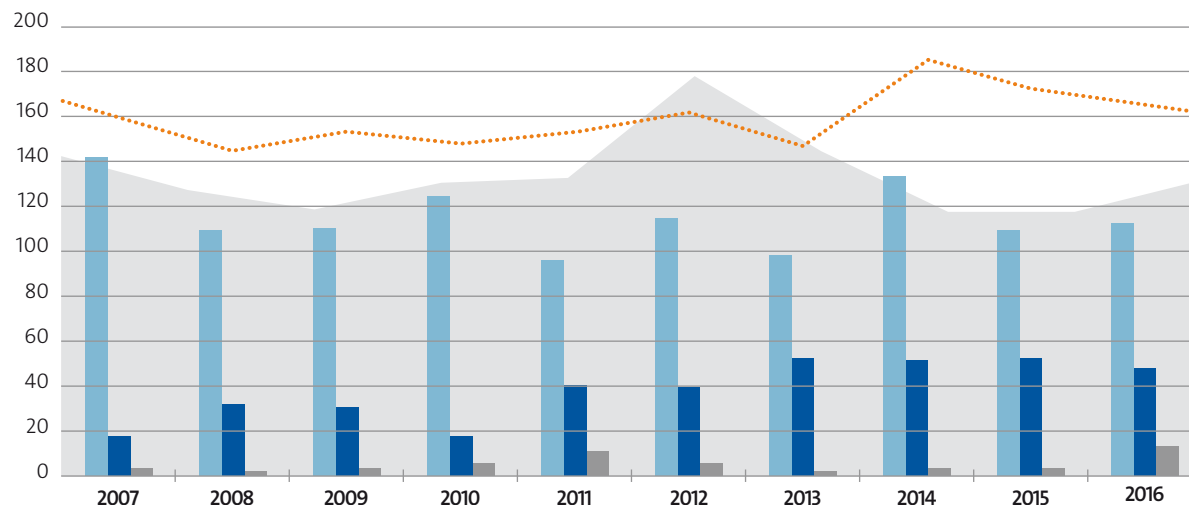

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

In 2016 zijn er 151 levers postmortaal gedoneerd, waarvan 23 afkomstig van overledenen van 65 jaar en ouder. Hiermee vonden in 2016 in Nederland 147 levertransplantaties plaats, waarvan 2 keer een *split-lever* afkomstig uit binnen- of buitenland. Bij 44 van deze transplantaties was de lever afkomstig van een DCD donor.

In 2016 werden 12 levertransplantaties uitgevoerd met een stukje lever van een levende donor. Het aantal wachtenden op de leverwachtlijst nam toe van 109 in 2015 naar 122 in 2016. Dit komt doordat de instroom op de leverwachtlijst in 2016 (219 personen) hoger was dan in 2015 (215 personen) en doordat de uitstroom van deze wachtlijst is gedaald (van 224 in 2015 naar 212 in 2016).

Legenda

levertransplantaties - DBD-donoren	levertransplantaties - levende donoren	postmortale donoren - geëffectueerd
levertransplantaties - DCD-donoren	wachtlijst op 31 december	

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

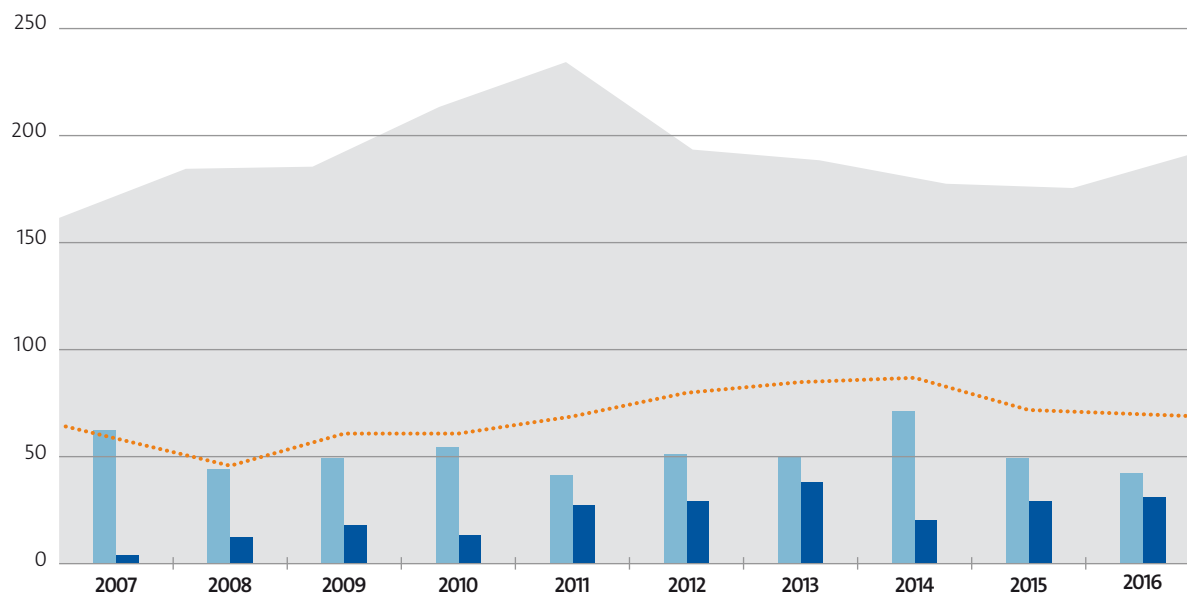
English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Het aantal wachtenden op de longwachtlijst is gestegen van 176 eind 2015 naar 193 eind 2016. Hoewel het aantal longdonoren in Nederland jarenlang toenam, is het in 2015 en 2016 gedaald (68 in 2016). In 2016 vonden er 73 longtransplantaties plaats, waarbij 31 donorlongen afkomstig waren van een DCD donor.

Legenda

longtransplantaties - DBD-donoren	wachtlijst op 31 december
longtransplantaties - DCD-donoren	postmortale donoren - geëffectueerd

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

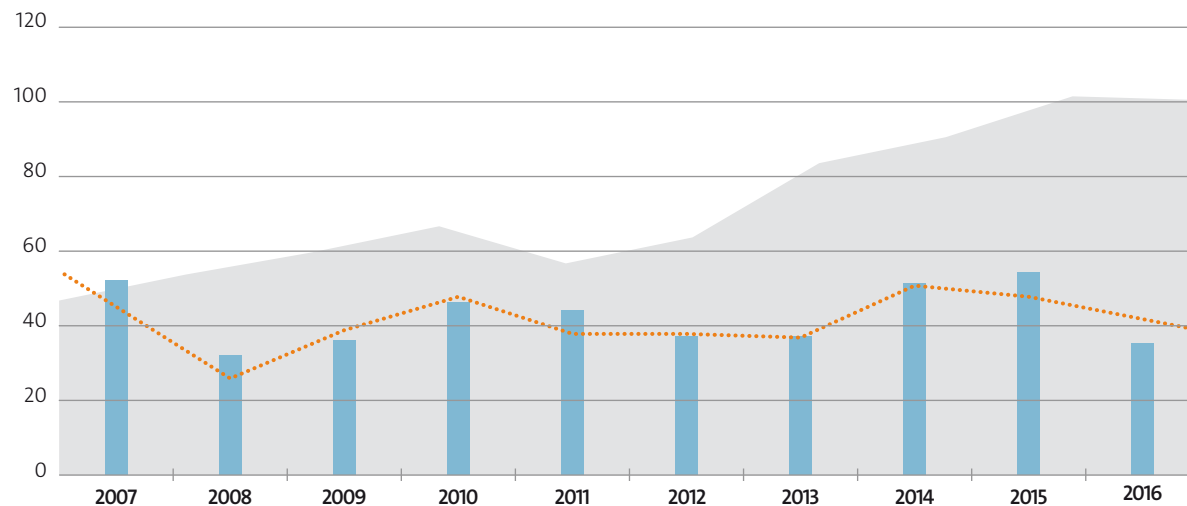
English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Op dit moment kunnen in ons land alleen DBD donoren hun hart doneren voor transplantatie. De afname van het aantal DBD donormeldingen in 2016 leidde tot minder geëffectueerde hartdonoren (39 ten opzichte van 48 in 2015). In 2016 zijn er 35 transplantaties verricht in Nederland met harten van donoren uit binnen- of buitenland (2015: 54). Desondanks bleef het aantal patiënten op de hartwachtlijst in 2016 met 101 nagenoeg gelijk aan dat in 2015 (102). Zowel de instroom op de wachtlijst (73 in 2015 versus 59 in 2016) als de uitstroom (71 in 2015 versus 46 in 2016) is afgenomen.

Legenda

- harttransplantaties - DBD-donoren
- postmortale donoren - geëffectueerd
- wachtlijst op 31 december

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

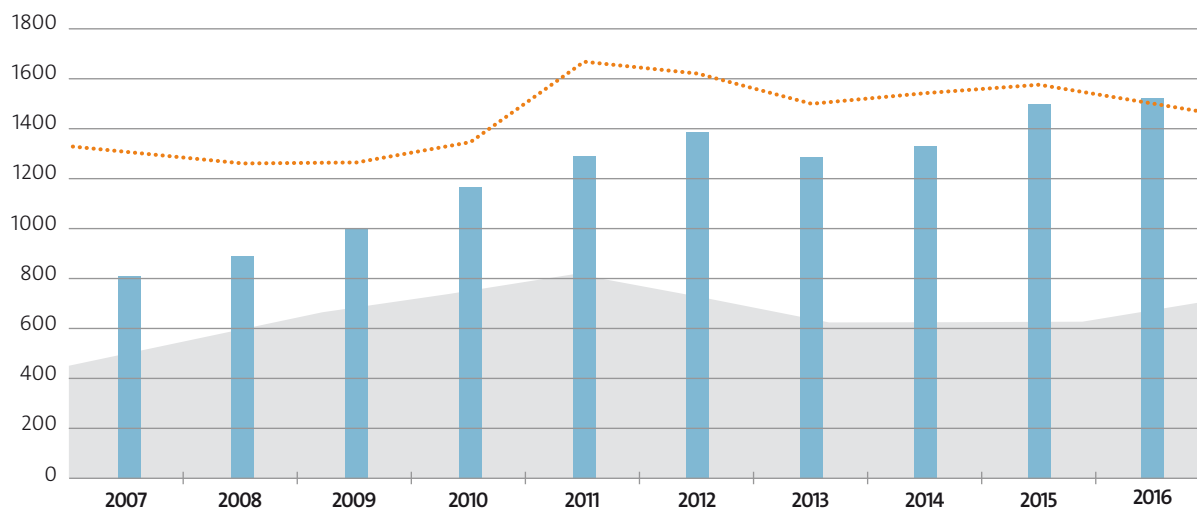
English summary

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

Het aantal corneadonoren is in 2016 gedaald met 7% (1590 donoren in 2015 en 1476 donoren in 2016). Hoewel een donor doorgaans beide cornea's kan doneren, is het aantal corneatransplantaties in Nederland veel lager dan het aantal donaties. Niet iedere uitgenomen cornea blijkt namelijk geschikt voor transplantatie. Ook wordt niet voor iedere cornea een geschikte ontvanger (binnen Nederland) gevonden. Het aantal corneatransplantaties nam in 2016 in Nederland toe van 1499 in 2015 naar 1523. Het aantal patiënten op de corneawachtlijst was eind 2016 met 716 wachtenden met 13% toegenomen vergeleken met het jaar daarvoor (632 wachtenden).

Legenda

- corneatransplantaties
- wachtlijst op 31 december
- postmortale donoren - geëffectueerd

[Meer cijfers over orgaan- en weefseldonatie](#)

[Meer cijfers over orgaan- en weefseltransplantaties](#)

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

English summary

Interview

Sterre van Nierop

Sterre kreeg een donorhoornvlies: 'Ik zie weer alles!'

Sterre van Nierop (22) uit Gouda kreeg een ernstige oogaandoening en binnen een paar maanden zag ze vrijwel niets meer met één oog. Sinds ze een hoornvlies van een overleden donor heeft, ziet ze weer uitstekend.

Hoe begonnen jouw klachten?

"Het leek alsof er een stukje glas in mijn oog zat. Volgens de huisarts was het een oogontsteking die wel over zou gaan, maar drie weken later belandde ik in het Oogziekenhuis in Rotterdam. Het bleek acanthamoeba keratitis te zijn, een zeldzame, ernstige ontsteking veroorzaakt door een parasiet. Het deed ontzettend zeer, ik kon alleen maar met een icepack op dat oog in het donker liggen. En het voelde alsof er iemand continu op mijn hoofd bonkte. Maandenlang leefde ik vrijwel afgesloten, terwijl het leven van mijn vrienden doorging. Dat is hard op je 16^e. Op school miste ik ook veel. Mijn moeder las me alles voor, en toen de pijnstillers aansloegen haalde ik alsnog een paar vakken en ging over naar 5 havo.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Nadat die rotparasiet eindelijk verslagen was, was ik bijna blind aan dat oog en kwam ik op de wachtlijst voor een hoornvliestransplantatie.”

Hoe is het daarna gegaan?

“Toen ik in 2013 een donorhoornvlies kreeg, was mijn zicht al snel kraakhelder. Bizar eigenlijk dat dit kan, zo’n transplantatie. Ik ben zó blij dat iemand zijn hoornvliezen heeft afgestaan! Als kind zei ik al tegen mijn ouders dat ik donor wilde zijn, niet wetende dat ik zelf ooit een hoornvlies nodig zou hebben. Ik zou willen dat iedereen zich als donor zou registeren. Voordat ik dat donorhoornvlies kreeg voelde ik me vreselijk, ik vond niks meer positief. Door de transplantatie kon ik mijn leven weer oppakken, ik ben er sterker door geworden. Nu let ik constant op mijn oog. Consequent druppelen, bij een dagje weg dingen voorbereiden... Soms vraag ik mezelf: mag dit wel? Ik ben er erg voorzichtig mee.”

‘Voordat ik dat donorhoornvlies kreeg voelde ik me vreselijk, ik vond niks meer positief.’

Interview
Sterre
van Nierop

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

2

NTS, missie, visie en strategie

Missie van de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie**
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Over de NTS

De NTS is een non-profitorganisatie met nationale bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van donatie en transplantatie van organen en weefsels. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de NTS een vergunning verleend als Orgaancentrum conform de [Wet op de orgaandonatie](#).

Als zelfstandig bestuursorgaan voeren we orgaancentrumtaken uit zoals beschreven in de Wet op de orgaandonatie. We wijzen postmortale weefsels toe aan patiënten op de wachtlijst voor transplantatie en beheren de nationale wachtlijst voor organen en weefsels. De NTS voert ook de raadplegingen van het Donorregister uit. (De toewijzing van postmortale organen is gemandateerd aan Eurotransplant. Dit vanwege de noodzaak tot internationale uitwisseling van organen om meer kans te hebben op een match).

Missie, visie en strategie

Er is de afgelopen tijd weinig veranderd aan het tekort aan donororganen en -weefsels, dat blijft een groot probleem. Op de wachtlijst staan veel mensen die een transplantatie nodig hebben. Vanwege de lange wachttijden overlijden er in Nederland jaarlijks 130 tot 150 patiënten die wachten op een levensreddend donororgaan. Er overlijden ook patiënten die nog niet of niet meer op de wachtlijst staan, dus het aantal overlijdens als gevolg van het donortekort is groter. Daarnaast bestaat er een wachtlijst voor hoornvliezen en hartkleppen, waarvan een transplantatie de levenskwaliteit sterk kan verbeteren.

Om verschillende redenen zijn er te weinig donororganen en -weefsels beschikbaar. Een daarvan is het feit dat het grootste deel van de Nederlanders, bijna 60%, niet geregistreerd is in het Donorregister. Als een potentiële donor die niet geregistreerd is overlijdt, moeten de nabestaanden beslissen of deze persoon donor mag zijn. Op zo'n onverwacht en moeilijk moment geeft slechts 30% van hen daarvoor toestemming. Een andere oorzaak is dat er minder medisch geschikte orgaandonoren zijn.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie**
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

De NTS heeft als Orgaancentrum de wettelijke taak de schaarse organen en weefsel toe te wijzen aan de best passende patiënten. Om deze patiënten goed te helpen, wil de NTS zo veel mogelijk organen en weefsels beschikbaar hebben en de wachttijd voor een orgaan- of weefseltransplantatie zo kort mogelijk houden. Daarom ondersteunen en stimuleren we ziekenhuizen in alles wat te maken heeft met donatie en transplantatie. Ook zorgen we voor toegankelijke informatie zodat mensen een weloverwogen keuze kunnen maken over donor worden.

Bij onze inspanningen om de wachttijd voor patiënten zo kort mogelijk te houden hebben we te maken met veel partijen, zowel nationaal als internationaal. De NTS wil een onafhankelijke partner zijn die helpt om deze verschillende partijen te verbinden. We willen een platform vormen waar ideeën ontstaan en worden uitgewerkt, waar kennis wordt uitgewisseld en waar afspraken worden gemaakt.

Onze missie die gold tot 2016, dekt niet meer de lading sinds we onze samenwerking met alle partijen uit het veld van donatie en transplantatie hebben versterkt. Die missie luidde: “De Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) is een wezenlijke schakel voor de bevordering van optimale beschikbaarheid en gebruik van donororganen en -weefsels voor transplantatie.”

In samenwerking met alle partijen in de keten hebben we een Position Paper opgesteld waarin ieders rol is vastgelegd. Op basis daarvan hebben we in 2016 onze meerjarenstrategie voor 2017-2020 bepaald. Ook onze positie in de keten en onze rol hebben we opnieuw geformuleerd. Uiteindelijk is de kern dat de NTS patiënten wil helpen die een donororgaan of -weefsel nodig hebben. Dit doen we in samenwerking met de andere partijen in de keten van donatie en transplantatie. In het kader van de meerjarenstrategie hebben we in 2016 opnieuw onze missie geformuleerd. Eigenlijk is deze missie heel eenvoudig.

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Missie: Patiënten helpen met een transplantatie.

We willen onze missie waarmaken vanuit de visie dat nog steeds te veel mensen niet op tijd geholpen worden met een orgaan of weefsel van een donor. Ook onze visie hebben we opnieuw geformuleerd.

Visie: Voor iedereen op tijd een geschikt orgaan of weefsel, met respect voor de donor en zijn omgeving.

Om vanuit deze visie aan onze missie te werken, volgen we – ook weer in gezamenlijkheid met ketenpartners – een strategie die we bondig hebben verwoord.

Strategie: Bevorderen van optimale beschikbaarheid van donororganen en -weefsels.

In onze meerjarenstrategie 2017-2020 hebben we geformuleerd wat we de komende jaren willen bereiken. Daarin is ‘de kracht van de keten’ een kernbegrip. Door af te spreken welke partij welke rol vervult en door elkaar aan te vullen en te ondersteunen, benutten we de kracht van de keten. Alle partijen in het veld kennen, erkennen en respecteren elkaars rollen en taken. Dat geldt ook voor de taken van het Orgaancentrum en de regierol van de NTS. Hoe we onze rol met ingang van 2017 gaan invullen, werken we uit in de jaarplannen van de verschillende afdelingen van de NTS.

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

3 Beleids- en Orgaancentrum (B&O)

Samen met onze partners in het veld werken we aan de verdere verbetering van donatie en transplantatie. Zo maken we optimaal gebruik van de kracht van de keten. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 **Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Kracht van de keten

De afdeling Beleids- en Orgaancentrum (B&O) bestaat uit 3 onderdelen. Ten eerste is er het Orgaancentrum dat onder andere als taak heeft het raadplegen van het Donorregister, het aannemen en screenen van weefseldonoren en het alloceren van weefsels. Daarnaast is er een beleidsafdeling die als adviseur van het ministerie van VWS ondersteuning biedt bij landelijke beleidsontwikkeling voor donatie en transplantatie. Als laatste hebben we een datamanagement afdeling die data verzamelt, opschooft en rapporteert.

De afdeling B&O werkt samen met ziekenhuizen waar donoren herkend en gemeld worden, met uitname-organisaties, transportorganisaties en weefselbanken. Tot slot universitaire centra en ziekenhuizen waar patiënten uiteindelijk getransplanteerd worden. Samen met het werkveld verzamelen we data en publiceren en duiden we (de lange termijn) effecten van donatie en transplantatie.

Donatie

Donatieprogramma Ziekenhuizen

In 2016 is het Donatieprogramma Ziekenhuizen afgerond. De uitvoering hiervan was in opdracht van VWS. Het doel hiervan was een uniforme, transparante en duurzame organisatie van donatie te realiseren om in de toekomst nog meer mensen op de wachtlijst te helpen aan een postmortaal donororgaan.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

De volgende resultaten zijn opgeleverd:

- Advies is opgesteld ten behoeve van de opdrachtgever (VWS) voor de optimalisatie van de landelijke organisatie van donatielogistiek. In dit advies wordt voorgesteld om voor de uitname van organen te werken met 3 zelfstandige uitnameteams die werken vanuit 3 standplaatsen en allemaal 24/7 beschikbaar zijn.
- Op verzoek van het ministerie van VWS heeft de NTS de pilot met het digitaal raadplegen van het Donorregister geëvalueerd en hierover advies uitgebracht. Het advies is om het digitaal raadplegen van het donorregister beschikbaar te houden, maar wel de nodige, met name ICT-technische verbeteringen door te voeren.
- Een probleemanalyse van de aanmeld- en raadpleegprocedure voor weefseldonatie is opgeleverd, resulterend in een aantal aanpassingen in deze processen die eind 2016 geïmplementeerd zijn.
- In 2016 is het Donatiecurriculum opgeleverd. Dit is een beschrijving van de kennis en vaardigheden die bij donatie betrokken professionals moeten beheersen om hun functie naar behoren uit te kunnen voeren. In 2017 maken we een start met de ontwikkeling van opleidingen/scholing die nog ontbreken om bij donatie betrokken professionals alle kennis en vaardigheden aan te bieden.
- Een advies over het borgen van de trainingen Communicatie rond Donatie geeft aan dat de training verplicht gesteld moet worden voor artsen die de donatievraag stellen, ongeacht of het orgaan- of weefseldonatie betreft.
- Er is advies gegeven over het borgen van de expertmeetings. Dit heeft ertoe geleid dat de doelgroep van de meetings, naast intensivisten, uitgebreid wordt met neurologen en professionals werkzaam op de spoedeisende hulp.

In 2017 wordt de rol van de NTS op het gebied van donatie duidelijker vormgegeven.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Weefsels

Orgaancentrum

Het raadplegen van het Donorregister en het aanmelden van weefseldonoren gebeurt 24 uur per dag, 7 dagen per week. Het raadplegen van het Donorregister is versneld doordat donorherkenningsvragen optioneel zijn gemaakt en daarnaast de volgorde van de vragen gewijzigd is. Het vrijgeven van weefseldonoren is in 2016 geautomatiseerd.

In april 2016 zijn 2 NTS-artsen gestart met de nieuwe specialisatie Donorgeneeskunde. De NTS begeleidde in 2016 7 stagiaires van Sanquin en Matches.

Doeltreffendheid Orgaancentrum

In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is de NTS als totaal beoordeeld door het onderzoeksbureau KWINK. Volgens de bevindingen worden de Orgaancentrumtaken van de NTS doeltreffend uitgevoerd. Wel zijn nog een aantal aanbevelingen ter verbetering gedaan.

Evaluatie internetraadplegen van Donorregister

In opdracht van VWS is het internetraadplegen geëvalueerd. Meer dan 70% van de ondervraagden wil via internet het Donorregister raadplegen. In 2017 start het CIBG (een agentschap van het ministerie van VWS dat diensten voor registers levert) met de nieuwbouw om dit mogelijk te maken.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Weefselketen

Cornea

In Nederland zijn 2 corneabanken: de Euro Tissue Bank (ETB) en de Amnitrans Eyebank Rotterdam (AER). Beide banken bewerken cornea's om te kunnen transplanteren. De cornea's zijn afkomstig van gedoneerde oogbollen (bulbi). In 2016 ontving de ETB 60% van de bulbi en de AER 40%.

Omdat de medische wetenschap zich steeds verder ontwikkelt, is het mogelijk om naast de hoorvliezen ook andere delen van het oog te gebruiken voor transplantatie, zoals de [sclera](#). Vandaar dat met ingang van 1 juli 2016 de volgende aanpassing is gedaan in het Donorregister: de term hoornvliezen is vervangen door de term oogweefsel. De behandelend arts vraagt sinds deze wijziging om toestemming voor oogweefsel.

Eind 2016 is onderzocht of [sepsis](#) als contra-indicatie voor corneadonoren losgelaten kan worden. Medisch is dit mogelijk, maar organisatorisch is dit ingewikkeld. In 2017 schrijven we hiervoor een plan.

Weefseluitname

Met ingang van 2016 worden ook ribkraakbeen en [femorale vaten](#) uitgenomen. Per 10 oktober 2016 is de leeftijdsgrens voor het doneren van bot verhoogd van 55 jaar naar 65 jaar. Voor hartkleppen is de leeftijdsgrens met 5 jaar verhoogd naar 70 jaar voor vrouwen en naar 65 jaar voor mannen.

In het kader van de te verwachten wijziging in de financiering van de weefselketen heeft de NTS het advies uitgebracht om de weefselketen te vereenvoudigen. De NTS heeft het ministerie van VWS geadviseerd om met één organisatie voor weefseluitname te werken. In de loop van 2017 neemt het ministerie een beslissing over de financiering.

Allocatieregels hartklep

In 2016 is de allocatiecommissie voor hartkleppen één keer bijeen gekomen. De allocatiecommissie is niet gewijzigd in samenstelling.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Weefseldonatie in de huisartsenpraktijk

In 2016 is het project 'Weefseldonatie in de huisartsenpraktijk' gestart, een samenwerkingsproject met het Nederlands Huisartsengenootschap (NHG) en InEen (organisatie die de belangen van de huisartsen behartigt), om het aantal weefseldonaties via de huisarts te vergroten. In samenwerking met de afdeling Donorvoorlichting, Communicatie & Onderwijs (DCO) van de NTS heeft het Beleids- en Orgaancentrum een e-learningmodule en een training 'Weefseldonatie in de huisartsenpraktijk' opgeleverd. Deze trainingen zijn geïntroduceerd in een pilotregio bij 2 huisartsenposten in Oost-Brabant. Vóór de start van de pilot werd in Oost-Brabant in de periode november 2015 t/m januari 2016 vanuit de huisartsenpraktijk 5 keer het Donorregister geraadpleegd. Tijdens de pilot in dezelfde maanden een jaar later was dat 122 keer. In 2017 wordt de pilot geëvalueerd.

Aantal raadplegingen huisartsen Oost-Brabant

Periode	2015-11	2015-12	2016-01
Raadplegingen	3	1	1
Periode	2016-11	2016-12	2017-01
Raadplegingen	25	47	50

Organen

Machineperfusie

Voor alle donornieren wordt machinale preservatie ofwel perfusie ingezet. Dit is het doorspoelen van de organen met een verrijkte vloeistof, waardoor de kwaliteit toeneemt. Dit gebeurt tijdens het bewaren en vervoeren van de organen voorafgaand aan de transplantatie. Met ingang van 2016 worden alle nieren vervoerd op een nierperfusiemachine. UMC Groningen werkt daarnaast met longperfusie om de kwaliteit van afgekeurde longen te verbeteren, zodat deze toch getransplanteerd kunnen worden. In Groningen, Leiden en Rotterdam is in 2016 ook perfusie voor levers toegepast om ook daarvan de kwaliteit te verbeteren.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

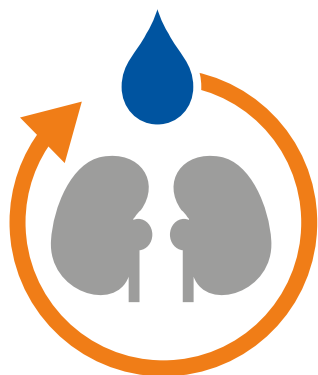
 English summary

Machinepreservatie van nieren

Sinds januari 2016 worden alle nieren van postmortale donoren in Nederland machinaal gepreserveerd. Nederland is hiermee het enige land ter wereld dat statische cold storage als standaard preservatiemethode voor alle DCD en DBD nieren heeft vervangen door hypotherme machinepreservatie. Er is gekozen voor een implementatietraject waarbij 2 verschillende machines simultaan worden gebruikt. Het betreft de Lifeport Kidney Transporter 1.1 van Organ Recovery Systems en de Kidney Assist transport zonder toevoeging van zuurstof van Organ Assist.

Machine preservatie (MP)

183 totaal nieren op MP

80 nieren op Kidney Assist

103 nieren op Lifeport

Statische Cold Storage (CS)

108 totaal nieren op CS

68 allocatie naar buitenlands centrum

13 anatomie

14 in combinatie met pancreas

4 machine gerelateerd

2 logistieke redenen

7 anders

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

English summary

3 Beleids- en Orgaancentrum (B&O)

Opdrachtverstrekking Eurotransplant

De opdrachtverstrekking aan Eurotransplant om organen toe te wijzen (alloceren) aan patiënten en om de patiëntenwachtlIJst te beheren, is vernieuwd met een nieuw Service Level Agreement (SLA) en een nieuwe mandaatovereenkomst. De NTS herzien alle bestaande allocatieregels voor hart, long, lever, nier, pancreas en dunne darm. In 2016 zijn de Nederlandse regels voor hart- en longtoewijzing herzien en vastgelegd.

Organtransport over de weg en door de lucht

In 2016 zijn de contracten voor orgaanvervoer opnieuw afgesloten met transportbedrijven en zijn er nieuwe, marktconforme prijsafspraken gemaakt. Het facturatieproces is geanalyseerd en er is geconcludeerd dat dit proces vereenvoudigd kan worden.

In 2016 besloot het ministerie van Veiligheid en Justitie dat de huisstijl van ambulances niet meer gebruikt kan worden voor het vervoeren van weefsels en organen. De NTS heeft hiertegen bezwaar aangetekend, maar dit werd afgewezen. In 2017 laat de NTS een nieuw ontwerp maken voor het uiterlijk van de wagens voor het orgaantransport.

Donatie bij leven

Donatie bij leven - Cross-over

Het kan gebeuren dat de nier van een levende donor die wil doneren aan een patiënt niet geschikt is voor die patiënt, bijvoorbeeld vanwege een niet-passende bloedgroep of een positieve kruisproef (als de ontvanger antistoffen heeft tegen het weefsel van de donor). In dat geval kan het koppel zich aanmelden voor het [cross-over programma](#). Dit wordt ook wel indirecte donatie of ruiltransplantatie genoemd. De donornier van de ene donor wordt dan ‘geruild’ tegen die van een andere donor, waarmee de ontvanger wel een match heeft. Het cross-over programma is een samenwerkingsprogramma tussen alle Nederlandse transplantatiecentra, het laboratorium van het Leids Universitair Medisch Centrum en de NTS.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlIJst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 **Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

3 Beleids- en Orgaancentrum (B&O)

In 2016 deden 91 unieke donor-ontvangerparen mee aan het cross-over programma en enkele altruïsten. Altruïsten zijn mensen die een nier aan een voor hen onbekende patiënt op de wachtlijst willen doneren.

Op 7 april 2016 heeft het cross-over programma de Value Based Health Care Prize gewonnen in de categorie samenwerking. In 2015 werd dit programma al eerder genomineerd.

Het huidige cross-over computerprogramma is verouderd en leverde in de zomer vertraging op bij het matchen van koppels van donor en ontvanger. In 2017 wordt hiervoor een nieuw computerprogramma gebouwd. Hiermee wordt het ook gemakkelijker om altruïstische donoren mee te laten doen aan het cross-over programma.

Nederlandse Orgaantransplantatieregistratie (NOTR)

De Nederlandse Orgaantransplantatieregistratie (NOTR) bevat gegevens over transplantatie en follow-up van nier-, lever-, hart-, long-, pancreas- en corneatransplantaties en over follow-up van getransplanteerde nieren van levende donoren. Deze databank is opgezet om tot een uniforme, landelijke registratie van orgaantransplantatie te komen. De transplantatiecentra gebruiken de gegevens voor kwaliteitsbewaking en wetenschappelijk onderzoek.

In juni 2016 is de nieuwe nierapplicatie opgeleverd.

De vullingsgraad met follow-upgegevens van de NOTR per orgaan was:

	2016	2015	2014
Hart	45%	77%	97%
Lever	51%	91%	85%
Long	69%	86%	85%
Nier	61%	84%	90%
Pancreas	63%	83%	82%
Cornea	69%	71%	86%

De follow-upgegevens van het laatste jaar lopen altijd achter.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 **Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

3 Beleids- en Orgaancentrum (B&O)

Gegevensaanvragen

De NTS beheert diverse computersystemen en databases om de procedures van donatie, donoraanname, uitname en transplantatie te ondersteunen. De data zijn eigendom van de Nederlandse transplantatiecentra. De data-aanvragen worden beoordeeld door een beheercommissie.

In 2016 zijn 79 data-aanvragen ontvangen. 27 zijn ter beoordeling voorgelegd aan de beheercommissie, hiervan zijn er 24 goedgekeurd en 2 afgewezen, 1 aanvraag is door de aanvrager teruggetrokken.

Er is geïnvesteerd in het beheer van data. Er zijn voorbereidende maatregelen getroffen om het bestaande datawarehouse te verbeteren. Een specialist in software hiervoor heeft een nieuwe werkmethode geïntroduceerd en er is meer aandacht gekomen voor het opschonen van data.

Auditeren ziekenhuizen wachtlijstbeheer

Sinds 2014 voert de NTS audits uit in de UMC's. Deze steekproef dient 2 doelen: controleren van de kwaliteit van ingevoerde data, bijvoorbeeld of een patiënt inderdaad bestaat, en of de data rond [allocatie](#) en follow-up correct zijn. In 2016 is de nierwachtlijst van het LUMC geauditeerd.

Internationale samenwerking registers

De NTS werkt mee aan 2 Europese projecten voor het verzamelen van follow-up gegevens na transplantatie:

- Het European Cornea and Cell Transplant Registry (ECCTR) voor het opstellen van een internationaal cornearegister
- het EU-call living donor registry (EDITH: The effect of differing kidney disease treatment modalities and organ donation and transplantation practices on health expenditure and patient outcomes). EDITH is gericht op 1. de vergelijking van de verschillende behandelmogelijkheden van patiënten met chronische nierziekten; 2. de realisatie van een Europese follow-up registratie voor levende donoren (start in 2017).

De kracht van de keten

Het Beleids- en Orgaancentrum is volop in beweging. Samen met onze collega's in het veld zijn initiatieven gestart om de keten van orgaan- en weefseldonatie, -allocatie, -uitname en -transplantatie op diverse terreinen te verstevigen. Alle partners nemen de verantwoordelijkheid die hiervoor nodig is.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Interview

Hanneke Hagenaars,
transplantatiecoördinator:

‘Het is samenwerken
vanuit ieders
verantwoordelijkheid’

Al 18 jaar is Hanneke Hagenaars
transplantatiecoördinator vanuit het
Erasmus MC in Rotterdam. Ze regelt
de procedure voor orgaandonatie.
Omdat ze als coördinator de spil is
bij alle handelingen, heeft ze veel
verantwoordelijkheden.

Op welk moment word je bij een donatieprocedure betrokken?

“Eerst moet duidelijk zijn dat verdere behandeling zinloos is. Bij vermoeden dat een patiënt donor kan zijn, raadpleegt de arts het Donorregister. Als de patiënt met ja geregistreerd staat of als de familie toestemming geeft, ga ik naar het ziekenhuis om alles te coördineren en sta ik de arts bij in de procedure. Aan de familieleden leg ik uitgebreid de procedure uit. Ook zorg ik dat ze bij hun naaste kunnen zijn en op hun eigen manier afscheid kunnen nemen, zodat ze goed op de procedure kunnen terugkijken. Daarna zet ik alles in gang.”

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 **Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Wat regel je allemaal?

“Eerst verzamel ik zo veel mogelijk gegevens over de donor, zoals over de medische geschiedenis en gedrag als roken en drinken. Ook het onderzoek naar de bruikbaarheid van de organen zet ik in gang. Dat alles duurt een paar uur. De gegevens stuur ik naar Eurotransplant, de organisatie die de toewijzing van de organen regelt. Intussen check ik regelmatig hoe het met de donor en met de familie gaat. En ik plan de donoroperatie en het vervoer van de uitgenomen organen. Die moeten in dozen met ijs, juist gelabeld, naar de transplantatieziekenhuizen waar de ontvangende patiënten de transplantatie ondergaan.”

Wie controleert wie in deze procedure?

“Het is samenwerken vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid. Ik zorg voor complete gegevens, zodat het Orgaancentrum de organen kan toewijzen aan de meest geschikte ontvanger. De behandelend arts is verantwoordelijk voor het accepteren van het aangeboden orgaan voor de patiënt. De chirurg is dan weer verantwoordelijk voor het uitnemen van de organen, en ik voor de aankomst daarvan in het transplantatieziekenhuis waar de ontvanger is. Iedereen controleert elkaar en na afloop evalueren we de procedure.”

Het klinkt hectisch.

“Dat is het ook, je moet geconcentreerd werken. Koffiepauze kan niet, uitblazen doe je als het even rustig is. En als je dienst hebt, kun je op elk moment van de dag opgeroepen worden. Dat maakt het ook boeiend. Een procedure duurt lang: het deel op de IC kost zo'n 8 uur, het operatiedeel komt erachteraan. Vroeger deed ik beide, nu is dat gesplitst. Naast de procedures geef ik les aan artsen en verpleegkundigen, bijvoorbeeld in hoe ze een donor kunnen herkennen. Een dynamischer baan kun je je niet voorstellen.”

‘Een dynamischer baan kun je je niet voorstellen.’

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum**
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

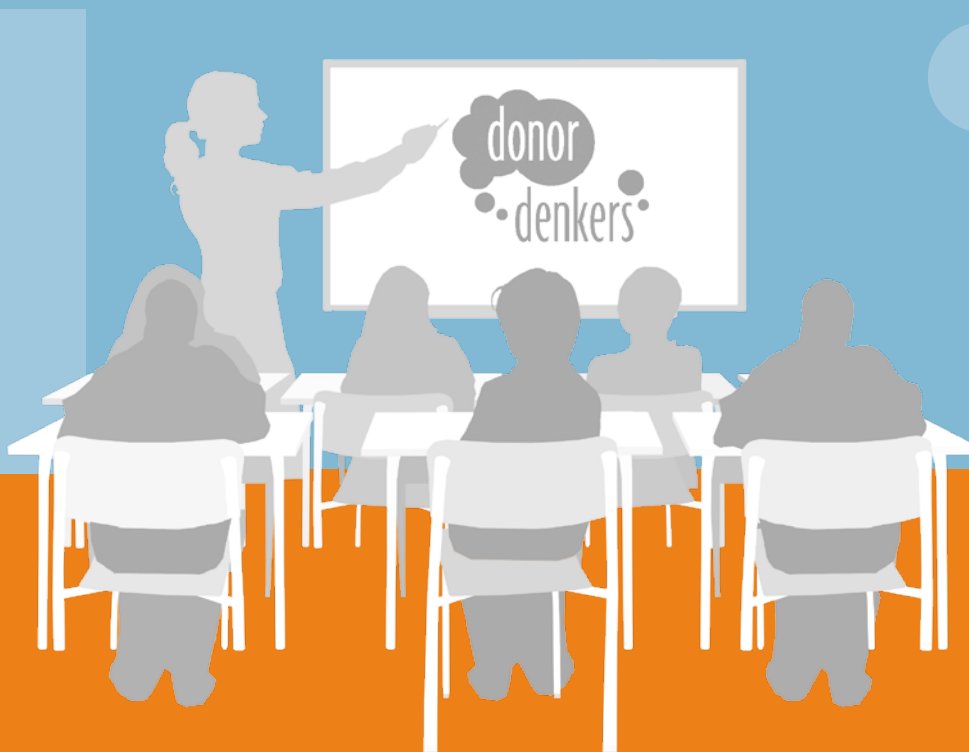
 English summary

4

Donorvoorlichting, Communicatie & Onderwijs

Door goede en toegankelijke informatie versterken we het draagvlak voor orgaan en weefseldonatie bij publiek en professional. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

De kracht van de keten

In nauwe samenwerking met alle partners in de keten van orgaan- en weefseldonatie en -transplantatie hebben we de voorlichting aan en scholing van publiek en professionals verder vormgegeven. Betrokken zijn VWS, het Donorregister, het medische werkveld, de weefselbanken, patiëntenorganisaties en gezondheidsfondsen. En natuurlijk: (nabestaanden van) donoren, wachtlijstpatiënten en ontvangers. De communicatiekracht die is ontstaan door de verbinding van de juiste partijen heeft bijzondere resultaten opgeleverd: van het Donatiecurriculum voor donatieprofessionals en een landelijke brochure voor potentiële donoren bij leven, tot de DonorDialog en de toevoeging van uitgebreide en gedetailleerde publieksinformatie over donatieprocedures en hersendood op de website van de NTS. In de evaluatie van de NTS bevestigde KWINK de hoge kwaliteit van publieksvoorlichting en scholing medisch professionals.

Online strategie

Via de website, sociale media en onderwijsmodules biedt de NTS toegankelijke en goed vindbare informatie in begrijpelijke taal. Die informatie bieden we aan rond de belangrijkste taken die de bezoekers uitvoeren op de site – zoals het vormen van een mening over donatie of het raadplegen van medische informatie – zodat wij de gebruiker zo goed mogelijk helpen. Op het web kunnen we bovendien zorgen voor relevante dwarsverbanden, bijvoorbeeld doorverwijzingen naar de cijfers van de wachtlijst, verhalen van nabestaanden die het écht meemaakten en diepgaande medisch-technische informatie. Doorlopend meten we wat bezoekers op de site doen en verbeteren we de website op basis van die bevindingen.

In 2016 zijn alle verklarende teksten in en rond de tabellen op de cijferpagina's herschreven, zodat ze voldoen aan taalniveau B1/B2. Zo hebben we deze vaak ingewikkelde informatie toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. Ook hebben we in 2016 gezorgd voor verbeterde en laagdrempelige informatie voor patiënten die op de wachtlijst voor een orgaantransplantatie staan en hun familie. Ten slotte plaatsten we doelgerichte informatie op de pagina's rondom 'waarom donor worden' voor mensen die erover nadenken of zij bij leven een nier willen doneren.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

De uitdaging voor de komende jaren is dat we steeds moeten zoeken naar de beste manier om informatie over orgaan- en weefseldonatie ‘gelaagd’ aan te bieden, met geleidelijk steeds meer en gedetailleerde teksten, zodat we de bezoeker niet overvoeren en in zijn of haar individuele behoefte kunnen voorzien.

Transplantatiestichting.nl voldoet ook in 2016 aan de webrichtlijnen van de rijksoverheid voor toegankelijke websites (WCAG 2.0 niveau AA). In onze toegankelijkheidsverklaring beschrijven wij de vervolgstappen om ook nieuwe pdf's en video's toegankelijk te maken.

Landelijke wervingscampagne en Donorweek

Nu het ministerie van VWS zelf de volledige werving van donorregistraties uitvoert, vraagt de samenwerking met het ministerie meer tijd en aandacht. Als lid van het campagneteam adviseert de NTS het ministerie en vormen wij de linking pin met het medische werkveld, gezondheidsfondsen en patiëntenorganisaties. Op verzoek van VWS verzorgde de NTS nog grote delen van de uitvoering. Ook deed de NTS in 2016 de woordvoering rondom de campagnes, beantwoordde publieksvragen over de campagnes, bemiddelde voor persoonlijke verhalen en zorgde er ook voor dat vrijwilligers, ziekenhuizen en gemeenten geïnformeerd werden over de campagnes en van materialen voorzien werden.

Het aannemen van het initiatiefwetsvoorstel Actieve Donor Registratie (ADR) van D66 door de Tweede Kamer beïnvloedde het sentiment tijdens de Donorweek in 2016. Registreerde in voorgaande jaren meer dan 80% een ja, in 2016 registreerden de meeste mensen een nee. De NTS beantwoordde met hulp van het medische werkveld veel meer inhoudelijke vragen over orgaandonatie. In de proactieve verspreiding van content via sociale media hebben we vooral gebruikgemaakt van verhalen van nabestaanden van donoren. Uiteindelijk hebben zich rondom de Donorweek 37.000 mensen geregistreerd: 68% zegt nee, 24% zegt ja, en 8% laat het over aan de nabestaanden of een specifieke persoon.

Zie www.donorregister.nl/cijfers

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Vragen beantwoorden en informatie verstrekken

Het Publieksinformatiecentrum beantwoordt, mede namens het Donorregister, vragen van het algemene publiek over postmortale orgaan- en weefseldonatie en registratie en over donatie bij leven. Daarnaast brengt het Publieksinformatiecentrum online (via webcare) en offline (met animaties, video's, folders, brochures etc.) orgaan- en weefseldonatie onder de aandacht.

In 2016 zijn 14.676 telefonische publieksvragen beantwoord bij de Donorinfolijn. Er kwamen 1.155 vragen binnen via de e-mail (website). Het aantal publieksvragen is in het derde en vierde kwartaal van 2016 flink toegenomen vanwege de behandeling van het ADR-wetsvoorstel in de Tweede Kamer. Ook het aantal reacties en vragen via sociale media is in die periode flink gestegen. In het derde kwartaal zijn zowel de reacties op social media als het aantal beantwoorde vragen meer dan verdrievoudigd ten opzichte van een 'normale' periode. De maanden september en oktober hebben volledig in het teken gestaan van het managen van de vele, ook kritische vragen en opmerkingen van het publiek. Het team Donorvoorlichting, Communicatie & Onderwijs (DCO) heeft in samenwerking met het Beleids- en Orgaancentrum (B&O) en medische professionals veel vragen beantwoord en heeft de informatie op de site over onder meer hersendood en de uitname-procedure flink uitgebreid en verdiept. Ook de informatie in alle andere middelen (site, animaties, video's, brochures, etc.) is opnieuw bekeken en indien nodig aangescherpt. Die extra informatie is gedeeld met het ministerie van VWS voor www.orgaandonatie.nu. In 2016 hebben zich 422.648 mensen geregistreerd (in 2015: 185.132).

Nazorg bij orgaandonatie

De NTS is in 2016 gestart met de voorbereiding van een project om de zorg voor nabestaanden verder te verbeteren. Daarbij worden bestaande activiteiten binnen de NTS en in de ziekenhuizen geïnventariseerd. Het doel is een optimale en uniforme begeleiding van familie bij en na de donatie.

In juli en december 2016 is de nieuwsbrief *Nabestaanden Contact* met een oplage van 2.250 verstuurd aan nabestaanden van donoren en ziekenhuizen. Het doel van de nieuwsbrief is tegemoetkomen aan de behoefte om ervaringen rond donatie en transplantatie te delen en secundair om professionals te informeren over hoe nabestaanden en ontvangers de procedure hebben beleefd.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

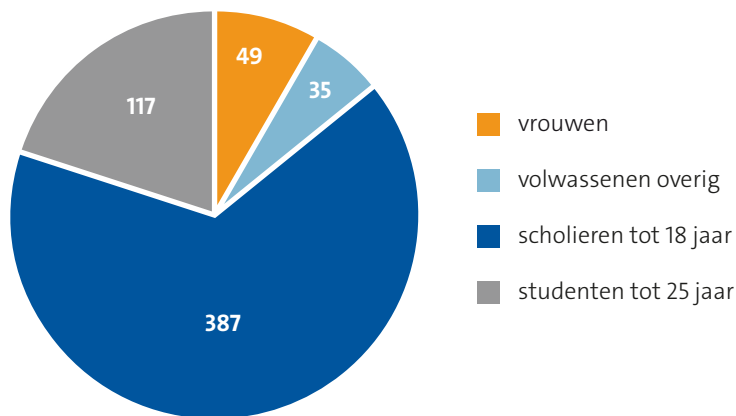
 English summary

Regionetwerk vrijwilligers

Ongeveer 50 getransplanteerden en nabestaanden van donoren vormen samen een hechte groep vrijwilligers bij de NTS. Deze vrijwilligers worden vooral ingezet in de voorlichting aan jongeren op scholen. Zij vertellen daar hun persoonlijke verhaal, meestal in combinatie met de inzet van de online lespakketten van de NTS. In 2016 hebben de vrijwilligers samen 588 lezingen verzorgd. Dit is 6% meer dan in 2015 (557 lezingen). Daarmee hebben we de doelstelling uit het jaarplan gehaald. Het grootste deel van de lezingen is gegeven aan jongeren op scholen (85%), voornamelijk aan scholieren tot 18 jaar (387 lezingen). We hebben gewerkt aan uitbreiding en verjonging van het vrijwilligersnetwerk. Dit jaar zijn er 6 nieuwe vrijwilligers geworven, waaronder 3 jongeren.

Regionetwerk vrijwilligers

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Jongeren

De NTS is verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorlichting aan jongeren. In 2016 hebben we gesprekken met museum Corpus gevoerd en zijn de voorbereidingen gestart voor een educatieve game voor jongeren in het museum. De game is te bezoeken vanaf begin 2017. De komende 3 jaar zal orgaandonatie onderdeel zijn van de vaste expositie in Corpus.

Het ministerie van VWS heeft besloten om in 2016 geen speciale campagne voor 18-jarigen te voeren ter ondersteuning van de persoonlijke brief die zij in het voorjaar ontvingen. Wel heeft VWS breed geadverteerd op radio en tv. De campagne voor 18-jarigen is onderdeel gemaakt van de landelijke meerjarige campagne 'Een leven redden. Je hebt het in je'.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

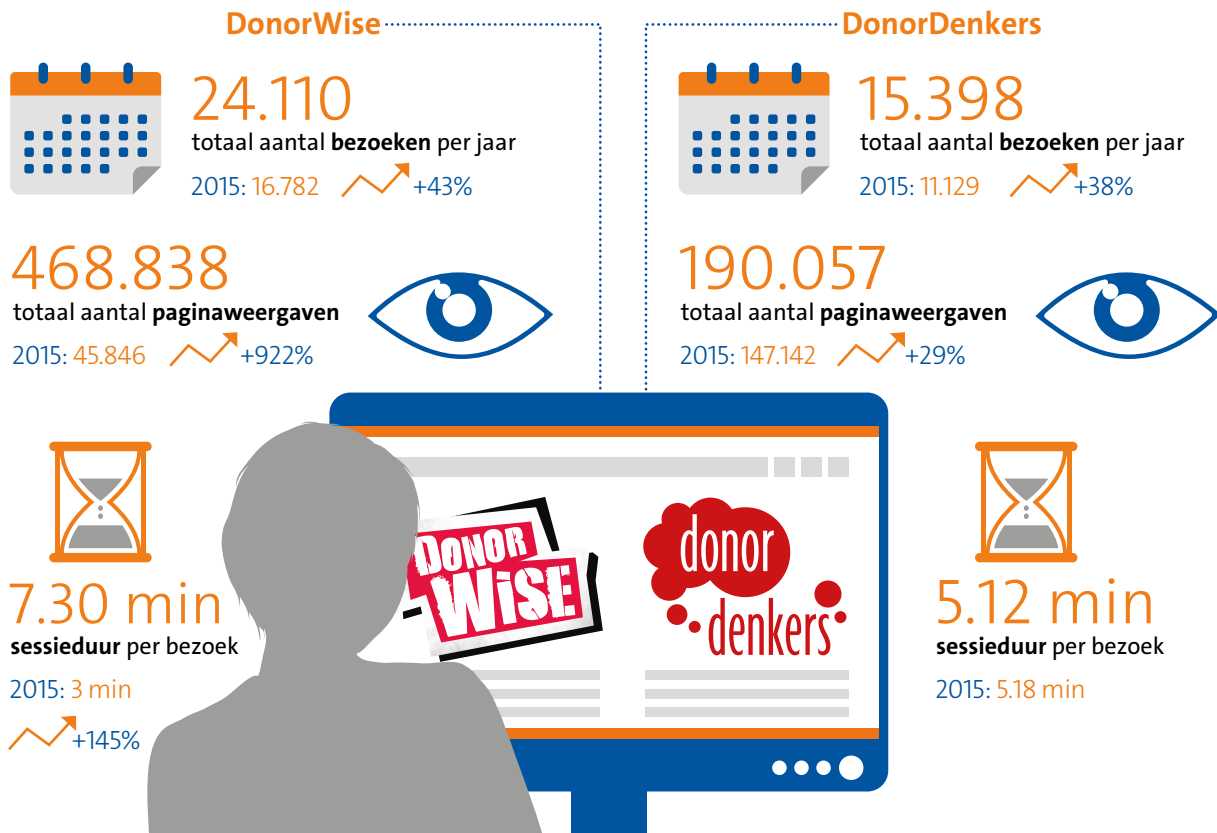
 English summary

Onderwijs

Het gebruik van de onderwijsprogramma's van de NTS neemt enorm toe. Dit komt onder meer doordat de lesmodules inhoudelijk grondig aangepast zijn en de navigatie gebruiksvriendelijker is gemaakt. Verder zijn de modules geschikt gemaakt voor alle apparaten (mobiel, tablet, desktop). Ook hebben we een 50-minutenles geïntroduceerd waarmee een docent in één lesuur alle belangrijke basiskennis kan behandelen. Met een intensief promotietraject voor alle scholen en via verschillende kanalen zijn de vernieuwde modules onder de aandacht gebracht.

** De lesmodules worden vaak klassikaal behandeld, één gebruiker is in werkelijkheid een hele klas (circa 25 leerlingen). Het daadwerkelijk aantal gebruikers valt dus hoger uit dan genoemde cijfers.*

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
 - B Medewerkers NTS
 - C Publicaties en voordrachten
 - D Begrippenlijst
- 🇬🇧 English summary

Aanschrijving van nieuw ingezetenen

De campagne voor nieuwe Nederlanders is net als de campagne voor 18-jarigen opgenomen in de meerjarige wervingscampagne van het ministerie van VWS. De NTS blijft verantwoordelijk voor de voorlichting aan bijzondere doelgroepen en voor de informatie voor anderstaligen. De webpagina's voor anderstaligen (in het Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Pools en Turks) zijn up-to-date gemaakt.

Donorformulieren voor gemeenten

De NTS voorziet gemeenten van informatie over de landelijke campagne. Vanaf augustus hebben alle gemeenten nieuwe donorformulieren gekregen. Deze formulieren zijn voorzien van een uniek nummer. Bovendien zijn ze inhoudelijk aangepast, onder andere door toevoeging van de mogelijkheid van donatie van oogweefsel. De formulieren zijn opnieuw vormgegeven in de stijl van de campagne van het ministerie van VWS, 'Een leven redden. Je hebt het in je'. Het verzendhuis van de NTS zorgt ervoor dat alle gemeenten altijd donorformulieren in huis hebben.

Moeilijk bereikbare groepen (pilot DonorDialog Rotterdam)

Met de DonorDialog in Rotterdam hebben we via lokale Rotterdamse organisaties contact gelegd met niet-westerse migranten. In Rotterdam zijn 20 voorlichters uit migrantengroepen opgeleid die samen zo'n 50 voorlichtingen hebben gegeven aan hun eigen 'peers' of achterban. In totaal zijn met de voorlichtingen direct zo'n 1.000 mensen bereikt en via de Turkse moskeeën indirect ten minste nog eens 70.000 Turkse moslims. Uit een onderzoek dat gelijktijdig met de voorlichting liep, bleek onder meer dat de grootste barrière de onbekendheid met het fenomeen orgaandonatie is. Het blijkt dat de 'gewone' campagnes deze groepen niet bereiken. Ook werd orgaandonatie niet gezien als een kwestie die het belang van de 'eigen' groep raakt.

Er is een stappenplan ontwikkeld voor uitrol van de DonorDialog in andere steden en een toolbox met trainings- en voorlichtingsmateriaal. Het ministerie van VWS heeft de NTS gevraagd de DonorDialog uit te breiden naar een tweede grote stad. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart. Tegelijkertijd blijft de DonorDialog in Rotterdam doorgaan, zodat de structurele voorzetting van het project wordt geborgd. Eenmalig contact met de doelgroep van de DonorDialog is namelijk niet voldoende om een blijvende verandering te realiseren.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

Ouderen

Ter voorbereiding van een voorlichtingscampagne in 2017 is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder 50- tot 60-jarigen om inzicht te krijgen in de afwegingen rondom orgaandonatie voor henzelf en voor hun naasten (mochten zij in de omstandigheden terechtkomen dat zij een beslissing over die naasten zouden moeten nemen). Uit het onderzoek bleek dat de doelgroep de maatschappelijke relevantie van het onderwerp onderschrijft, maar dat ze het toch op afstand houden (want gerelateerd aan de dood en die is nog ver weg). Opvallend is dat er weinig kennis is over wat naasten wensen.

In de persoonlijke afwegingen om al dan niet in te stemmen met donatie vormt de impact op het eigen rouwproces een factor. Dit kan een argument zijn om nee te zeggen tegen orgaandonatie.

Campagne islamitische argumenten (ramadan)

Tijdens de ramadan in 2016 (6 juni - 6 juli) voerde de NTS een inhoudelijke online campagne rondom islamitische argumenten over orgaandonatie. Hiervoor werd nauw samengewerkt met islamitische theologen van Turkse en Marokkaanse komaf. We wilden hiermee bereiken dat moslims tijdens de ramadan met elkaar over dit onderwerp zouden praten. Op Facebook is met meer dan 1.500 deelnemers een zeer geanimeerde discussie ontstaan over vragen als: 'Is heelhuids voor Allah verschijnen belangrijker dan het redden van een mensenleven door orgaandonatie?', 'Verander je door orgaandonatie de wil van Allah?' en 'Mag je als moslim je organen doneren aan niet-moslims?'

Corporate communicatie

Eind juni is het online jaarverslag gepubliceerd in de vorm van een toegankelijke pdf. DCO is verder penvoerder van de nieuwe meerjarenstrategie van de NTS en adviseerde B&O over communicatieve aspecten van beleid. Er is een start gemaakt met de voorbereiding van de viering van het 20-jarig bestaan in 2017. We werken aan een coherent, overtuigend en motiverend 'verhaal' van de NTS. Dat verhaal wordt ook gebruikt voor de invulling van het lustrum. Het helpt bij de positionering van de NTS en bij het laden van de kernwaarden en geeft richting aan de uitvoering van de meerjarenstrategie. Het magazine *Transparant* verscheen 4 keer in 2016 en een aantal informatiebrochures is vernieuwd.

Scholing medisch professionals

Een mijlpaal in de scholing van professionals was de oplevering van het Donatiecurriculum in 2016. Onder begeleiding van de NTS hebben medische professionals en medisch-maatschappelijk werkers

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

gezamenlijk vastgesteld wat de benodigde vaardigheden, kennis en kunde zijn voor mensen die werken in de keten van orgaan- en weefseldonatie. Dit zijn onder meer artsen (in opleiding), specialisten, transplantatiecoördinatoren (TC's) en donatiecoördinatoren (DC's).

NTS draagt via scholing bij aan het verder verbeteren van de herkenning van alle potentiële donoren, het verbeteren van de gespreksvoering met nabestaanden, het verbeteren van de kwaliteit van donormanagement en uitname door goed opgeleide professionals en het verbeteren van de logistieke processen. Dat doet de NTS via het Donatiecurriculum. Dit is goedgekeurd door een stuurgroep uit het Donatieprogramma Ziekenhuizen en is aan het ministerie van VWS gestuurd. Het ministerie heeft de NTS gevraagd de medische professionals te gaan opleiden via dit nieuwe curriculum. Inmiddels is daarom onder meer gestart met uniformering van het inwerktraject van de TC's.

In 2016 zijn er trainingen verzorgd voor TC's, DC's, medisch psychologen (Communicatie rond Donatie), medisch specialisten, medisch-maatschappelijk werkers en coördinatoren nierdonatie bij leven.

Chirurgische opleidingen

Veel aandacht is gegaan naar de samenwerking tussen de NTS en de European Society for Organ Transplantation (ESOT) over de promotie van de 2 chirurgische e-learningmodules en een masterclass. Inmiddels heeft ESOT het contract getekend. De NTS en de ESOT zijn gestart met promotie van de e-learning 'Surgical techniques for heart and lung donation'. Deze module is internationaal in gebruik genomen. Een chirurgische masterclass wordt begin 2017 in Leiden gegeven in samenwerking met ESOT.

Ontwikkeling geaccrediteerde nascholing huisartsen

In samenwerking met het Nederlands Huisartsengenootschap (NHG) zet de NTS in op het vergroten van kennis en bewustwording over weefseldonatie onder huisartsen. Er is hiervoor een geaccrediteerde nascholing (PIN/e-learning) huisartsen opgeleverd. Ook is er een klassikale training ontwikkeld. DCO heeft ondersteund bij de uitvoering van een pilot met de klassikale training onder huisartsen in Noord-Brabant.

Intern opleidingsadvies

De onderwijskundigen van de NTS hebben geadviseerd over de verbetering van de inwerkprocedures bij het Orgaancentrum. Er is een nieuwe toetstool ingericht en er is geadviseerd bij de opzet van de

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

NTS-activiteiten bij het specialisme Donorgeneeskunde. Het gaat hierbij over inhoudelijke kennis van de processen op het Orgaancentrum.

Donatie bij leven

Verbeterde informatie

Op basis van gebruikersonderzoek en intensief contact met het werkveld hebben wij in 2016 de webpagina's over donatie bij leven verbeterd. Zo hebben we korte video's toegevoegd waarin professionals de medische kant van donatie bij leven belichten. We hebben infographics gemaakt die iets vertellen over geschiktheid van de donor voor nierdonatie bij leven. Verder hebben we gezorgd voor verbeterde vindbaarheid van onze informatie in zoekmachines.

In samenwerking met alle transplantatiecentra hebben we een brochure gemaakt met algemeen geldende informatie over nierdonatie bij leven. Deze brochure wordt onder meer gebruikt door de 8 transplantatiecentra en het [Nierteam aan huis](#).

Inrichten digitale helpdesk

Iemand die serieus overweegt bij leven een nier te doneren, kan via www.donatiebijleven.nl op een laagdrempelige manier in contact komen met een deskundige in een van de ziekenhuizen. De inrichting en de workflow hiervan kwamen tot stand in nauwe samenwerking met de professionals in de centra. In een pilot in 2016 testten we deze helpdesk met de coördinatoren nierdonatie bij leven in Nijmegen en Maastricht. Vooral mensen die overwegen anoniem een nier af te staan blijken deze voorziening te gebruiken. In 2017 gaan we door met deze service.

Aanpassing subsidieregeling donatie bij leven

In 2016 hebben we een rekentool ontwikkeld waarmee zzp'ers kunnen berekenen welke vergoeding zij kunnen ontvangen in de periode dat zij niet in staat zijn te werken na een donatie. Verder adviseerden wij over de uitrol van en de communicatie over de nieuwe subsidieregeling. De wettelijke regeling werd op 1 september van kracht. Deze geldt voor alle donoren die in 2016 een nier of een deel van de lever afstonden. In samenwerking met de maatschappelijk werkers verbeterden we de (online) informatie over de vergoedingen waar donoren recht op hebben.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Interview

Hoe Lisa haar eigen verhaal werd

In het VieCuri Ziekenhuis in Venlo staat het 'donor-bedank-bankje'. Lisa Hendrix ontwierp het anderhalf jaar voordat ze overleed aan hoofdletsel en zelf donor werd, vertelt haar moeder Ans Steegh uit Grubbenvorst.

“Lisa studeerde Industrieel Product Ontwerpen in Venlo. Ze was 21 toen ze met een paar medestudenten naar de bushalte liep en werd aangereden. Iemand reanimeerde haar, maar in het ziekenhuis konden ze haar niet meer redden. We wisten dat ze als donor geregistreerd stond. Daar was ze principieel in. Ze vond het zonde dat goed materiaal, waar ze anderen mee kon helpen, na haar dood zou worden begraven of verbrand.”

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Vasthouden

“Toen we bij Lisa mochten, werd de bloedsomloop kunstmatig in stand gehouden. Ze was nog warm en haar hart klopte. Hierdoor kregen we meer tijd met haar. Ik kon haar nog vasthouden, het bloed uit haar neus en oren weg deppen. Gewoon, iets voor haar doen. Dat was heel waardevol. Al die tijd heeft het medisch team ons met ongelooflijk veel warmte bijgestaan. De arts zat daar bijvoorbeeld ook als mens. In die omstandigheden heb je dat stuk mens veel harder nodig dan de medische arts.”

Krant

“Twee mensen leven nu met haar nieren. Léven in plaats van overleven. Hier zou Lisa heel blij mee zijn geweest. Haar andere organen waren helaas niet meer bruikbaar. Anderhalf jaar voor haar overlijden kreeg ze op school de opdracht om een zitobject te ontwerpen met een bijzonder verhaal dat de krant kon halen. Ze ontwierp een bankje dat de dank aan een donor symboliseert. Toen ik tussen haar spullen die opdracht vond, besepte ik: Lisa heeft haar eigen verhaal geschreven. Lisa's vrienden hebben haar bankje gerealiseerd en dat staat nu in het VieCuri. Haar verhaal heeft de krant gehaald.”

‘Twee mensen leven nu met haar nieren. Léven in plaats van overleven.’

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs**
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

5

Bedrijfsvoering

De NTS kent 4 aandachtsgebieden binnen de divisie Bedrijfsvoering: de afdelingen ICT, Kwaliteit, Personeel & Organisatie en Financiële Administratie ondersteunen en adviseren Management en medewerkers. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering**
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

ICT

De afdeling heeft in 2016 veel aandacht besteed aan Informatieveiligheid. Op technisch en organisatorisch gebied zijn tal van beheersmaatregelen genomen om diverse risico's terug te dringen naar een acceptabel niveau. Een in het oog springende maatregel is de introductie van de Code Informatieveiligheid. Dit is een boekje met afspraken, gedragsregels en uitgangspunten voor het beschermen van onze informatie. De Code geldt voor alle medewerkers. Gedurende het jaar is aandacht besteed aan het vergroten van veiligheidsbewustzijn van medewerkers. Het Calamiteitenhandboek, waarin te vinden is wat te doen bij de belangrijkste calamiteiten die kunnen plaatsvinden, is geacordeerd en gepubliceerd. Ook zijn er processen en systemen aangepast om mogelijke datalekken intern te melden en analyseren.

Kwaliteit

De NTS heeft in 2016 een nieuw integraal managementsysteem ontwikkeld en geïmplementeerd. Uitgangspunten van het systeem zijn risico's en kansen, waarbij continu rekening wordt gehouden met de stakeholders en de veranderende omgeving van de NTS. De processen worden 2 keer per jaar beoordeeld, waarmee de beheersing en de verantwoording zijn geborgd. In 2016 is het auditprogramma volledig risicogebaseerd uitgevoerd. Het auditteam, het management en de auditees hebben deze nieuwe manier van auditen als positief ervaren. Uit zowel de zelfbeoordelingen van de processen als het auditprogramma blijkt dat de processen in control zijn. Wel zijn er risico's die in 2017 aandacht krijgen. In oktober is de NTS gecertificeerd voor de ISO 9001:2015.

Personeel & Organisatie

De afdeling P&O heeft zich in 2016 vooral gericht op het terugdringen van het ziekteverzuim binnen de NTS. Niet alleen door het aanstellen van een nieuwe bedrijfsarts, maar ook door het regelmatig inzage geven in de verzuimcijfers en het aanpassen van het verzuimbeleid en het bijbehorende protocol. Hierdoor werd het zowel voor de leidinggevende als voor de medewerker inzichtelijker en beter mogelijk om het gesprek aan te gaan en eventueel alternatieven in te zetten. Het verzuimpercentage is van 7,3% in 2015 gedaald naar 3,3% in 2016. Ook is de meldingsfrequentie gedaald van 1,4 in 2015 naar 1,2 in 2016.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering**
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Verder is een start gemaakt met de inventarisatie van de wensen voor competentie management, arbeidsmarktcommunicatie en een generiek functiehuis. Deze zaken zullen in 2017 verder worden uitgewerkt.

Financiële Administratie (FA)

Zoals gebruikelijk heeft de afronding van de jaarrekening in het voorjaar van 2016 veel aandacht gekregen. Een nieuwe accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en was tevreden over de kwaliteit van de aangeleverde informatie.

Ook dit jaar was ons doel om de financiële administratie soepel te laten verlopen. Om de kwetsbaarheid te verkleinen is de onderlinge uitwisselbaarheid binnen de financiële administratie verder vergroot. Ook hebben we een beter inzicht verschaft door de bestaande rapportages verder te verfijnen.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 **Bedrijfsvoering**
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

6

Financieel overzicht

De Balans en de Rekening van baten en lasten over 2016. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht**

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Balans

Activa (x € 1.000)	31-12-16		31-12-15
Vaste activa	€858		€558
Vorderingen	€3.976		€3.235
Liquide middelen	€13.606		€9.383
	€18.441		€13.176
Passiva (x € 1.000)			
Bestemmingsreserve	€6.016		€5.257
Reserve aanvaardbare kosten	€1.264		€1.443
Egalisatiereserve subsidies	€370		€349
Voorzieningen	€90		€90
Schulden op korte termijn	€10.700		€6.037
	€18.441		€13.176

Toelichting op de balans

De vorderingen betreffen nog te vorderen bedragen van verzekeraars en zorgverleners.

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan het bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

De reserve aanvaardbare kosten is een balanspost, die alleen kan wijzigen door toevoegingen en onttrekkingen die ieder jaar ontstaan als gevolg van verschillen tussen de exploitatiekosten van dat jaar en de aanvaardbare kosten van dat jaar voor de Orgaancentrumtaak. De egalisatiereserve subsidies betreft het saldo van overschotten op afrekeningen van subsidies van het ministerie van VWS. Deze reserve is bestemd om eventuele toekomstige tekorten op de gesubsidieerde activiteiten op te vangen. De schulden op korte termijn bestaan onder meer uit de crediteuren, te verrekenen subsidies, belastingen en sociale premies en overige schulden.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 **Financieel overzicht**

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Rekening van baten en lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2015	Realisatie 2015
Baten (x € 1.000)			
Budget verzekeraars	€27.189	€27.189	€26.381
Instellingssubsidies	€3.704	€3.704	€3.491
Donatie bij leven	€82	€-	€82
Projectsubsidies	€3	€-	€55
Nefrovisie	€-	€-	€150
	€30.979	€30.893	€30.159
Lasten (x € 1.000)			
Salarissen	€5.105	€5.246	€4.888
Eurotransplant	€1.093	€1.111	€1.103
Weefselbanken	€7.192	€7.699	€7.602
Laboratoriumkosten	€5.368	€5.060	€4.966
Transportkosten	€2.463	€2.538	€2.795
Uitnamekosten	€2.359	€2.720	€2.883
Donorvoorlichting	€831	€855	€1.006
Transplantatiecoördinatoren	€2.069	€2.184	€2.111
Projectsubsidies	€3	€-	€55
Diverse overige kosten	€3.915	€3.480	€2.226
Resultaat	€580	€0	€524
	€30.979	€30.893	€30.159

Toelichting op de rekening van baten en lasten

Het resultaat is toegevoegd aan de reserve aanvaardbare kosten en de bestemmingsreserve, zodat deze middelen beschikbaar blijven om in de komende jaren te kunnen bijdragen aan het doel en de missie van de NTS.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Bijlagen

De bijlagen bestaan uit de uitgebreide cijfers, een overzicht van de medewerkers van de NTS, alle publicaties en voordrachten en een begrippenlijst. >

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 English summary

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Wachlijsten](#)
3. [Raadpleging](#)
4. [Orgaan- en weefseldonatie na overlijden](#)
5. [Transplantatie van organen en weefsels van postmortale donoren](#)
6. [Transplantatie van organen van levende donoren](#)
7. [Raadplegingen, gemelde en geëffectueerde orgaan- en weefseldonoren per ziekenhuis](#)
8. [Donorwerving in de ziekenhuizen](#)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

1. Inleiding

Deze bijlage bij het jaarverslag 2016 van de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) bevat de uitgebreide jaarcijfers over donatie en transplantatie van weefsels en organen. In dit jaaroverzicht vindt u ook cijfers over wachtlijsten en de registratie en *raadpleging* van het Donorregister (inclusief de uitkomsten van de raadpleging). Het laatste hoofdstuk geeft een overzicht van de resultaten van de werving van orgaan- en weefseldonoren in de ziekenhuizen. De tabellen zijn voor de continuïteit genummerd zoals in voorgaande jaarverslagen.

De peildatum voor deze cijfers is 30 maart 2017.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

2. Wachtlijsten

Donororganen zijn schaars. Voor de volgende organen is er een wachtlijst: nier, pancreas, hart, long, lever en dunne darm. Bij de wachtlijsten wordt uitgegaan van de actieve orgaanwachtlijst. Dit betekent dat alleen die patiënten worden meegerekend die op dat moment transplantabel zijn. In tabel 2.1 zijn patiënten die op meerdere wachtlijsten staan apart weergegeven voor de laatste 5 jaar. In tabel 2.2 staan de wachtlijsten uitgesplitst naar transplantatiecentrum.

De cijfers over de instroom op de wachtlijst van de afgelopen 5 jaar staan in tabel 2.3. Dit betreft de instroom op de gehele wachtlijst, terwijl tabel 2.1 en 2.2 alleen de transplantabele patiënten op de wachtlijst laten zien. In tabel 2.4 staat de instroom per transplantatiecentrum. De uitstroom op de wachtlijst staat in tabel 2.5.

In tabel 2.6 zijn enkele kenmerken weergegeven van patiënten die op de actieve orgaanwachtlijsten stonden per orgaan(combinatie). De patiënten die wachtten op de orgaancombinatie pancreas met nier staan apart vermeld. Bij patiënten die wachtten op een nier of nier met pancreas is naast de [registratieduur](#) op de wachtlijst ook de [dialyseuduur](#) (het aantal dagen vanaf de start van dialyseren, die meetelt bij nierallocatie) berekend. In tabel 2.7 en 2.8 staan kenmerken van patiënten van respectievelijk de instroom op de wachtlijst en uitstroom van de wachtlijst.

Naast wachtlijsten voor organen zijn er ook wachtlijsten voor bepaalde weefsels: voor cornea, hartklep en botweefsel (tabel 2.9). Ook bij deze wachtlijsten wordt uitgegaan van een actieve wachtlijst.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** [Uitgebreide cijfers](#)
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 2.1: Transplantabele patiënten op de wachtlijst op 31 december

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 / 2015
Hart	64	84	89	101	99	-2%
Hart met lever en long	-	-	-	-	1	-
Hart met long	-	-	2	1	1	-
Lever	157	132	104	109	122	12%
Lever met long	1	-	-	-	-	-
Lever met pancreas	1	-	-	-	-	-
Long	193	189	178	176	193	10%
Nier	829	710	622	544	595	9%
Nier met lever	6	2	5	1	2	-
Nier met pancreas	20	23	23	31	32	3%
Pancreas	15	9	20	21	26	24%
Dunne darm	-	-	1	-	-	-
Totaal	1286	1149	1044	984	1071	9%

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 2.2: Transplantabele patiënten op de wachtlijst op 31 december 2016 per transplantatiecentrum en per orgaan(combinatie)

	Amsterdam AMC	Amsterdam VUMC	Groningen	Leiden	Maastricht	Nijmegen	Rotterdam	Utrecht	Totaal
Hart	-	-	16	-	-	-	42	41	99
Hart met lever en long	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Hart met long	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Lever	-	-	37	36	-	-	49	-	122
Long	-	-	64	-	-	-	42	87	193
Nier	103	35	98	85	74	55	92	53	595
Nier met lever	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Nier met pancreas	-	-	10	22	-	-	-	-	32
Pancreas	-	-	1	25	-	-	-	-	26
Dunne darm	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	103	35	230	168	74	55	225	181	1071

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 2.3: Instroom op de wachtlijst in het aangegeven jaar

Registratie totaal	2012	2013	2014	2015	2016
Nier	1339	1180	1210	1252	1415
Pancreas	44	40	62	46	51
Hart	64	73	81	73	59
Long	91	109	125	105	121
Lever	259	185	203	215	219
Eerste transplantatie	2012	2013	2014	2015	2016
Nier	1156	1012	1033	1050	1207
Pancreas	38	35	48	41	45
Hart	64	71	80	72	59
Long	90	107	121	101	117
Lever	221	150	167	180	184
Retransplantatie	2012	2013	2014	2015	2016
Nier	183	168	177	202	208
Pancreas	6	5	14	5	6
Hart	-	2	1	1	-
Long	1	2	4	4	4
Lever	38	35	36	35	35

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 2.4: Instroom op de wachtlijst per centrum in 2016

Registratie totaal	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
Amsterdam AMC	208	-	-	-	-
Amsterdam VUmc	61	-	-	-	-
Groningen	274	12	14	47	84
Leiden	186	37	-	-	44
Maastricht	92	-	-	-	-
Nijmegen	218	2	-	-	-
Rotterdam	314	-	28	22	91
Utrecht	62	-	17	52	-
Eerste transplantaties	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
Amsterdam AMC	181	-	-	-	-
Amsterdam VUmc	56	-	-	-	-
Groningen	234	12	14	45	68
Leiden	160	31	-	-	40
Maastricht	75	-	-	-	-
Nijmegen	193	2	-	-	-
Rotterdam	259	-	28	22	76
Utrecht	49	-	17	50	-
Retransplantaties	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
Amsterdam AMC	27	-	-	-	-
Amsterdam VUmc	5	-	-	-	-
Groningen	40	-	-	2	16
Leiden	26	6	-	-	4
Maastricht	17	-	-	-	-
Nijmegen	25	-	-	-	-
Rotterdam	55	-	-	-	15
Utrecht	13	-	-	2	-

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 2.5: Uitstroom van de wachtlijst in het aangegeven jaar

Nier	2012	2013	2014	2015	2016
Getransplanteerd	961	955	1004	984	990
Overleden op de wachtlijst	94	81	83	75	65
Verslechtering van conditie	68	78	66	73	102
Verbetering van conditie	9	10	12	22	36
Overige	61	110	123	124	179
Getransplanteerd buiten Eurotransplant	3	1	2	3	2
Totaal	1196	1235	1290	1281	1374
Hart	2012	2013	2014	2015	2016
Getransplanteerd	37	37	51	54	35
Overleden op de wachtlijst	10	15	11	11	3
Verslechtering van conditie	1	1	5	1	3
Verbetering van conditie	-	6	2	4	3
Overige	-	5	2	1	2
Totaal	48	64	71	71	46
Long	2012	2013	2014	2015	2016
Getransplanteerd	80	88	91	78	73
Overleden op de wachtlijst	22	15	18	20	18
Verslechtering van conditie	14	4	8	8	6
Verbetering van conditie	3	3	1	-	-
Overige	13	3	9	4	5
Getransplanteerd buiten Eurotransplant	1	-	-	-	-
Totaal	133	113	127	110	102

(vervolg tabel 2.5 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

(vervolg van tabel 2.5)

Lever	2012	2013	2014	2015	2016
Getransplanteerd	146	140	172	151	159
Overleden op de wachtlijst	31	23	25	28	28
Verslechtering van conditie	11	13	5	16	7
Verbetering van conditie	5	11	20	9	9
Overige	3	5	11	20	9
Totaal	196	192	233	224	212
Pancreas	2012	2013	2014	2015	2016
Getransplanteerd	34	29	34	33	28
Overleden op de wachtlijst	2	1	-	1	3
Verslechtering van conditie	2	-	-	1	-
Verbetering van conditie	1	-	-	-	-
Overige	2	10	5	5	2
Totaal	41	40	39	40	33

Tabel 2.6: Kenmerken patiënten op de wachtlijst op 31 december 2016

	Alleen nier	Nier met pancreas	Nier met lever	Alleen pancreas	Alleen hart	Hart met long	Hart met lever en long	Alleen long	Alleen lever
Leeftijd (jaren)									
0 tot 16	7	-	-	-	3	1	-	-	5
16 tot 56	306	31	2	18	60	-	1	82	67
56 tot 65	159	1	-	5	29	-	-	104	30
65 of ouder	123	-	-	3	7	-	-	7	20

(vervolg tabel 2.6 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

(vervolg van tabel 2.6)

	Alleen nier	Nier met pancreas	Nier met lever	Alleen pancreas	Alleen hart	Hart met long	Hart met lever en long	Alleen long	Alleen lever
Bloedgroep									
A	137	17	2	11	48	1	1	86	54
AB	15	1	-	-	3	-	-	5	3
B	102	2	-	1	6	-	-	10	17
O	341	12	-	14	42	-	-	92	48
% PRA recent									
0 tot 6%	478	32	2	25	91	1	-	171	82
6 tot 85%	104	-	-	1	7	-	-	16	9
85% of hoger	12	-	-	-	-	-	-	1	1
Niet bepaald	1	-	-	-	1	-	1	5	30
Transplantatie									
Eerste	435	31	2	17	99	1	1	191	108
Retransplantatie	160	1	-	9	-	-	-	2	14
Urgentie									
Transplantabel	479	32	2	26	96	-	-	193	122
Geïmmuniseerd	103	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoog geïmmuniseerd	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoge urgentie	1	-	-	-	3	1	1	-	-
Registratieduur									
0 tot 6 maanden	63	2	1	3	20	-	1	44	58
6 tot 12 maanden	127	13	1	5	22	-	-	27	26
12 tot 24 maanden	169	10	-	6	33	-	-	42	17
24 tot 36 maanden	102	3	-	7	12	1	-	28	10
36 tot 48 maanden	41	-	-	2	7	-	-	16	2
48 tot 60 maanden	33	1	-	1	2	-	-	12	2
60 maanden of langer	60	3	-	2	3	-	-	24	7

(vervolg tabel 2.6 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg van tabel 2.6)

	Alleen nier	Nier met pancreas	Nier met lever	Alleen pancreas	Alleen hart	Hart met long	Hart met lever en long	Alleen long	Alleen lever
Dialyse									
Preëemptief (geen dialyse)	115	16	2	-	-	-	-	-	-
0 tot 6 maanden	27	1	-	-	-	-	-	-	-
6 tot 12 maanden	56	3	-	-	-	-	-	-	-
12 tot 24 maanden	152	7	-	-	-	-	-	-	-
24 tot 36 maanden	99	4	-	-	-	-	-	-	-
36 tot 48 maanden	59	1	-	-	-	-	-	-	-
48 tot 60 maanden	28	-	-	-	-	-	-	-	-
60 maanden of langer	59	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 2.7: Kenmerken instromers op de wachtlijst 2016

Leeftijd	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
0 tot 16	38	-	3	-	32
16 tot 56	660	47	41	63	94
56 tot 65	345	4	14	55	56
65 of ouder	372	-	1	3	37
Totaal	1415	51	59	121	219
Bloedgroep	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
A	569	25	32	59	96
AB	45	-	3	2	10
B	195	6	5	8	21
O	606	20	19	52	92
Totaal	1415	51	59	121	219

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- [A Uitgebreide cijfers](#)
- [B Medewerkers NTS](#)
- [C Publicaties en voordrachten](#)
- [D Begrippenlijst](#)
- [🇬🇧 English summary](#)

Tabel 2.8: Kenmerken uitstromers van de wachtlijst in 2016 ten gevolge van overlijden

Leeftijd in jaren	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
0 tot 16	-	-	1	-	1
16 tot 56	17	2	-	10	8
56 tot 65	18	-	-	7	13
65 of ouder	30	1	2	1	6
Totaal	65	3	3	18	28
Bloedgroep	Nier	Pancreas	Hart	Long	Lever
A	21	3	-	12	9
AB	1	-	-	-	-
B	11	-	1	-	6
O	32	-	2	6	13
Totaal	65	3	3	18	28

Tabel 2.9: Weefselwachtlijst op 31 december in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Comea	730	629	630	632	716
• HLA-getypeerd	62	60	54	58	46
• Random	221	189	202	182	198
• Lamellair	447	380	374	392	472
Hartklep. patch, bloedvat	3	2	1	7	3
Bot	23	10	20	13	4

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

3. Raadpleging Donorregister

Registraties

In tabel 3.1 staan de registraties in het Donorregister op 31 december 2016. Het aantal registraties is met 3,3% gestegen vergeleken met 31 december 2015. Het aantal geregistreerde toestemmingen – met of zonder donatiebeperkingen – is met 1,3% gestegen. Helaas is het aantal registraties van geen toestemming met 9% gestegen. Dit gebeurde na het aannemen van het ADR-wetsvoorstel in de Tweede Kamer in september 2016. Het aantal registraties in het Donorregister is enerzijds afhankelijk van de instroom van registraties. Deze registraties zijn het gevolg van het jaarlijks aanschrijven van alle 18-jarigen, van het aanschrijven van bepaalde doelgroepen en van individuele registraties, bijvoorbeeld naar aanleiding van publiekscampagnes. Anderzijds is er een uitstroom van registraties door overlijden of doordat mensen zich uitschrijven.

Raadplegingen

Het aantal raadplegingen van het Donorregister in 2016 is 2,8% hoger dan in 2015 (fig 3.1). Van de in totaal 8.868 raadplegingen in 2016 werden 3.886 wilsbeschikkingen (43,8%) in het Donorregister aangetroffen. Dit percentage is gelijk aan dat van 2014 en 2015. De uitkomsten van de wilsbeschikkingen waren: 2.191 keer (56,4%) toestemming voor donatie, 1.366 keer (35,2%) geen toestemming, 305 keer (7,8%) werd de beslissing aan de nabestaanden overgelaten en 24 keer (0,6%) was de aanvraag niet raadpleegbaar vanwege een blokkade door een recente wijziging van de wilsbeschikking in het Donorregister.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

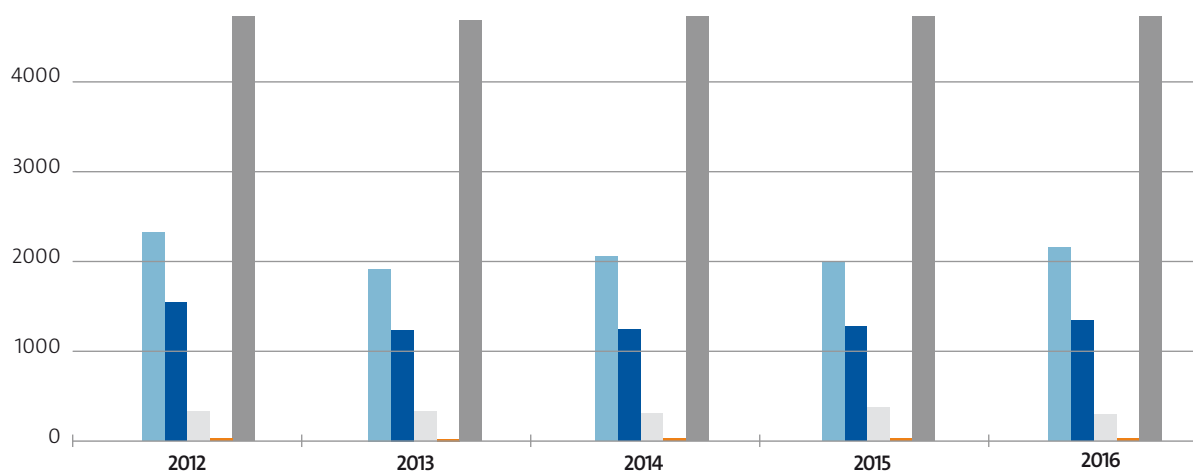

Tabel 3.1: Aantal raadpleegbare registraties in het donorregister op 31 december 2016

Wilsbeschikkingen	Aantal	% geregistreerde personen
Toestemming	2.892.490	47,7%
Toestemming met donatiebeperkingen	751.042	12,4%
Subtotaal toestemming	3.643.532	60,1%
Geen toestemming	1.708.454	28,2%
Nabestaanden beslissen	608.844	10,0%
Specifieke persoon beslist	101.407	1,7%
Subtotaal nabestaanden	710.251	11,7%
Totaal aantal registraties	6.062.237	100%

Bron: Donorregister, Kerkrade

Figuur 3.1: Aantal raadplegingen en uitkomsten donorregister per jaar

Legenda

■ toestemming
 ■ weigering
 ■ nabestaanden
 ■ blokkade
 ■ niet aangetroffen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

4. Orgaan- en weefseldonatie na overlijden

In tabel 4.1a staat het aantal postmortale orgaandonoren dat is aangemeld bij het Orgaancentrum van de NTS en het aantal dat is geëffectueerd (één of meer organen getransplanteerd). Een multi-orgaandonor (MOD) wordt gedefinieerd als een donor van wie ten minste 2 soorten organen zijn getransplanteerd. In tabel 4.1b en c zijn deze cijfers opgesplitst voor Donation after Brain Death (DBD) en Donation after Circulatory Death (DCD) donoren. Bij DCD donatie wordt een indeling in 4 categorieën gehanteerd volgens de criteria van Maastricht, op basis van het moment van hartstilstand (tabel 4.1d). In tabel 4.2a en b is het aantal postmortale DBD en DCD donoren weergegeven per regio. Het aantal getransplanteerde Nederlandse donornieren in binnen- en buitenland staat in tabel 4.3a en b. Tabel 4.4 geeft het aantal geëffectueerde postmortale donoren per orgaantype weer. In tabel 4.5 worden het aantal donormeldingen en het aantal geëffectueerde postmortale donoren per regio per miljoen inwoners weergegeven. Eveneens wordt per regio een overzicht gegeven van het aantal geëffectueerde postmortale orgaandonoren per jaar (tabel 4.6) en per orgaantype in 2016 (tabel 4.8).

In tabel 4.7 staat hoeveel van de gemelde Nederlandse donoren als nier-, pancreas-, hart-, long- en leverdonor zijn aangemeld bij het Orgaancentrum, hoeveel niet en de reden waarom niet, en bij hoeveel donoren minstens één orgaan is getransplanteerd (geëffectueerde donoren). Van de donoren die zijn aangemeld wordt vervolgens op orgaanniveau per orgaan in dezelfde tabel weergegeven hoeveel organen daarvan zijn afgevallen omdat ze niet zijn aangemeld (enkele nier of long), niet zijn uitgenomen, of niet zijn getransplanteerd. Onder in deze tabel staat het aantal organen afkomstig van deze donoren dat getransplanteerd is in binnen- of buitenland. Het verschil tussen het totale aantal aangemelde orgaandonoren, het aantal donormeldingen per orgaan en het aantal getransplanteerde organen heeft met verschillende factoren te maken. Voor pancreas, hart en long is een leeftijdsgrens geïndiceerd voor donatie. Uit de totale poule van DBD en DCD donoren worden met name deze organen in vergelijking met de andere organen vaker om medische redenen (inclusief leeftijd boven de leeftijdsgrens) ongeschikt bevonden voor transplantatie (de pancreas vaak in een later stadium vlak voor of na uitname). Harten kunnen voor transplantatie slechts afkomstig zijn van DBD donoren. In tabel 4.9 zijn kenmerken van verschillende typen orgaandonoren uitgesplitst.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

In tabel 4.13a is het aantal uitgenomen organen per Nederlands zelfstandig uitnameteam vermeld, inclusief het aantal hiervan getransplanteerde organen. Daarnaast nemen de Nederlandse uitnameteams longen en harten uit in het buitenland (in landen aangesloten bij Eurotransplant) die zijn toegewezen aan Nederlandse patiënten; deze aantallen staan in tabel 4.13b.

In tabel 4.10 staan de aantallen weefseldonoren per type weefsel. In de tabellen 4.11 en 4.12 staan de aantallen weefseldonoren per donorregio. Per 10 oktober 2016 zijn de leeftijdsgrenzen voor bot- en harklepdonatie verhoogd. Voor botweefsel is de leeftijdsgrens verhoogd van 55 naar 65 jaar. Voor hartkleppen is de leeftijdsgrens verhoogd bij een mannelijke donor van 60 naar 65 jaar en voor een vrouwelijke donor van 65 naar 70 jaar.

Tabel 4.1a: Geëffectueerde postmortale orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	312	336	336	348	303
Geëffectueerde orgaandonoren:	252	255	271	265	235
• Alleen nierdonor	68	83	71	81	65
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	7	19	13	8	10
• Multi-orgaandonor	177	153	187	176	160
Percentage multi-orgaandonoren	70%	60%	69%	66%	68%

Tabel 4.1B: Geëffectueerde postmortale DBD orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	132	112	154	130	123
Geëffectueerde orgaandonoren	128	105	150	126	117
• Alleen nierdonor	3	7	6	9	4
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	4	9	11	6	7
• Multi-orgaandonor	121	89	133	111	106
Percentage multi-orgaandonoren	95%	85%	89%	88%	91%

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.1c: geëffectueerde postmortale DCD orgaandonoren in het aangegeven jaar

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal aantal gemelde orgaandonoren	180	224	182	218	180
Geëffectueerde orgaandonoren	124	150	121	139	118
• Alleen nierdonor	65	76	65	72	61
• Geen nierdonor (enkel orgaan)	3	10	2	2	3
• Multi-orgaandonor	56	64	54	65	54
Percentage multi-orgaandonoren	45%	43%	45%	47%	46%

Tabel 4.1d: postmortale DCD orgaandonoren naar categorie in 2016

Categorie	Definitie categorie	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren	% van gemeld
Cat. II	overleden, al dan niet na poging tot reanimatie	1	1	100%
Cat. III	spoedig verwacht overlijden	179	117	65%
Totaal		180	118	66%

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 4.2: Geëffectueerde postmortale DBD en DCD orgaandonoren per regio in 2016

Regio	Aan Orgaan centrum gemelde orgaandonoren	Geëffectueerde orgaandonoren	Percentage geëffectueerd van gemeld	Alleen nierdonor	Geen nierdonor (enkel orgaan)	Multi-orgaan-donor	% Multi-orgaan-donor
DBD							
Amsterdam	20	18	90%	1	3	14	78%
Groningen	23	23	100%	2	1	20	87%
Leiden	9	8	89%	-	1	7	88%
Maastricht	8	8	100%	-	-	8	100%
Nijmegen	31	30	97%	-	-	30	100%
Rotterdam	19	19	100%	1	1	17	89%
Utrecht	13	11	85%	-	1	10	91%
Totaal	123	117	95%	4	7	106	91%
DCD							
Amsterdam	36	26	72%	15	-	11	42%
Groningen	31	24	77%	12	1	11	46%
Leiden	18	12	67%	4	2	6	50%
Maastricht	13	6	46%	3	-	3	50%
Nijmegen	39	24	62%	15	-	9	38%
Rotterdam	19	13	68%	5	-	8	62%
Utrecht	24	13	54%	7	-	6	46%
Totaal	180	118	66%	61	3	54	46%

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.3a: Aantal getransplanteerde nieren afkomstig van Nederlandse DBD en DCD donoren in het aangegeven jaar

Type donor	2012	2013	2014	2015	2016
Nier - DBD	240	182	258	223	201
Nier - DCD	226	253	213	242	212
Totaal	466	435	471	465	413
Percentage DCD	48%	58%	45%	52%	51%

Opmerking: Nier-en-bloc wordt als 1 transplantatie geteld

Tabel 4.3b: Aantal getransplanteerde nieren afkomstig van Nederlandse DCD en DBD donoren per regio in 2016

Regio	Nier - DBD		Nier - DCD	
Amsterdam	30	38%	50	63%
Groningen	38	48%	42	53%
Leiden	14	44%	18	56%
Maastricht	13	54%	11	46%
Nijmegen	56	57%	43	43%
Rotterdam	33	57%	25	43%
Utrecht	17	43%	23	58%
Totaal	201		212	

Opmerking: Nier-en-bloc wordt als 1 transplantatie geteld

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.4: Geëffectueerde postmortale donoren per orgaan in het aangegeven jaar

Jaar	2012	2013	2014	2015	2016
Orgaandonoren	252	255	271	265	235
Nier	245	233	253	253	220
Pancreas	45	34	45	54	33
Hart	38	37	51	48	39
Long	79	84	86	71	68
Lever	152	137	173	161	151
Dunne darm	1	0	0	0	0

Tabel 4.5: Aantal orgaandonormeldingen en geëffectueerde postmortale orgaandonoren in 2016 per miljoen inwoners per postcodegebied

Regio	Aantal 10 ⁶ inwoners*	Aantal orgaan-donormeldingen	Per 10 ⁶ inwoners	Geëffectueerde orgaandonoren	Per 10 ⁶ inwoners
Amsterdam	2,72	56	20,6	44	16,1
Groningen	3,29	54	16,4	47	14,3
Leiden	2,25	27	12,0	20	8,9
Maastricht	0,86	21	24,5	14	16,3
Nijmegen	3,46	70	20,2	54	15,6
Rotterdam	2,73	38	13,9	32	11,7
Utrecht	1,66	37	22,2	24	14,4
Totaal	16,98	303	17,8	235	13,8

* gebaseerd op CBS-gegevens 'viercijferige postcodegebieden januari 2016'

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.6: Aantal geëffectueerde postmortale orgaandonoren per regio in het aangegeven jaar

Regio	2012	2013	2014	2015	2016
Amsterdam	39	35	43	50	44
Groningen	52	60	64	52	47
Leiden	21	28	25	27	20
Maastricht	30	26	20	14	14
Nijmegen	58	55	70	55	54
Rotterdam	30	23	23	46	32
Utrecht	22	28	26	21	24
Totaal	252	255	271	265	235

Tabel 4.7: Overzicht donormeldingen en geëffectueerde organen* afkomstig van Nederlandse postmortale donoren in 2016

	Hart **	Lever	Long ***	Nier	Pancreas
Totaal aantal gemelde donoren	303	303	303	303	303
Aantal gemelde donoren orgaanspecifiek	58	210	149	285	257
Donoren niet gemeld; reden:	245	93	154	18	46
• Medische reden	61	85	146	17	37
• Geen toestemming voor dit orgaan	2	7	7	1	8
• DCD donor	180	-	-	-	-
• Organisatorische reden	-	1	-	-	1
• Overig	2	-	1	-	-
Aantal gemelde organen	58	210	294	566	257
Organen niet gemeld; reden:	-	-	4	4	-
• Medische reden	-	-	4	4	-

(vervolg tabel 4.7 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg van tabel 4.7)

	Hart **	Lever	Long ***	Nier	Pancreas
Organen niet uitgenomen; reden:	17	41	154	100	110
• Aanbod ingetrokken	-	3	3	6	-
• Geen passende ontvanger	-	-	1	2	5
• Medische reden	-	-	-	14	3
• Medische reden donor	8	16	65	14	81
• Medische reden donor - weefseldonatie	2	-	-	-	-
• Organisatorische reden	-	-	2	-	7
• Organisatorische reden - weefseldonatie	-	-	-	-	1
• Overig	5	21	71	56	13
• Pathologische anatomie donororgaan	2	1	10	7	-
• Toestemming ingetrokken	-	-	2	1	-
Uitname, geen transplantatie; reden:	2	7	9	35	53
• Geen passende ontvanger	-	-	-	-	1
• Medische reden	-	1	-	8	5
• Medische reden donor - weefseldonatie	1	-	-	-	-
• Organisatorische reden	-	-	-	-	1
• Overig	1	-	4	4	7
• Pathologische anatomie	-	-	-	-	1
• Pathologische anatomie donororgaan	-	6	5	22	37
• Pathologische anatomie ontvanger	-	-	-	1	1
Getransplanteerde organen	39	160³	131	413¹	33²
Organen gebruikt voor onderzoek	-	11	-	18	61

* inclusief combinaties met andere orgaantypen

** hartkleppen worden in deze tabel buiten beschouwing gelaten

*** dubbele long geteld als 2 organen

¹ 1 DBD nier-en-bloc transplantaties geteld als 1

² 19 pancreata getransplanteerd met nier, 9 pancreata zijn gebruikt voor eilandjestransplantatie

³ 9 leverdonoren leverden 18 getransplanteerde split-levers

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.8: Aantal geëffectueerde postmortale donoren per orgaan per regio in 2016

Regio	Nierdonor	Pancreas-donor	Hartdonor	Longdonor	Leverdonor
Amsterdam	41	6	7	12	24
Groningen	43	5	5	16	28
Leiden	17	2	3	6	15
Maastricht	14	1	3	4	10
Nijmegen	53	10	12	17	34
Rotterdam	31	5	6	5	26
Utrecht	21	4	3	8	14
Totaal	220	33	39	68	151

Tabel 4.9: Kenmerken per geëffectueerde postmortale orgaandonor in 2016

Leeftijd (jaren)	Nierdonor		Pancreas-donor		Hartdonor		Longdonor		Leverdonor		Donoren totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 tot 16	4	2%	1	3%	0	0%	2	3%	3	2%	5	2%
16 tot 56	123	56%	28	85%	33	85%	45	66%	95	63%	130	55%
56 tot 65	52	24%	2	6%	6	15%	14	21%	30	20%	53	23%
65 en ouder	41	19%	2	6%	0	0%	7	10%	23	15%	47	20%
Geslacht												
Man	114	52%	13	39%	21	54%	30	44%	77	51%	121	51%
Vrouw	106	48%	20	61%	18	46%	38	56%	74	49%	114	49%
Bloedgroep												
A	92	42%	13	39%	13	33%	29	43%	65	43%	100	43%
AB	8	4%	0	0%	1	3%	0	0%	3	2%	8	3%
B	23	10%	3	9%	5	13%	6	9%	14	9%	24	10%
O	97	44%	17	52%	20	51%	33	49%	69	46%	103	44%

(vervolg tabel 4.9 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

(vervolg van tabel 4.9)

	Nierdonor		Pancreas-donor		Hartdonor		Longdonor		Leverdonor		Donoren totaal	
Doodsoorzaak												
Natuurlijk	146	66%	18	55%	23	59%	42	62%	104	69%	159	68%
Ongeval	52	24%	12	36%	12	31%	14	21%	31	21%	54	23%
Euthanasie	8	4%	2	6%	0	0%	6	9%	5	3%	8	3%
(Zelf)moord	14	6%	1	3%	4	10%	6	9%	11	7%	14	6%

Tabel 4.10: Postmortale weefseldonoren per weefsel per aangegeven jaar

Donoren	2012	2013	2014	2015	2016	2015/2016	2016 per 10 ⁶ inwoners *
Cornea	1635	1513	1556	1590	1476	-7%	87
Huid	495	389	498	464	443	-5%	26
Pulmonaal- en aortaklep **	220	237	201	174	202	16%	12
Thoracale aorta	27	25	17	43	31	-28%	2
Bot ***	128	116	121	108	139	29%	8
Totaal	1789	1677	1705	1727	1655	-4%	97

* inwoneraantallen gebaseerd op CBS-cijfers uit 2016 staan vermeld in tabel 4.5

** in het najaar van 2016 is de leeftijdsgrens voor hartklepdonatie verhoogd van 60 naar 65 jaar (man) en 65 naar 70 jaar (vrouw)

*** in het najaar van 2016 is de leeftijdsgrens voor botdonatie verhoogd van 65 naar 75 jaar

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.11: Postmortale weefseldonoren per regio per aangegeven jaar

Regio	2012	2013 *	2014	2015	2016	2015/2016	2016 per 10 ⁶ inwoners**
Amsterdam	268	236	242	263	269	2%	99
Groningen	305	314	268	307	287	-7%	87
Leiden	257	223	257	221	245	11%	109
Maastricht	139	112	102	112	105	-6%	122
Nijmegen	451	436	469	420	432	3%	125
Rotterdam	253	219	233	277	186	-33%	68
Utrecht	116	137	134	127	131	3%	79
Totaal	1789	1677	1705	1727	1655	-4%	97

* cijfers van de regio's Groningen, Maastricht en Nijmegen van 2013 zijn gecorrigeerd ten opzichte van die in de cijferbijlage van het jaarverslag 2013

** inwoneraantallen gebaseerd op CBS-cijfers uit 2016 staan vermeld in tabel 4.5

Tabel 4.12: Postmortale weefseldonoren per regio per weefsel in 2016

Regio	Corneadonoren	Huiddonoren	Pulmonaal- en aortaklepdonoren	Thoracale aortadonoren	Botdonoren
Amsterdam	236	70	37	6	20
Groningen	242	79	44	2	34
Leiden	225	77	21	4	19
Maastricht	98	32	10	0	9
Nijmegen	398	106	43	10	35
Rotterdam	166	46	25	6	11
Utrecht	111	33	22	3	11

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 4.13a: Organen uitgenomen door Nederlandse zelfstandige uitnameteams bij postmortale donoren in Nederland in 2016

Uitname-teams		Hart	Long *	Nier	Pancreas	Lever
AMC Amsterdam	Uitgenomen			2		
	Getransplanteerd			2		
Erasmus MC Rotterdam	Uitgenomen	14	23	111	35	42
	Getransplanteerd	14	23	97	9	37
LUMC Leiden	Uitgenomen			119	41	45
	Getransplanteerd			111	8	42
MUMC Maastricht	Uitgenomen			50	14	14
	Getransplanteerd			42	4	14
UMCG Groningen	Uitgenomen	9	42	118	37	41
	Getransplanteerd	7	38	106	10	37
UMC St. Radboud	Uitgenomen			65	17	26
	Getransplanteerd			55	2	21
UMCU Utrecht **	Uitgenomen	10	51			
	Getransplanteerd	10	48			

* *dubbele long geteld als twee longen*

** *alleen thorax-team*

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 4.13b: Organen uitgenomen door Nederlandse uitnameteams bij postmortale donoren buiten Nederland in 2016

Uitname-teams		Hart	Lever	Long *	Pancreas
Erasmus MC Rotterdam	Uitgenomen	3	-	4	-
	Getransplanteerd	3	-	4	-
UMCG Groningen	Uitgenomen	2	1	10	1
	Getransplanteerd	1	1	10	1
UMCU Utrecht **	Uitgenomen	1	-	14	-
	Getransplanteerd	0	-	14	-

* *dubbele long geteld als twee longen*

** *alleen thorax-team*

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

5. Transplantatie van organen en weefsels van postmortale donoren

Het totale aantal transplantaties met organen van postmortale donoren staat in tabel 5.1.

Het aantal transplantaties per transplantatiecentrum staat in tabel 5.2. De Wet op de orgaandonatie beoogt een eerlijke verdeling van donororganen onder alle transplantatiekandidaten. Nederland wordt beschouwd als één regio met één wachtlijst, waarbij in meerdere transplantatiecentra wordt getransplanteerd. Het toewijzen van een orgaan is dan ook niet afhankelijk van het transplantatiecentrum waar de potentiële ontvanger staat geregistreerd, maar van de nationale toewijzingscriteria die de NTS hanteert. Het verschil in aantallen transplantaties per centrum hangt samen met de lengte van de wachtlijst van het centrum, maar ook met het acceptatiebeleid van de behandelend arts. De NTS wijst een orgaan toe aan een patiënt; de behandelend arts beslist vervolgens of het aangeboden orgaan op dat moment geschikt is voor de door de NTS geselecteerde patiënt.

Tabel 5.3 en tabel 5.4 geven enkele kenmerken weer van de getransplanteerde patiënten met een transplantaat van een overleden donor. De gegevens van de pancreastransplantaties en split-levertransplantaties evenals enkele transplantaties met meerdere orgaantypen gecombineerd (zie tabel 5.2) zijn niet in deze tabellen opgenomen wegens lage aantallen.

Tabel 5.5 toont het aantal verkregen organen en het aantal orgaantransplantaties in Nederland in relatie tot de overige Eurotransplant-landen.

Het totale aantal transplantaties met weefsels van postmortale donoren staat in tabel 5.6.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 5.1: Aantal orgaantransplantaties in Nederland met organen van postmortale donoren in het aangegeven jaar. Er is onderscheid gemaakt tussen Donation after Brain Death (DBD) en Donation after Circulatory Death (DCD) donoren.

	2012	2013	2014	2015	2016
Hart	37	37	51	53	35
Hart met long	-	-	-	1	-
Lever - DBD	99	80	109	89	99
Lever - DCD	36	48	47	46	44
Lever split - DBD	5	5	9	7	2
Long - DBD	51	50	71	48	42
Long - DCD	29	38	20	29	31
Nier - DBD	229	165	223	207	202
Nier met lever - DBD	1	4	4	3	1
Nier met lever - DCD	-	-	-	2	-
Nier met pancreas - DBD	24	16	23	13	13
Nier met pancreas - DCD	1	2	4	9	6
Nier met split lever - DBD	-	-	-	1	-
Nier - DCD	220	247	216	235	204
Pancreas - DBD	10	11	8	7	6
Pancreas met lever - DBD	-	1	-	-	1
Pancreas - DCD	2	2	-	6	3
Dunne darm - DBD	1	-	-	3	-
Dunne darm met nier - DBD	1	-	-	-	-
Totaal	746	706	785	759	689

Opmerking: nier-en-bloc wordt als 1 transplantatie geteld; Bij pancreaseilandjestransplantatie kan 1 ontvanger van 2 donoren eilandjes ontvangen, dit wordt geteld als 2 transplantaties; 1x dunne darm met buikwand in 2015

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 5.2: Aantal orgaantransplantaties in Nederland met organen van postmortale donoren in 2016 per centrum

	Amsterdam AMC	Amsterdam VUMC	Groningen	Leiden	Maastricht	Nijmegen	Rotterdam	Utrecht	Totaal
Hart	-	-	7	-	-	-	17	11	35
Lever - DBD	-	-	36	15	-	-	48	-	99
Lever - DCD	-	-	9	15	-	-	20	-	44
Lever split - DBD	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Long - DBD	-	-	20	-	-	-	5	17	42
Long - DCD	-	-	7	-	-	-	9	15	31
Nier - DBD	44	9	41	24	22	20	31	11	202
Nier met lever - DBD	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Nier met pancreas - DBD	-	-	2	11	-	-	-	-	13
Nier met pancreas - DCD	-	-	4	2	-	-	-	-	6
Nier - DCD	31	10	36	33	10	21	48	15	204
Pancreas - DBD	-	-	-	6	-	-	-	-	6
Pancreas met lever - DBD	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Pancreas - DCD	-	-	1	2	-	-	-	-	3
Dunne darm - DBD	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dunne darm met nier - DBD	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	75	19	167	108	32	41	178	69	689

Opmerking: nier-en-bloc wordt als 1 transplantatie geteld

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 5.3: Kenmerken van met postmortale organen getransplanteerde patiënten in 2016

	Alleen hart	Alleen lever	Alleen long	Alleen nier	Nier met pancreas
Leeftijd (jaren)					
0 tot 16	2	15	-	4	-
16 tot 56	20	61	40	175	18
56 tot 65	10	48	33	102	1
65 en ouder	3	21	-	125	-
Bloedgroep					
A	17	59	30	165	8
AB	3	9	1	12	-
B	4	15	9	53	3
O	11	62	33	176	8
Transplantatie					
Eerste	35	121	69	322	18
Retransplantatie	-	24	4	84	1
Urgentiecode					
Hoge urgentie (HU)	21	27	-	3	-
Transplantabel	14	118	73	403	19
HLA-A,-B,-DR mismatch					
0	-	-	1	27	-
1	-	1	2	22	-
2	-	6	2	99	-
3	6	14	17	145	3
4	13	35	16	64	7
5	13	48	17	31	8
6	3	41	14	16	1
niet berekend	-	-	4	2	-

(vervolg tabel 5.3 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg van tabel 5.3)

	Alleen hart	Alleen lever	Alleen long	Alleen nier	Nier met pancreas
% PRA voor transplantatie					
0 tot 6%	31	113	66	360	18
6 tot 85%	3	3	2	41	1
85 tot en met 100%	-	-	-	5	-
Onbekend	1	29	5	-	-

Tabel 5.4: Wachtduur van patiënten die met postmortale organen getransplanteerd zijn in 2016

Wachtduur*	Alleen nier	Nier met pancreas	Alleen hart	Alleen lever	Alleen long
Preëemptief	42	-	-	-	-
0 tot 6 maanden	8	2	7	79	35
6 tot 12 maanden	27	4	5	37	10
12 tot 24 maanden	87	8	8	19	12
24 tot 60 maanden	178	5	13	7	16
60 maanden of langer	64	-	2	3	-
Wachtduur in dagen					
Gemiddelde dialysesduur	1228	-	-	-	-
Mediane dialysesduur	947	-	-	-	-
Gemiddelde registratieduur	846	558	682	278	403
Mediane registratieduur	640	644	576	131	211

* Wachtduur: dialysesduur tot transplantatie bij alleen nier; registratietijd op de wachtlijst bij overige organen; bij nier met pancreas alleen pancreasregistratietijd

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 5.5: Orgaandonaties en -transplantaties in Nederland in relatie tot het buitenland in 2016

	Donatieland	Transplantatieland			Totaal beschikbaar	Balans tussen transplantatie en donatie
		Nederland	Overige ET-landen	Landen buiten ET		
Nier *	Nederland	315	80	-	395	13
	Overige ET-landen	93	2657	4	2754	-17
	Landen buiten ET	-	-	-	-	-
	Totaal transplantaties	408	2737	4	3149	
Hart	Nederland	31	8	-	39	-4
	Overige ET-landen	4	520	4	528	11
	Landen buiten ET	-	11	-	11	-7
	Totaal transplantaties	35	539	4	578	
Hart met long	Nederland	-	-	-	-	-
	Overige ET-landen	-	8	-	8	1
	Landen buiten ET	-	1	-	1	-1
	Totaal transplantaties	-	9	-	9	
Long (dubbelzijdig)	Nederland	51	10	-	61	3
	Overige ET-landen	10	493	5	508	23
	Landen buiten ET	3	28	-	31	-26
	Totaal transplantaties	64	531	5	600	

(vervolg tabel 5.5 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg van tabel 5.5)

	Donatieland	Transplantatieland			Totaal beschikbaar	Balans tussen transplantatie en donatie
		Nederland	Overige ET-landen	Landen buiten ET		
Long (enkelzijdig)	Nederland	7	2	-	9	0
	Overige ET-landen	2	40	-	42	2
	Landen buiten ET	-	2	-	2	-2
	Totaal transplantaties	9	44	-	53	
Lever	Nederland	104	38	-	142	3
	Overige ET-landen	40	1333	-	1373	10
	Landen buiten ET	1	12	-	13	-13
	Totaal transplantaties	145	1383	-	1528	
Split lever	Nederland	2	16	-	18	-16
	Overige ET-landen	-	64	-	64	16
	Landen buiten ET	-	-	-	-	-
	Totaal transplantaties	2	80	-	82	
Pancreas met nier	Nederland	19	-	-	19	0
	Overige ET-landen	-	138	-	138	0
	Landen buiten ET	-	-	-	-	-
	Totaal transplantaties	19	138	-	157	
Pancreas of eilandjes	Nederland	9	5	-	14	-4
	Overige ET-landen	1	41	-	42	4
	Landen buiten ET	-	-	-	-	-
	Totaal transplantaties	10	46	-	56	

Inclusief donaties uit 2015 die zijn getransplanteerd in 2016, exclusief donaties uit 2016 die zijn getransplanteerd in 2017
 * Nierbalans: inclusief nier-en-bloc geteld als 2 donaties/transplantaties

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- [A Uitgebreide cijfers](#)
- [B Medewerkers NTS](#)
- [C Publicaties en voordrachten](#)
- [D Begrippenlijst](#)
- [English summary](#)

Tabel 5.6: Weefseltransplantaties in Nederland (weefsel afkomstig van Nederlandse en buitenlandse donoren)

	2012	2013	2014	2015	2016
Cornea's totaal	1385	1286	1328	1499	1523
• HLA-getypeerd	52	46	63	58	43
• Ongetypeerd	453	376	429	506	425
• Lamellair	880	864	836	935	1055
Hartkleppen *	109	116	129	112	109
• Aortakleppen	23	27	30	17	11
• Pulmonaalkleppen	62	63	67	69	69
Bot **	1653	1554	1776	1835	2129
Huid (cm²)	113.718	90.250	126.564	150.355	240.475

* Aortakleppen, pulmonaalkleppen, patches, vaten

** Diepgevroren botweefsels, gevriesdroogde botweefsels, zachte botweefsels, gedemineraliseerde botweefsels, Graftonweefsels

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

6. Transplantatie van organen van levende donoren

In tabel 6.1 is de verwantschap onder levende nierdonoren met ontvanger uitgesplitst en in tabel 6.2 staan de aantallen niertransplantaties van levend verwante (LR) en levend niet-verwante (LUR) donoren per centrum weergegeven.

Wegens incomplete registratie van de specifieke reden van de donor voor indirecte levende nierdonatie is niet met zekerheid vast te stellen hoeveel altruïstische nierdonoren er in 2016 waren. Veel altruïstische donoren zullen waarschijnlijk als ‘anonieme donor’ zijn geregistreerd. Sinds september 2016 is dit een kenmerk dat in de NOTR-database vastgelegd wordt. Het is de bedoeling het aantal altruïstische donoren vanaf 2017 te kunnen rapporteren.

Tabel 6.1: Verwantschap levende nierdonoren en ontvangers

Levend verwant	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Moeder	40	17%	52	21%	51	21%	38	19%	47	20%
Vader	36	15%	34	14%	38	16%	37	19%	40	17%
Zoon / dochter	41	17%	31	13%	29	12%	24	12%	28	12%
Broer / zus	107	44%	104	43%	98	40%	84	42%	93	39%
Opa / oma	1	0%	2	1%	1	0%	1	1%	1	0%
Oom / tante	6	2%	9	4%	9	4%	7	4%	15	6%
Neef / nicht	8	3%	10	4%	15	6%	8	4%	11	5%
Niet nader gespecificeerd	2	1%	-	-	1	0%	-	-	2	1%
Totaal	241	100%	242	100%	242	100%	199	100%	237	100%

(vervolg tabel 6.1 op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

(vervolg van tabel 6.1)

Levend onverwant	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Partner	127	52%	135	49%	127	43%	123	39%	127	39%
Vriend	26	11%	35	13%	36	12%	30	10%	47	14%
Niet-verwante familie	29	12%	28	10%	22	8%	32	10%	31	9%
Anonieme donor	29	12%	42	15%	44	15%	63	20%	65	20%
Niet nader gespecificeerd	33	14%	38	14%	63	22%	67	21%	58	18%
Totaal	244	100%	278	100%	292	100%	315	100%	328	100%
Totaal levende nierdonoren	485		520		534		514		565	

Tabel 6.2: Aantal transplantaties met nieren afkomstig van levende donoren per centrum in het aangegeven jaar

Levend verwant	2012		2013		2014		2015		2016	
	LR	LUR	LR	LUR	LR	LUR	LR	LUR	LR	LUR
Amsterdam AMC	26	15	36	33	27	40	23	37	22	40
Amsterdam VUMC	10	12	11	10	12	20	11	25	8	21
Groningen	34	29	30	46	26	46	26	65	48	68
Leiden	33	35	34	47	30	47	26	42	35	35
Maastricht	13	16	19	12	15	14	8	18	8	23
Nijmegen	37	40	31	43	47	37	43	39	40	51
Rotterdam	73	79	71	70	67	72	48	70	60	69
Utrecht	15	18	10	17	18	16	14	19	16	21
Totaal	241	244	242	278	242	292	199	315	237	328

LR (living related) levende verwante en LUR (living unrelated) levend niet-verwante transplantaties

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Het cross-over programma (uitwisselingsprogramma voor nierdonatie bij leven) is een gezamenlijk programma van alle niertransplantatiecentra in Nederland, dat op 1 januari 2004 onder auspiciën van de NTS van start is gegaan. Hierbij worden tussen paren van levende donoren en hun ontvangers de nieren uitgewisseld en getransplanteerd, indien directe levende donatie vanwege bloedgroep-incompatibiliteit of een positieve kruisproef niet mogelijk is (tabel 6.3). In 2004 vonden er alleen uitwisselingen plaats tussen 2 donor-ontvanger-paren. Sinds januari 2005 is dit uitgebreid tot combinatiemogelijkheden met 3 donor-ontvanger-paren, ook wel genaamd 'triplekten'. Vanaf oktober 2007 is de programmatuur verder aangepast en kunnen er ook matchmogelijkheden worden gemaakt met 4 donor-ontvanger-paren. In principe vindt er elk kwartaal een allocatieprocedure plaats.

In 2016 werden wederom 4 allocatieprocedures uitgevoerd door de NTS. In totaal deden er in 2016 91 paren mee aan het programma (tabel 6.3a en b). Dit heeft geresulteerd in 35 niertransplantaties binnen het cross-over programma. Van deze transplantaties zijn er 8 uiteindelijk uitgevoerd in de periode 1-1-2017 tot en met 30-3-2017. Ook waren er 14 ruiltransplantaties met een *altruïstische donor*. De altruïstische donor levert een nier aan een ontvanger in het cross-over programma en de oorspronkelijke donor van dit koppel doneert zijn nier aan het volgende koppel of direct aan een ontvanger die bovenaan op de nierwachtlijst voor postmortale donatie staat. Naast transplantatie zijn er ook andere redenen voor uitstroom uit het cross-over programma, zoals is weergegeven in tabel 6.4a en b.

Uit zowel tabel 6.3b en 6.4b is af te leiden dat patiënten met bloedgroep O oververtegenwoordigd zijn in het cross-over programma en relatief gezien de laagste kans hebben op een goede koppeling met een andere donor binnen het cross-over programma. De reden hiervoor is dat patiënten met bloedgroep O alleen nieren van donoren met bloedgroep O kunnen accepteren, tenzij door de bloedgroep heen wordt getransplanteerd. De patiënten met andere bloedgroepen kunnen altijd van donoren met bloedgroep O nieren ontvangen.

In tabel 6.5 staat het aantal levende leverdonoren.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 6.3a: Aantal paren in het cross-over programma in 2016 en de reden waarom geen directe donatie bij leven kon plaatsvinden

Reden geen directe donatie	Aantal paren overgebleven uit vorige procedures	Aantal paren ingestroomd in 2016	Totaal
Bloedgroep incompatibel	9	35	44
Kruisproef positief	16	24	40
Bloedgroep incompatibel en kruisproef positief	3	3	6
Compatibel		1	1
Totaal	28	63	91

Tabel 6.3b: Aantal paren per bloedgroep van de patiënt in het cross-over programma in 2016

Reden geen directe donatie	Aantal paren overgebleven uit vorige procedures	Aantal paren ingestroomd in 2016	Totaal
A	13	13	26
AB		2	2
B	1	12	13
O	14	36	50
Totaal	28	63	91

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 6.4a: Resultaten van het cross-over programma en reden van uitstroom uit het programma in 2016 per reden van instroom

Reden uitstroom	Bloedgroep incompatibel	Kruisproef positief	Beide	Compatibel	Totaal
Getransplanteerd in programma*	17	16	1	1	35
Getransplanteerd met nier van levende donor in een lokale keten	1				1
Ruiltransplantatie met nier van altruïstische donor **	9	4	1		14
Transplantatie met nier van andere levende donor	4	2			6
Transplantatie door de bloedgroep heen	1	1			2
Postmortale nier ontvangen	1	3	1		5
Subtotaal getransplanteerd	33	26	3	1	63
Verslechtering conditie / ongeschiktheid donor					0
Nog op de wachtlijst	11	14	3		28
Totaal	44	40	6	1	91

* 8 transplantaties die resulteerden uit een cross-over procedure in 2016 zijn uiteindelijk in de periode 1-1-2017 tot en met 30-3-2017 daadwerkelijk uitgevoerd.

** De altruïstische donor levert een nier aan een ontvanger in het cross-over programma en de oorspronkelijke donor van dit koppel doneert zijn/haar nier aan een ontvanger die bovenaan op de nierwachtlijst voor postmortale donatie staat (domino-paired kidney exchange).

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Tabel 6.4b: Resultaten van het cross-over programma en reden van uitstroom uit het programma in 2016 per bloedgroep van de ontvanger

Reden uitstroom	A	AB	B	O	Totaal
Getransplanteerd in programma*	14	2	4	15	35
Getransplanteerd met nier van levende donor in een locale keten				1	1
Ruiltransplantatie met nier van altruïstische donor **	3		2	9	14
Transplantatie met nier van andere levende donor	2		1	3	6
Transplantatie door de bloedgroep heen	1			1	2
Postmortale nier ontvangen	1		1	3	5
Subtotaal getransplanteerd	21	2	8	32	63
Verslechtering conditie / ongeschiktheid donor					0
Nog op de wachtlijst***	5		5	18	28
Totaal	26	2	13	50	91

* 8 transplantaties die resulteerden uit een cross-over procedure in 2016 zijn uiteindelijk in de periode 1-1-2017 tot en met 30-3-2017 daadwerkelijk uitgevoerd.

** De altruïstische donor levert een nier aan een ontvanger in het cross-over programma en de oorspronkelijke donor van dit koppel doneert zijn/haar nier aan het volgende koppel of uiteindelijk aan een ontvanger die bovenaan op de nierwachtlijst voor postmortale donatie staat (domino-paired kidney exchange).

*** Van de patiënten die nog op de wachtlijst stonden, waren 5 patiënten (3 bloedgroep O, 1 bloedgroep A, 1 bloedgroep B) hoog geïmmuniseerd (hoogste PRA% 85-100), 16 patiënten (9 bloedgroep O, 4 bloedgroep A, 3 bloedgroep B) geïmmuniseerd (hoogste PRA% 6-84) en 7 patiënten (6 bloedgroep O, 1 bloedgroep B) niet geïmmuniseerd (PRA% 0-5).

Tabel 6.5: Verwantschap levende leverdonoren en ontvangers

Type donor	2012	2013	2014	2015	2016
Verwant	4	2	3	2	10
Onverwant	-	-	-	1	2
Domino	1	-	-	-	-
Totaal	5	2	3	3	12

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

7. Raadplegingen, gemelde en geëffectueerde orgaan- en weefseldonoren per ziekenhuis

In tabel 7.1 staan per ziekenhuis per regio het aantal overledenen voor wie het Donorregister is geraadpleegd, met aangetroffenen, het aantal gemelde en geëffectueerde orgaandonoren (uitgesplitst in DBD en DCD orgaandonoren), gestarte orgaandonatieprocedures en het aantal weefseldonoren (gemeld en geëffectueerd). Gestarte orgaandonatieprocedures betreft procedures waarbij de transplantatiecoördinator is benaderd. Gemelde donoren zijn overledenen die zijn aangemeld bij het Orgaancentrum en Eurotransplant. Bij orgaandonatie zijn geëffectueerde donoren donoren van wie minimaal één orgaan is getransplanteerd. Bij weefseldonatie zijn geëffectueerde donoren donoren van wie minimaal één weefseltype is uitgenomen met als doel transplantatie.

Tabel 7.1: Donatiecijfers per ziekenhuis

Regio Groningen	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaandonatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Almelo ZGT Almelo	82	34	2	1	1	19	18	1	1	0	0
Assen Wilhelmina Ziekenhuis	30	7	0	0	0	11	10	0	0	0	0
Delfzijl Ommelander Ziekenhuis Groep, loc. Delfzicht	1	1	0	0	0	0	0	0	0		0
Deventer Deventer Ziekenhuis	66	30	4	4	4	19	15	3	3	1	1
Dokkum Zorggroep Pasana, loc. Talma Sionsberg	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drachten Ziekenhuis Nij Smellinghe	47	22	0	0	0	14	11	0	0	0	0

(vervolg tabel 7.1 Regio Groningen op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg tabel 7.1 Regio Groningen)

	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Emmen Scheper Ziekenhuis	101	33	1	1	1	18	16	0	0	1	1
Enschede Medisch Spectrum Twente	218	91	18	16	16	49	35	4	4	12	12
Groningen Martini Ziekenhuis	59	27	0	0	0	18	13	0	0	0	0
Groningen Universitair Medisch Centrum Groningen	256	108	9	9	5	50	36	2	2	7	3
Hardenberg en Coevorden Saxenburgh Groep	17	8	1	1	1	6	4	1	1	0	0
Harderwijk Ziekenhuis Sint Jansdal	33	18	2	2	1	10	8	1	1	1	0
Heerenveen Ziekenhuis De Tjongerschans	44	20	1	1	1	13	12	1	1	0	0
Hengelo ZGT Hengelo	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoogeveen Ziekenhuis Bethesda	20	7	0	0	0	4	2	0	0	0	0
Leeuwarden Medisch Centrum Leeuwarden	191	80	1	1	1	25	22	0	0	1	1
Meppel Zorgcombinatie Noorderboog, loc. Diaconessenhuis Meppel	30	10	0	0	0	2	1	0	0	0	0
Sneek Antonius Ziekenhuis	42	28	1	1	1	12	10	0	0	1	1
Stadskanaal Refaja Ziekenhuis	19	5	0	0	0	3	1	0	0	0	0
Winschoten Ommelander Ziekenhuis Groep, loc. Lucas	28	5	0	0	0	6	5	0	0	0	0
Zwolle Isala Klinieken	210	92	19	17	15	53	38	10	10	7	5
Subtotaal regio Groningen *	1497	629	59	54	47	332	257	23	23	31	24

* Exclusief 28 gemelde en 21 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Regio Amsterdam	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefselonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Alkmaar Noordwest Ziekenhuisgroep (vh MCA)	166	68	9	8	6	50	40	4	4	4	2
Almere Flevoziekenhuis	47	19	1	1	1	13	12	1	1	0	0
Amstelveen Ziekenhuis Amstelland	15	4	0	0	0	2	2	0	0	0	0
Amsterdam Academisch Medisch Centrum, loc. AMC	218	94	29	25	20	46	34	11	11	14	9
Amsterdam Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (Oost)	105	43	4	4	2	23	16	1	0	3	2
Amsterdam Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (West, vh SLAZ)	67	24	1	1	1	15	12	0	0	1	1
Amsterdam VU medisch centrum	147	64	14	11	8	46	39	3	2	8	6
Amsterdam NKI - Antonie van Leeuwenhoek Ziekenhuis	14	8	0	0	0	7	6	0	0	0	0
Amsterdam BovenIJ Ziekenhuis	10	3	0	0	0	4	4	0	0	0	0
Amsterdam Slotervaartziekenhuis	15	9	1	1	1	2	1	0	0	1	1
Beverwijk Rode Kruis Ziekenhuis	81	40	3	3	3	21	17	0	0	3	3
Blaricum Tergooiziekenhuizen, loc. Blaricum	40	19	0	0	0	4	2	0	0	0	0

(vervolg tabel 7.1 Regio Amsterdam op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

(vervolg tabel 7.1 Regio Amsterdam)

	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Den Helder Noordwest Ziekenhuisgroep (vh Gemini)	24	14	0	0	0	8	6	0	0	0	0
Hilversum Tergooiziekenhuizen, loc. Hilversum	61	29	2	0	0	18	14	0	0	0	0
Hoorn Westfriesgasthuis	80	35	1	1	1	29	20	0	0	1	1
Lelystad en Emmeloord MC Groep	18	7	0	0	0	2	2	0	0	0	0
Purmerend Waterlandziekenhuis	28	14	1	1	1	11	9	0	0	1	1
Zaandam Zaans Medisch Centrum	90	36	0	0	0	24	20	0	0	0	0
Subtotaal regio Amsterdam *	1226	530	66	56	44	325	256	20	18	36	26

* Exclusief 17 gemelde en 13 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Regio Utrecht	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Amersfoort Meander MC	89	45	1	1	0	27	25	1	0	0	0
Gorinchem Rivas Beatrixziekenhuis	40	17	0	0	0	6	6	0	0	0	0
Nieuwegein St. Antonius Ziekenhuis, loc. Nieuwegein	214	96	8	6	3	48	35	2	1	4	2
Tiel Ziekenhuis Rivierenland	36	20	1	1	1	9	8	0	0	1	1
Utrecht Diaconessenhuis, loc. Utrecht	45	17	0	0	0	9	6	0	0	0	0
Utrecht St. Anthonius Ziekenhuis, loc. Leidsche Rijn	23	10	0	0	0	6	3	0	0	0	0
Utrecht Universitair Medisch Centrum, loc. AZU	199	88	30	28	19	46	32	10	10	18	9
Utrecht Universitair Medisch Centrum, loc. WKZ	2	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1
Zeist Diaconessenhuis, loc. Zeist	2	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Subtotaal regio Utrecht *	650	295	41	37	24	153	116	13	11	24	13

* Exclusief 16 gemelde en 15 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Regio Leiden	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefselonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Breda Amphia Ziekenhuis	175	87	3	3	1	63	50	1	1	2	0
Den Haag Stichting Bronovo-Nebo, Ziekenhuis Bronovo	17	5	0	0	0	2	1	0	0	0	0
Den Haag HagaZiekenhuis, loc. Juliana Kinderziekenhuis/ loc. Sportlaan (RKZ)	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Den Haag HagaZiekenhuis, loc. Leyweg (Leyenburg)	213	80	5	5	4	51	43	3	2	2	2
Den Haag en Leidschendam Medisch Centrum Haaglanden, loc.s Westeinde en Antoniusshove	203	87	9	8	8	42	35	4	4	4	4
Gouda Groene Hart Ziekenhuis	67	23	0	0	0	9	4	0	0	0	0
Haarlem Spaarne Gasthuis, loc. Kennemer Gasthuis	84	33	1	1	1	32	23	0	0	1	1
Hoofddorp Spaarne Gasthuis, loc. Spaarne Ziekenhuis	82	44	4	4	3	22	17	0	0	4	3
Leiden Alrijne Ziekenhuis (voorheen Diaconessenhuis)	7	4	0	0	0	4	3	0	0	0	0
Leiden Leids Universitair Medisch Centrum	190	71	8	5	2	49	38	1	1	4	1

(vervolg tabel 7.1 Regio Leiden op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg tabel 7.1 Regio Leiden)

	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Leiderdorp Alrijne Ziekenhuis (voorheen Rijnland)	59	21	1	1	1	11	10	0	0	1	1
Woerden Zuwe Hofpoort Ziekenhuis	17	5	0	0	0	3	1	0	0	0	0
Zoetermeer 't Lange Land Ziekenhuis	12	6	0	0	0	3	3	0	0	0	0
Subtotaal regio Leiden *	1128	468	31	27	20	291	228	9	8	18	12

* Exclusief 23 gemelde en 17 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

Regio Rotterdam	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefselonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Bergen op Zoom Bravis ziekenhuis (voorheen Lievensberg)	59	9	0	0	0	10	6	0	0	0	0
Capelle a/d IJssel IJsselland Ziekenhuis	67	37	2	2	2	7	7	1	1	1	1
Delft Reinier de Graaf Groep, loc. Reinier de Graaf Gasthuis	84	35	1	1	1	14	10	1	1	0	0
Dirksland Stichting Het van Weel-Bethesda Ziekenhuis	15	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dordrecht/Zwijndrecht Albert Schweitzer ziekenhuis	155	81	3	2	2	30	23	2	2	0	0
Goes/Vlissingen Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	68	26	2	2	2	14	13	2	2	0	0
Roosendaal Bravis ziekenhuis (voorheen St. Franciscus)	120	42	0	0	0	13	10	0	0	0	0
Rotterdam Erasmus MC (Sophia KZ, Daniel den Hoed en Dijkzigt)	304	98	26	23	18	58	41	9	9	14	9
Rotterdam Maasstad Ziekenhuis	150	62	5	2	2	33	25	1	1	1	1
Rotterdam Franciscus Gasthuis & Vlietland, loc. Gasthuis	98	43	2	2	1	16	13	1	1	1	0

(vervolg tabel 7.1 Regio Rotterdam op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg tabel 7.1 Regio Rotterdam)

	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Rotterdam Havenziekenhuis	13	6	0	0	0	3	2	0	0	0	0
Rotterdam Ikazia ziekenhuis	122	49	3	3	3	20	15	2	2	1	1
Schiedam Franciscus Gasthuis & Vlietland	63	21	0	0	0	11	7	0	0	0	0
Spijkenisse Spijkenisse Medisch Centrum	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terneuzen/Oostburg ZorgSaam Ziekenhuis (loc.s De Honte/Antonius)	53	24	1	1	1	6	6	0	0	1	1
Subtotaal regio Rotterdam *	1371	549	45	38	32	235	178	19	19	19	13

* Exclusief 10 gemelde en 8 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Regio Nijmegen	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefselonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Apeldoorn Gelre Ziekenhuizen, Locatie Lukas	57	20	3	3	3	17	14	0	0	3	3
Arnhem Rijnstate Arnhem	236	111	3	3	2	59	45	0	0	3	2
Boxmeer Maasziekenhuis	36	22	0	0	0	11	10	0	0	0	0
Den Bosch Jeroen Bosch Ziekenhuis	137	48	5	5	3	34	29	3	2	2	1
Doetinchem Slingeland Ziekenhuis	70	31	1	1	1	17	12	1	1	0	0
Ede Ziekenhuis Gelderse Vallei, loc. Ede	88	31	1	1	1	16	10	1	1	0	0
Eindhoven Catharina-ziekenhuis	175	79	5	4	3	53	44	3	3	1	0
Eindhoven Máxima Medisch Centrum, loc. Eindhoven	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geldrop St. Anna Ziekenhuis	60	27	0	0	0	14	12	0	0	0	0
Helmond Elkerliek ziekenhuis, loc. Helmond	89	38	5	4	4	30	27	3	3	1	1
Nijmegen Canisius-Wilhelmina ziekenhuis	76	39	0	0	0	24	17	0	0	0	0
Nijmegen Universitair Medisch Centrum St. Radboud	194	98	31	26	20	54	46	9	9	17	11
Oss/Uden/Veghel Ziekenhuis Bernhoven	85	37	1	1	1	17	15	0	0	1	1

(vervolg tabel 7.1 Regio Nijmegen op volgende pagina)

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst
- English summary

(vervolg tabel 7.1 Regio Nijmegen)

	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefselnormmelding	Geëffectueerde weefselonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Tilburg ETZ, loc. Elisabeth	226	97	23	20	14	45	39	9	9	11	5
Tilburg ETZ, loc. TweeSteden	167	69	0	0	0	43	35	0	0	0	0
Veldhoven Máxima Medisch Centrum, loc. Veldhoven	88	39	0	0	0	23	15	0	0	0	0
Venlo en Venray VieCuri Medisch Centrum voor Noord-Limburg	109	54	4	2	2	25	17	2	2	0	0
Weert Sint Jans Gasthuis	29	14	0	0	0	10	9	0	0	0	0
Winterswijk Streekziekenhuis Koningin Beatrix	34	12	0	0	0	10	10	0	0	0	0
Zevenaar Rijnstate Zevenaar, incl. weefselonoren uit verpleeghuis Liemerije	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zutphen Gelre Ziekenhuizen, loc. Het Spitaal	63	30	0	0	0	12	11	0	0	0	0
Subtotaal regio Nijmegen *	2023	897	82	70	54	514	417	31	30	39	24

* Exclusief 50 gemelde en 35 geëffectueerde weefselonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Regio Maastricht	Raadplegingen van het Donorregister	Hits (aantal geregistreerden in het Donorregister)	Gestarte orgaan-donatieprocedures	Orgaandonormelding	Geëffectueerde orgaandonor	Weefseldonormelding	Geëffectueerde weefseldonor	Gemelde DBD donoren	Geëffectueerde DBD donoren	Gemelde DCD donoren	Geëffectueerde DCD donoren
Brunssum/Heerlen Atrium Medisch Centrum Parkstad	129	65	10	7	5	33	27	3	3	4	2
Maastricht Maastricht Universitair Medisch Centrum	150	69	13	10	5	39	32	2	2	8	3
Roermond Laurentius Ziekenhuis	56	31	3	3	3	18	13	2	2	1	1
Sittard Orbis Medisch Centrum	94	39	2	1	1	21	19	1	1	0	0
Subtotaal regio Maastricht*	429	204	28	21	14	111	91	8	8	13	6

* Exclusief 5 gemelde en 5 geëffectueerde weefseldonoren gemeld door (verpleeg)huisartsen

Totaal Ziekenhuizen	8324	3572	352	303	235	1961	1543	123	117	180	118
----------------------------	-------------	-------------	------------	------------	------------	-------------	-------------	------------	------------	------------	------------

De cijfers zijn afkomstig uit de volgende bronnen:

Raadpleegcijfers: Donorregister | Cijfers m.b.t. orgaandonoren: Eurotransplant | Cijfers m.b.t. weefseldonoren: NTS

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

8. Donorwerving in de ziekenhuizen

Applicatie en kengetallen donorwerving

Om het proces van donorwerving inzichtelijk te maken en waar nodig verder te verbeteren, gebruiken ziekenhuizen de applicatie Nederlandse Overledenen Registratie Donoren (NORD). Hierin worden gegevens van donatieformulieren van alle overledenen uit Nederlandse ziekenhuizen geregistreerd. Van ziekenhuizen met een intensive care (ic) afdeling worden tevens gegevens van alle ic-overledenen in NORD vastgelegd door middel van een aanvullend medisch statusonderzoek (MSO). Het aantal ziekenhuizen dat gebruikmaakt van deze applicatie is weergegeven in tabel 8.1.

Tabel 8.1: Donorwerving

Applicatie	Omschrijving	Aantal ziekenhuizen in 2016
Nederlandse Overledenen Registratie Donoren (NORD)	Geautomatiseerde monitoring-tool om gegevens van donatieformulieren te registreren en te analyseren (orgaan- en weefseldonatie)	92 ziekenhuizen
NORD uitgebreid (MSO)	Een medisch statusonderzoek naar orgaandonorpotentieel en knelpunten in het proces van donorherkenning tot uitname	92 ziekenhuizen ic-afdelingen*

* *ic: intensive care*

In dit jaarverslag worden de resultaten van donorwerving gepresenteerd aan de hand van enkele kengetallen. Er is een verdeling gemaakt in kengetallen orgaandonatie en kengetallen weefseldonatie.

Kengetallen orgaandonatie

De kengetallen van het donorwervingproces bij orgaandonatie worden vanuit medische statussen vastgelegd met behulp van NORD-MSO. In dit jaarverslag zijn de MSO-gegevens van de ic-afdelingen van 92 ziekenhuizen in kaart gebracht (peildatum 30 maart 2017). Hierbij gaat het om alle 8 universitaire centra en topklinische/toppreferente en de meeste algemene ziekenhuizen.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

In totaal zijn van de ic-afdelingen 7849 medische statussen beoordeeld en geanalyseerd. In tabel 8.2 staan enkele kengetallen van donorwerving uit het MSO met betrekking tot orgaandonatie per regio weergegeven. Het medische potentieel aan Donation after Brain Death (DBD) en Donation after Circulatory Death (DCD) orgaandonoren – inclusief personen boven de 75 jaar oud – die beademd werden, was in totaal 888 (11,3% van alle overledenen op de ic). De donorherkenning was in 2016 gemiddeld 99%. Van de 879 herkende medisch potentiële orgaandonoren die beademd werden, zijn er uiteindelijk 306 aangemeld, en bij 238 donoren (27% van alle 888 medische potentiële orgaandonoren) vond daadwerkelijk orgaanuitname plaats ten behoeve van transplantatie. In tabel 8.3 staan de uitkomsten na raadplegen van het Donorregister en het weigeringspercentage na raadplegen van de nabestaanden onder de 879 herkende medisch potentiële orgaandonoren. Bij 781 (89%) van deze donoren werd het Donorregister geraadpleegd. Bij 50% van het aantal raadplegingen werd geen registratie gevonden in het Donorregister.

Het weigeringspercentage onder nabestaanden is het belangrijkste knelpunt in het proces van donorwerving. Bij 11% van de overledenen met toestemming in het Donorregister was er geen instemming voor donatie bij de nabestaanden en vond geen donatie plaats (in 2015 was dit 8%). Na exclusie van overledenen met toestemming of bezwaar in het Donorregister was het percentage bezwaar tegen donatie onder nabestaanden die werden benaderd in 2016 2% hoger dan in het voorgaande jaar, namelijk 68%. Het totale weigeringspercentage door nabestaanden onder herkende potentiële orgaandonoren van wie geen bezwaar in het Donorregister werd aangetroffen, was in 2016 eveneens 2% hoger dan in 2015, namelijk 53%.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Tabel 8.2: Kengetallen orgaandonatie op ic-afdelingen van 92 ziekenhuizen in 2016 (Bron: NORD-MSO)

Regio	Overledenen	Potentieel* onder overledenen	Herkend onder potentieel	Aanmelding	Uitname minstens één orgaan
Amsterdam	1254	13,5%	100%	55	41
Groningen	1321	12,7%	100%	54	47
Leiden	1074	6,9%	96%	29	21
Maastricht	598	9,2%	100%	20	14
Nijmegen	1736	11,0%	99%	71	57
Rotterdam	1149	12,0%	97%	39	32
Utrecht	717	13,0%	100%	38	26
Totaal	7849	11,3%	99%	306	238

* Medisch potentieel (beademd en inclusief leeftijden > 75 jaar) aan DBD-donoren (hersendood vastgesteld), mogelijk DBD-donoren (hersendoodiagnostiek niet afgerond om niet-medische redenen) en DCD-donoren (DCD-donoren voor wie een protocol aanwezig is in het desbetreffende ziekenhuis).

Tabel 8.3: Uitslag donorregister en reactie nabestaanden onder herkende potentiële orgaandonoren op ic-afdelingen van 92 ziekenhuizen in 2016 (Bron: NORD-MSO)

Uitkomst Donorregister	Aantal herkende potentiële donoren	% van alle raadplegingen met bekende uitkomst	Benadering nabestaanden	% bezwaar nabestaan- den indien benaderd
Toestemming	183	23%	179	11%
Bezwaar	143	18%	-	-
Beslissing nabestaanden	61	8%	520	68%
Geen registratie	392	50%		
Onbekend	100 *	-		
Totaal	879	100%	699	53%

* Bij 98 overledenen werd het Donorregister niet geraadpleegd en bij 2 overledenen was het Donorregister wel geraadpleegd, maar de uitkomst niet bekend.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
 - B** Medewerkers NTS
 - C** Publicaties en voordrachten
 - D** Begrippenlijst
- English summary

Kengetallen weefseldonatie

De kengetallen van het donorwervingproces bij weefseldonatie zijn vastgelegd met behulp van NORD (peildatum 30 maart 2017). In 2016 maakten 95 ziekenhuizen gebruik van de NORD. Dit betroffen de universitaire centra en vrijwel alle topklinische/toppreferente en algemene ziekenhuizen. Van de 34.589 overledenen voor wie het donatieformulier was ingevuld, achtte de arts 24% geschikt als weefseldonor (24% in 2015). Uiteindelijk is hiervan 5% als weefseldonor aangemeld bij de NTS. In tabel 8.4 zijn enkele kengetallen voor weefseldonatie per regio over 2016 opgenomen.

Tabel 8.4: Kengetallen weefseldonatie in 95 ziekenhuizen in 2016 (Bron: NORD)

Regio	Ingevulde donatie formulieren	Door de arts geschikt geachte weefseldonoren	%	Aanmelding bij NTS	%	Uitname minstens één weefselse soort	%
Amsterdam	5156	1267	25%	290	6%	242	5%
Groningen	6209	1494	24%	301	5%	249	4%
Leiden	4570	1172	26%	287	6%	225	5%
Maastricht	2508	468	19%	109	4%	94	4%
Nijmegen	7859	1955	25%	485	6%	408	5%
Rotterdam	5432	1297	24%	201	4%	172	3%
Utrecht	2855	677	24%	140	5%	114	4%
Totaal	34589	8330	24%	1813	5%	1504	4%

In 2016 werd bij 6676 (80%) van de 8322 geschikt geachte weefseldonoren van 85 jaar of jonger het Donorregister geraadpleegd (tabel 8.5). Bij 51% van het aantal raadplegingen werd geen registratie gevonden in het Donorregister. Net als bij de orgaandonoren op de intensive care (zie tabel 8.3) stemde een gedeelte (17%) van de nabestaanden niet in met weefseldonatie wanneer toestemming geregistreerd was in het Donorregister (tabel 8.5). Na exclusie van overledenen met toestemming of bezwaar in het Donorregister hadden nabestaanden in 84% van de gevallen bezwaar tegen donatie. Het totale weigeringspercentage door nabestaanden, onder door de arts geschikt geachte weefseldonoren van 85 jaar of jonger, van wie geen bezwaar in het Donorregister was aangetroffen, was 70%.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Tabel 8.5: Uitslag donorregister en reactie nabestaanden onder door de arts geschikt geachte weefseldonoren (85 jaar of jonger) in 95 ziekenhuizen in 2016 (Bron: NORD)

Uitkomst Donorregister	Aantal door arts geschikt geachte weefseldonoren	% van alle raadplegingen met bekende uitkomst raadplegen Donorregister	Benadering nabestaanden	Bezwaar nabestaanden indien benaderd	% bezwaar nabestaanden indien benaderd
Toestemming	1362	21%	1324	223	17%
Bezwaar	1232	19%	-	-	-
Beslissing nabestaanden	647	10%	5208	4368	84%
Geen registratie	3353	51%			
Onbekend	1728*	-			
Totaal	8322	100%	6532	4591	70%

* Bij 1646 overledenen werd het Donorregister niet geraadpleegd. Bij 82 overledenen werd het Donorregister wel geraadpleegd, maar was de uitkomst niet bekend.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Directie

Haase - Kromwijk, B.

Divisie Beleid- en Orgaancentrum

Bastian- de Ridder, M.

Bekker - Meijer, C.

Berbee, B.

Brat, A.

Bruijn, M. de

Chaudron, M.

Dumoulin, Q.

Eechoud, R. van

Elsinga, J.

Erkamp, B.

Erp, I. van

Ewijk, R. van

Freke-Bosman, N.

Georgieva, D.

Grincell - de Monyé, J.

Groot, S. de

Hajtink, S.

Heemskerk, M.

Helvensteijn - van Gelder, F.

Hemke, A.

Hissink, M.

Hoff - Uitendaal, I. van den

Holsboer, N.

Jansen, N.

Kapitein, P.

Kingma, S.

Kishoendajal, D.

Konijn - Janssen, J.

Kootker, M.

Leeuwen, D. van

Leiden, H. van

Liefland - Barkhof, A. van

Ligtenberg, C.

Mol - Schreurs, D.

Mulder, D.

Nederpelt, C.

Ooms - de Vries, K.

Paridon, I. van

Rodenburg - van Dieten, H.

Rogaar, H.

Sande, T. van der

Schaefer, B.

Schiks, E.

Schuijt, G.

Slee, K. van

Sparidaens, K.

Stam, E.

Steen, M. van der

Tahitu, M.

Tokat, M.

Verdel, T.

Verhaar-Kralt, H.

Voogd, J. de

Wijkamp, C.

Wolf, M. de

Zwaan, T.

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Divisie Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

Beek, M. van
Dentz, H.
Hees, E. van
Hemmen, Y. van
Kluyvert, L.
Pel, F.
Portegies, S.
Reiger - van de Wijdeven, M.
Scheuermann, S.
Serrarens, P.
Teulings, S.
Trierum, J. van
Vreeken, B.

Raad van Toezicht

Beerkens, P.
Elzinga, Mr. R.
Ploeg, Prof. Dr. R.
Weimar, Prof. Dr. W.

Bedrijfsvoering

Dam, P. van
Engel, J.
Es, K. van
Francken, C.
Gravesteijn, M.
Ingen Schenau, L. van
Kajim, F.
Kooy - Woelkens, W.
Linnemeijer - Fockens, M.
Oudshoorn, L.
Rooij, P. de
Smit, M.
Warmerdam, A.
Wesdijk, W.
Zwierink - de Mutzer, I.

Dit is een overzicht van de medewerkers die op 31 december 2016 in dienst waren bij de NTS. Daarnaast heeft de NTS een aantal fte beschikbaar binnen de ondersteunende afdelingen ICT en Facilitair die ook voor Eurotransplant en BISLIFE inzetbaar zijn. Op 1 januari 2016 waren er 77 medewerkers (55,13 fte) in dienst en op 31 december 2016 waren dit er 84 (59,97 fte).

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

Publicaties

Boer J.D. de, Kopp W.H., Ooms-de Vries K., Haase-Kromwijk B.J.J.M., Krikke C., de Jonge J., van Heurn L.W.E., Baranski A.G., van der Vliet J.A., Braat A.E.

Abdominal organ procurement in the Netherlands – An analysis of quality and clinical impact
Transp Int 2016;

Ittersum F.J. van, Hemke A.C., Dekker F.W., Hilbrands L.B., Christiaans M.H.L., Roodnat J.I., Hoitsma A.J., van Diepen M.

Increased risk of graft failure and mortality in Dutch recipients receiving an expanded criteria donor kidney transplant
Transp Int 2016; (doi: 10.1111/tri.12863. Epub 2016 Sept 20)

Leiden H. van, Haase-Kromwijk B., Hoitsma A., Jansen N.

Controlled Donation after Circulatory Death in the Netherlands: more organs, more efforts
Neth J Med 74: 285-91 (2016)

Vorstius Kruijff P.E., Huisman-Ebskamp M.W., de Vos M.L., Jansen N.E., Slappendel R.

Video-Based E-Learning in Communication Skills for Physicians Provides Higher Agreement to Tissue Donation
Transplant Proc. 2016 Jul-Aug;48(6):1867-74. doi: 10.1016/j.transproceed.2016.04.021.

Shaw D., Georgieva D., Haase B., Gardiner D., Lewis P., Jansen N.E., Wind T., Samuel U., McDonald M., Ploeg R.; ELPAT Working Group on Deceased Donation

Family Over Rules?: An ethical analysis of allowing families to overrule donation intentions
Transplantation. 2016 Oct 19

Peters-Sengers H., Berger S.P., Heemskerk M.B., Al Arashi D., Homan van der Heide J.J., Hemke A.C., Ten Berge I.J., Idu M.M., Betjes M.G., van Zuilen A.D., Hilbrands L.B., de Vries A.P., Nurmohamed A.S., Christiaans M.H., Ernest van Heurn L.W., de Fijter J.W., Bemelman F.J.

Stretching the Limits of Renal Transplantation in Elderly Recipients of Grafts from Elderly Deceased Donors
J Am Soc Nephrol. 2016 Oct 11. pii: ASN.2015080879.

Peters-Sengers H., Berger S.P., Heemskerk M.B.A., al Arashi D., Homan van der Heide J.J., Hemke A.C., ten Berge I.J.M., Idu M.M., Betjes M.G.H., van Zuilen A.D., Hilbrands L.H., de Vries A.P.J., Nurmohamed A.S., Christiaans M.H.L., van Heurn L.W.E., de Fijter J.W., Bemelman F.J.

Hebben we de grens bereikt? Niertransplantaties bij oudere ontvangers van oudere, overleden donoren.
Dialyse en Nefrologie magazine 2016

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten**
- D Begrippenlijst

 English summary

Peters-Sengers H., Homan van der Heide J.J., Heemskerk M.B., Ten Berge I.J., Ultee F.C., Idu M.M., Betjes M.G., van Zuilen A.D., Christiaans M.H., Hilbrands L.H., de Vries A.P., Nurmohamed A.S., Berger S.P., Bemelman F.J.

Similar 5-Year Estimated Glomerular Filtration Rate Between Kidney Transplants From Uncontrolled and Controlled Donors After Circulatory Death-A Dutch Cohort Study

Transplantation. 2016 Jun 2

Walraven S.M. van, Brand A., Bakker J.N., Heemskerk M.B., Nillesen S., Bierings M.B., Bungener L.B., Hepkema B.G., Lankester A., van der Meer A., Sintnicolaas K., Somers J.A., Spierings E., Tilanus M.G., Voorter C.E., Cornelissen J.J., Oudshoorn M.

The increase of the global donor inventory is of limited benefit to patients of non-Northwestern European descent

Haematologica. 2016 Aug 25. pii: [haematol.2016.145730](#).

Luijtgaarden M.W. van de, Jager K.J., Segelmark M., Pascual J., Collart F., Hemke A.C., Remón C., Metcalfe W., Miguel A., Kramar R., Aasarød K., Abu Hanna A., Krediet R.T., Schön S., Ravani P., Caskey F.J., Couchoud C., Palsson R., Wanner C., Finne P., Noordzij M.

Trends in dialysis modality choice and related patient survival in the ERA-EDTA Registry over a 20-year period

Nephrol Dial Transplant. 2016 Jan;31(1):120-8. doi: [10.1093/ndt/gfv295](#).

Beele H., van Wijk M.J., Wulff B., Holsboer N., de Bruijn M., Segerström C., Trias E.

Report of the clinical donor case workshop of the European Association of Tissue Banks annual meeting 2014

Cell Tissue Bank. 2016 17: 353 (doi:[10.1007/s10561-016-9571-8](#)).

Jansen N.E., Kuiper M.J., Eikendal T., Sikma M.A.
Afstemming orgaandonatie begint op SEH. Creëer rust voor nabestaanden om over orgaandonatie te beslissen

Medisch Contact, 2016 november 10

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten**
- D Begrippenlijst

 English summary

Voordrachten (inter-)nationale congressen

Georgieva D.G., Schiks E.T.M., Haase-Kromwijk B.J.J.M.

Anonymity in deceased organ donation in The Netherlands: a gap between law and practice
Bootcongres NTV, 9-10 maart 2016, Groningen

Wetering J. van de, Kal-van Gestel J., Konijn C., Luth T., Weimar W., Hoitsma A., Betje M.

Evaluating the waiting policy in patients with malignancies prior to renal transplantation: acceptable risks of recurrence after transplantation

Bootcongres NTV, 9-10 maart 2016, Groningen

Witjes M., Kotsopoulos A., Herold I.H.F., Otterspoor L., Simons K., van Vliet J., de Blauw M., Festen B., Eijkenboom J., Post B., Jansen N.E., van der Hoeven J.G., Abdo W.F.

The influence of end-of-life care on organ donor potential

Bootcongres NTV, 9-10 maart, Groningen

Ooms-de Vries K.M., Brat A., van Heurn L.W.E., Ringers J., van Zuilen A.D., Leuvenink H.G.D., de Jongh W., Haase-Kromwijk B.J.J.M., de Jonge J., Berger S.P., Hofker H.S.

The implementation of renal machine perfusion as standard preservation method in the Netherlands.

EDTCO congres, 28 October 2016, Barcelona

Reiger - Van de Wijdeven M.M.P.J., Van Schubert C., Puts M.

Public campaigns on organ donation: challenges, strategies and Impact.

ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Bos A., Reiger - Van de Wijdeven M.M.P.J.

Donor Dialogue Rotterdam: finding ways to reach the non western immigrant population

ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Haase-Kromwijk B.J.J.M., Reiger J., Bokhorst A.G.

Current practice of tissue donation: lack of transparency?

ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Georgieva D.G., Jansen N.E., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M.

Healthcare law analyses of the Donor Registry in the Netherlands: Is registered consent to organ donation legally binding after death?

ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten**
- D Begrippenlijst

 English summary

Jansen N.E., Hoitsma A.J., Rodenburg H., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M.

Significant more consent for organ donation for doctors trained in ‘Communication about Donation’

ELPATcongres, 22-24 april 2016, Rome

Vorstius Kruijff E., Jansen N.E., Huisman-Ebskamp M.W., de Vos M., Slappendel R.

Video based E- learning in ‘communication about donation’ skills for doctors provides a better outcome on consent for tissue donation

ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Witjes W., Jansen N.E., Rodenburg R., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M., Abdo W.F.

Factors in the family decision-making process that influence organ donation consent rates: a nationwide cohort study

EDTCO congres, 28-29 oktober 2016, Barcelona

Kotsopoulos A.M.M., Jansen N.E., Abdo W.F.

An observational study on time to death after withdrawal of treatment in potential Donors after Circulatory Death Maastricht category III (DCD III)

EDTCO congres, 28-29 oktober 2016, Barcelona

Poster- / minipresentaties

Kotsopoulos A.M.M., Vos P., Jansen N.E., Abdo F.W.

Gone in120 minutes? An observational study on time to death after withdrawal of treatment in potential Donors after Circulatory Death Maastricht category III (DCD).

Intensivistendagen NVIC, 21-22 January 2016, ‘s-Hertogenbosch

Witjes M., Kotsopoulos A., Herold I.H.F., Otterspoor L., Simons K., van Vliet J., de Blauw M., Festen B., Eijkenboom J., Post B., Jansen N.E., van der Hoeven J.G., Abdo W.F.

The influence of end-of-life care on organ donor potential

Intensivistendagen NVIC, 21-22 januari 2016, ‘s-Hertogenbosch

Jansen N.E., Hoitsma A.J., Rodenburg R., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M.

Significant more consent for organ donation for doctors trained in ‘Communication about Donation’

Intensivistendagen NVIC, 21-22 januari 2016, ‘s-Hertogenbosch

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten**
- D Begrippenlijst

 English summary

Kotsopoulos A.M.M., Jansen N.E., Vos P., Abdo W.F.
An observational study on time to death after withdrawal of treatment in potential Donors after Circulatory Death Maastricht category III (DCD III)
European Society of Intensive Care Medicine (ESICM), 1-5 oktober 2016, Milaan

Schiks E.T.M., Jansen N.E., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M.
Anomity in deceased organ donation and transplantation: the importance of consistency
ELPAT congres, 22-24 april 2016, Rome

Jansen N.E., Hoitsma A.J., Rodenburg H., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M.
Significant more consent for organ donation for doctors trained in 'Communication about Donation'
Bootcongres, 9-10 maart 2016, Groningen

Witjes M., Jansen N.E., Rodenburg H., Schaefer B., Haase-Kromwijk B.J.J.M., Abdo W.F.
Factors in the family approach that influence organ donation consent rates; a nationwide cohort study
EDTCO congres, 28-29 oktober 2016, Barcelona

Jansen N.E., Witjes M., van Dongen J., Otterspoor L., Herold I.H.F., Haase-Kromwijk B.J.J.M., Abdo W.F.
Extra family guidance on the ICU, by professionals trained in 'Communication about Donation', leads to higher consent rates for organ donation
EDTCO congres, 28-29 oktober 2016, Barcelona

Witjes M., Kotsopoulos A., Herold I.H.F., Otterspoor L., Simons K., van Vliet J., de Blauw M., Festen B., Eijkenboom J., Post B., Jansen N.E., van der Hoeven J.G., Abdo W.F.
The influence of end-of-life care on organ donor potential
EDTCO congres, 28-29 oktober 2016, Barcelona

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten**
- D Begrippenlijst

 English summary

Aortaklep

In het menselijke hart zitten vier kleppen. De aortaklep zit tussen de linkerhartkamer en de aorta, de hoofdslagader die zuurstofrijk bloed van het hart naar de rest van het lichaam vervoert.

Allocatie

Toewijzen van een donororgaan of -weefsel.

Altruïstische donor

Een altruïstische donor is een levende (nier)donor die geen enkele band met de ontvanger van de donornier heeft en deze meestal ook niet wenst te kennen. Ook wel anonieme donor genoemd.

Bulbus (mv bulbi)

De Latijnse en medische benaming voor oogbol.

Cornea (mv cornea's)

De Latijnse en medische benaming van het hoornvlies van het oog.

Cross-over programma

Het cross-over programma is een ruilprogramma voor nierdonatie bij leven. Dit is een gezamenlijk programma van alle niertransplantatiecentra in Nederland. Hierbij worden tussen paren van levende donoren en hun ontvangers de nieren uitgeruild en getransplanteerd, wanneer directe levende donatie niet mogelijk is omdat er geen match is tussen donor en ontvanger.

Dialyseuduur

De tijd sinds de datum van eerste dialyse tot de datum van transplantatie of tot de datum van meting, onafhankelijk van de urgentiecode op de wachtlijst (geldt alleen voor nierpatiënten). Dit speelt een rol in de allocatie als 'wachtijd'.

Dominolevertransplantatie

Een speciale procedure waarbij de eigen lever van de ontvanger van de donorlever wordt aangeboden voor transplantatie. Deze zogenaemde dominolever wordt aangeboden volgens het 'normale' lever-allocatiesysteem. Een dominolever is meestal afkomstig van een patiënt die lijdt aan een stofwisselingsziekte van de lever. Deze stofwisselingsziekte is een ziekte waarbij de eigen lever zelf wel goed functioneert, maar schade aanricht in andere orgaansystemen. Deze problemen ontstaan pas na 10 tot 15 jaar, waardoor deze levers nog wel voor transplantatie gebruikt kunnen worden.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Donation after Brain Death (DBD) donatie

Bij een DBD donatie is een patiënt hersendood, maar worden hartslag en ademhaling kunstmatig in stand gehouden. Hierdoor blijven de organen geschikt voor transplantatie. Bij een DBD orgaandonatieprocedure kunnen in principe hart, longen, lever, pancreas, nieren en dunne darm gedoneerd worden. De termen heartbeating donatie en Donation after Brain Death (DBD) worden vaak naast elkaar gebruikt. Ze betekenen hetzelfde.

Donation after Circulatory Death (DCD) donatie

DCD wil zeggen dat niet alleen het hart gestopt is, maar ook de circulatie (bloedsomloop). Donororganen raken bij een circulatiestop al snel onbruikbaar, omdat ze dan niet meer van zuurstof worden voorzien. Het hart kan dan niet meer getransplanteerd worden, maar de nieren, lever, longen en pancreas vaak nog wel. Dat kan echter alleen wanneer iemand in een ziekenhuis overlijdt. De termen non-heartbeating donatie en Donation after Circulatory Death (DCD) worden vaak naast elkaar gebruikt. Ze betekenen hetzelfde.

Donor (volgens de Wet op de orgaandonatie)

Een persoon of stoffelijk overschot door of ten aanzien van wie op grond van de Wet op de orgaandonatie toestemming is verleend voor het bij hem of daaruit verwijderen van een orgaan of weefsel na overlijden.

Femorale vaten

Vaten uit het dijbeen die worden uitgenomen in combinatie met de uitname van bot- en peesweefsel.

Geëffectueerde orgaandonor

Een donor gemeld bij het Orgaancentrum van wie minstens één orgaan is getransplanteerd.

Geëffectueerde weefseldonor

Een donor van wie, na acceptatie door het Orgaancentrum, minimaal één soort weefsel is uitgenomen.

Gemelde donor

Donor gemeld bij het Orgaancentrum. Er is toestemming voor donatie en er zijn voorbereidingen getroffen om te starten met de donatieprocedure.

Multi-orgaandonor

Een donor van wie ten minste twee soorten organen zijn uitgenomen en getransplanteerd.

Nier-en-bloc

We spreken van nier-en-bloc als beide nieren van één donor gebruikt worden voor één transplantatie. Dit wordt in principe als één nierdonatie en één niertransplantatie geteld.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Nierteam aan huis

Een landelijk project van vier universiteitsziekenhuizen en vier algemene ziekenhuizen. De teams komen bij patiënten met nierziekten thuis om aan hun familie, vrienden en kennissen voorlichting te geven over de impact en behandeling van een nierziekte.

Pancreas (mv pancreata)

De Latijnse en medische term voor alvleesklier.

Postmortale orgaandonatie

Donatie van organen na overlijden van de donor (in tegenstelling tot donatie bij leven).

Pulmonale hartklep

Het menselijke hart heeft vier kleppen. De pulmonale hartklep is de klep tussen de rechterhartkamer en de longslagader die het bloed van het hart naar de longen vervoert om daar van zuurstof te worden voorzien.

Raadpleging

Het raadplegen van het Donorregister via de NTS om de wilsbeschikking van de potentiële donor op te vragen als die geregistreerd staat in het Donorregister.

Registratieduur

De tijd sinds de datum waarop men op de wachtlijst wordt geplaatst tot de datum van transplantatie of tot de datum van meting, onafhankelijk van de urgentiecode op de wachtlijst.

Sclera

Buitenste witte laag van het oog die bestaat uit stevig bindweefsel.

Sepsis

Bloedvergiftiging.

Split-levertransplantatie

Bij een split-levertransplantatie wordt de donorlever gesplitst, waardoor twee patiënten een deel van één lever ontvangen.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Wet op de orgaandonatie (WOD)

De Wet op de orgaandonatie (WOD), die in 1998 in werking is getreden, kent de volgende doelstellingen:

- het bieden van rechtszekerheid aan betrokkenen;
- het bevorderen van het aanbod van geschikte organen en weefsels;
- een rechtvaardige verdeling van organen en weefsels;
- het voorkomen van handel in organen en weefsels.

Het wettelijke systeem is een volledig beslissysteem, wat inhoudt dat iedereen bij leven zijn of haar wilsbeschikking ten aanzien van orgaan- en weefseldonatie kan laten registreren. Wanneer bij het overlijden van een medisch geschikte donor geen wilsbeschikking in het Donorregister wordt aangetroffen of wanneer uit het Donorregister blijkt dat de overledene de beslissing wil overlaten aan de nabestaanden, dienen de nabestaanden van de overledene een beslissing over donatie te nemen.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 English summary

Developments in waiting list, donation and transplantation

A total of 303 actual deceased donor organ donors were registered in the Netherlands with the Organ Centre of the NTS in 2016. Of these, 235 were utilised (78%) (also refer to tables 1.1a through c)¹. The number of utilised organ donors decreased by 11% compared to the previous year (2015: 265).

Compared to 2015, the number of utilised Donors after Brain Death (DBDs) decreased by 7% in 2016 (from 126 to 117). The number of utilised Donors after Circulatory Death (DCDs) decreased by 15% (from 139 in 2015 to 118 in 2016). Although the percentage of multi-organ donors increased slightly (66% in 2015 and 68% in 2016), the absolute number of multi-organ donors decreased (from 176 in 2015 to 160 in 2016).

Table 1.1a: Actual postmortem organ donors in the relevant year

	2012	2013	2014	2015	2016
Total number of registered organ donors	312	336	336	348	303
Utilised organ donors	252	255	271	265	235
• Kidney donor only	68	83	71	81	65
• Not a kidney donor (single organ)	7	19	13	8	10
• Multi-organ donor	177	153	187	176	160
Percentage of multi-organ donors	70%	60%	69%	66%	68%

¹ The reference date for the figures in this annual report is 30 March 2017.

Voorwoord

Inleiding

1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie

2 Missie

3 Beleids- en Orgaancentrum

4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs

5 Bedrijfsvoering

6 Financieel overzicht

Bijlagen

A Uitgebreide cijfers

B Medewerkers NTS

C Publicaties en voordrachten

D Begrippenlijst

 [English summary](#)

Table 1.1b: Actual postmortem DBDs in the relevant year

	2012	2013	2014	2015	2016
Total number of registered organ donors	132	112	154	130	123
Actual organ donors	128	105	150	126	117
• Kidney donor only	3	7	6	9	4
• Not a kidney donor (single organ)	4	9	11	6	7
• Multi-organ donor	121	89	133	111	106
Percentage of multi-organ donors	95%	85%	89%	88%	91%

Table 1.1c: Actual postmortem dcDs in the relevant year

	2012	2013	2014	2015	2016
Total number of registered organ donors	180	224	182	218	180
Actual organ donors	124	150	121	139	118
• Kidney donor only	65	76	65	72	61
• Not a kidney donor (single organ)	3	10	2	2	3
• Multi-organ donor	56	64	54	65	54
Percentage of multi-organ donors	45%	43%	45%	47%	46%

[More figures about organ and tissue donation](#)

The decreasing number of registered DBDs resulted in fewer multi-organ donations and fewer utilised donors. The number of transplantations involving organs from actual deceased donors consequently decreased by 9% (759 in 2015 and 689 in 2016; also refer to table 1.2). The number of transplantations involving organs from living donors (primarily kidneys, see table 1.3) increased slightly from 517 to 577 in 2016. This number includes 12 transplantations involving (a part of) a liver from a living donor. The total number of transplantable patients waiting for an organ at the end of 2016 increased by 9% compared to 2015 (from 984 to 1071; see also table 1.4).

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 [English summary](#)

Table 1.2: Transplantable patients on the waiting list on 31 December

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 / 2015
Heart	64	84	89	101	99	-2 %
Heart with liver and lung	-	-	-	-	1	-
Heart with lung	-	-	2	1	1	-
Liver	157	132	104	109	122	12 %
Liver with lung	1	-	-	-	-	-
Liver with pancreas	1	-	-	-	-	-
Lung	193	189	178	176	193	10 %
Kidney	829	710	622	544	595	9 %
Kidney with liver	6	2	5	1	2	-
Kidney with pancreas	20	23	23	31	32	3 %
Pancreas	15	9	20	21	26	24 %
Small intestine	-	-	1	-	-	-
Total	1286	1149	1044	984	1071	9 %

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 [English summary](#)

Table 1.3: Number of organ transplants in the Netherlands using postmortem organs in the relevant year. A distinction is made between Donors after Brain Death (DBD) and Donors after Circulatory Death (DCD)

	2012	2013	2014	2015	2016
Heart	37	37	51	53	35
Heart with lung	-	-	-	1	-
Liver - DBD	99	80	109	89	99
Liver - DCD	36	48	47	46	44
Liver - split - DBD	5	5	9	7	2
Lung - DBD	51	50	71	48	42
Lung - DCD	29	38	20	29	31
Kidney - DBD	229	165	223	207	202
Kidney with liver - DBD	1	4	4	3	1
Kidney with liver - DCD	-	-	-	2	-
Kidney with pancreas - DBD	24	16	23	13	13
Kidney with pancreas - DCD	1	2	4	9	6
Kidney with split liver - DBD	-	-	-	1	-
Kidney - DCD	220	247	216	235	204
Pancreas - DBD	10	11	8	7	6
Pancreas with liver - DBD	-	1	-	-	1
Pancreas - DCD	2	2	-	6	3
Small intestine - DBD	1	-	-	3	-
Small intestine with kidney - DBD	1	-	-	-	-
Total	746	706	785	759	689

Comment: en bloc kidney transplantations are counted as 1 transplantation; In pancreatic island transplantation, 1 recipient can receive islands from 2 donors, this is counted as 2 transplantations; 1x small intestine with abdominal wall in 2015.

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 [English summary](#)

Table 1.4: Relationship between living kidney donors and recipients

Living relative	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Mother	40	17%	52	21%	51	21%	38	19%	47	20%
Father	36	15%	34	14%	38	16%	37	19%	40	17%
Son / daughter	41	17%	31	13%	29	12%	24	12%	28	12%
Brother / sister	107	44%	104	43%	98	40%	84	42%	93	39%
Grandfather / grandmother	1	0%	2	1%	1	0%	1	1%	1	0%
Uncle / aunt	6	2%	9	4%	9	4%	7	4%	15	6%
Nephew / niece / cousin	8	3%	10	4%	15	6%	8	4%	11	5%
Not specified further	2	1%	-	-	1	0%	-	-	2	1%
Total	241	100%	242	100%	242	100%	199	100%	237	100%
Living non-related										
Partner	127	52%	135	49%	127	43%	123	39%	127	39%
Friend	26	11%	35	13%	36	12%	30	10%	47	14%
Non-related family	29	12%	28	10%	22	8%	32	10%	31	9%
Anonymous donor	29	12%	42	15%	44	15%	63	20%	65	20%
Not specified further	33	14%	38	14%	63	22%	67	21%	58	18%
Total	244	100%	278	100%	292	100%	315	100%	328	100%
Total living kidney donors	485		520		534		514		565	

[More figures about actual deceased organ and tissue transplantations](#)

The number of tissue donors was 4% smaller in 2016 (at 1,655 donors) than in 2015 (1,727 donors). Of these donors, 1,476 donors donated corneas - usually both - (in 2015: 1,590), 202 donated a pulmonary valve and/or an aortic valve (2015: 174), 139 donated bone tissue (2015: 108) and 443 donated skin (2015: 464). The number of cornea transplantations increased by 2% in 2016, to 1,523 (2015: 1,499). The number of heart valve transplantations decreased by 7% in 2016, to 80 (2015: 86). The number of transplants involving bone tissue increased by 16% in 2016 to 2,129, compared to 1,835 the previous year.

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

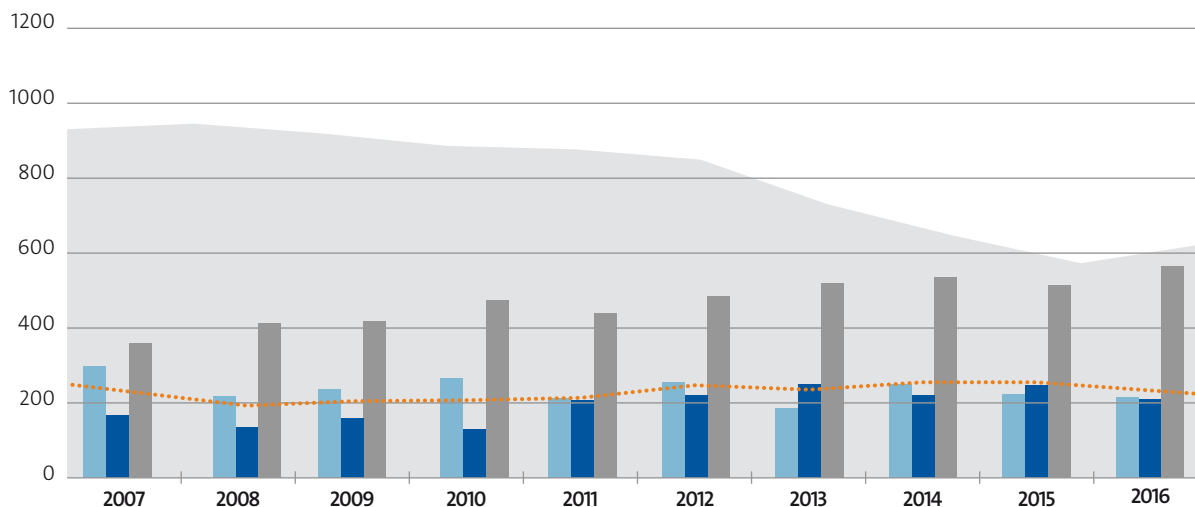
- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 [English summary](#)

In 2016, a total of 426 transplantations were performed using kidneys from actual deceased donors, of which 216 transplantations involving kidneys from DBDs (2015: 224). This includes transplantations of a kidney performed in combination with the transplantation of another organ. The number of transplantations involving kidneys originating from DCDs was 15% lower in 2016 (210) than the previous year (246). Living donors are responsible for more than half (57%) of the total number of transplanted kidneys in the Netherlands (total 991). The number of transplantations involving kidneys from living donors increased by 10% in 2016, to 565 (2015: 514). Nevertheless, the number of patients on the active waiting list for a kidney at the end of 2016 was 9% smaller than at the end of 2015 (629 versus 576 patients). The inflow onto the kidney waiting list was slightly higher in 2016 (1,415 patients) than in 2015 (1,252 patients). The outflow from the kidney waiting list increased (1,374 in 2016 versus 1,281 in 2015).

Legend

- transplants - Donor after Brain Death (DBD)
- transplants - Donor after Circulatory Death (DCD)
- transplants - living donors
- waiting list as of 31 December
- postmortem donors - effectuated

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

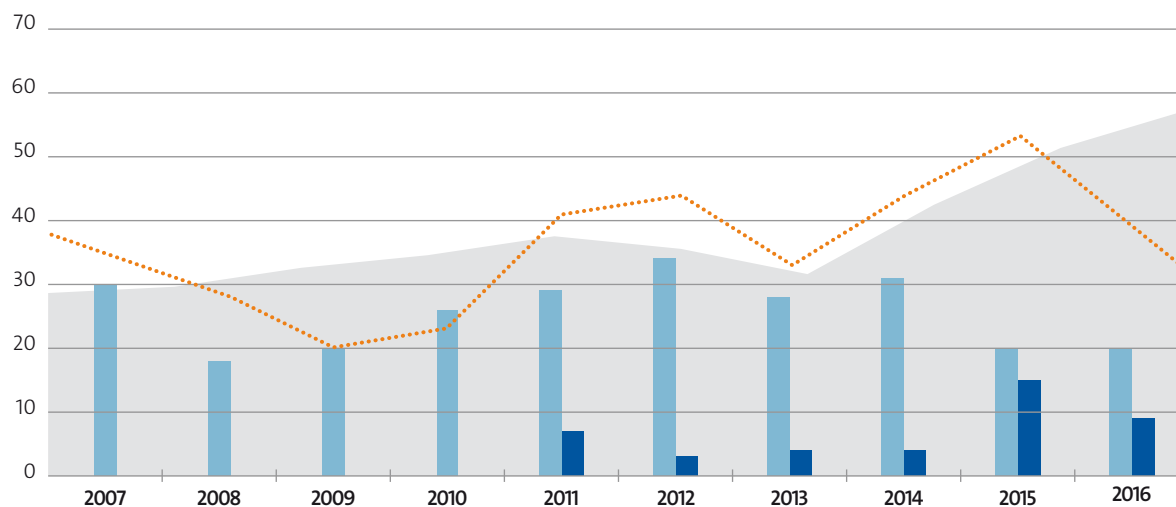
- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 [English summary](#)

 Pancreas

The pancreas was used for transplants from only 33 (14%) of the total of 235 actual Dutch organ donors in 2016. Following retrieval, a pancreas is often unsuitable for transplantation for medical reasons. A total of 29 pancreas transplantations took place in the Netherlands in 2016, the majority (19) in combination with a kidney. Nine pancreata were obtained from DCDs. Of all the pancreas transplantations, 3 patients received islets of Langerhans obtained from the pancreata of 4 donors (counted as 4 transplantations). The number of people waiting for a (kidney with) pancreas at the end of 2016 was higher than in 2015 (increased from 52 to 58).

Legend

- transplants - Donor after Brain Death (DBD)
- transplants - Donor after Circulatory Death (DCD)
- waiting list as of 31 December
- postmortem donors - effectuated

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

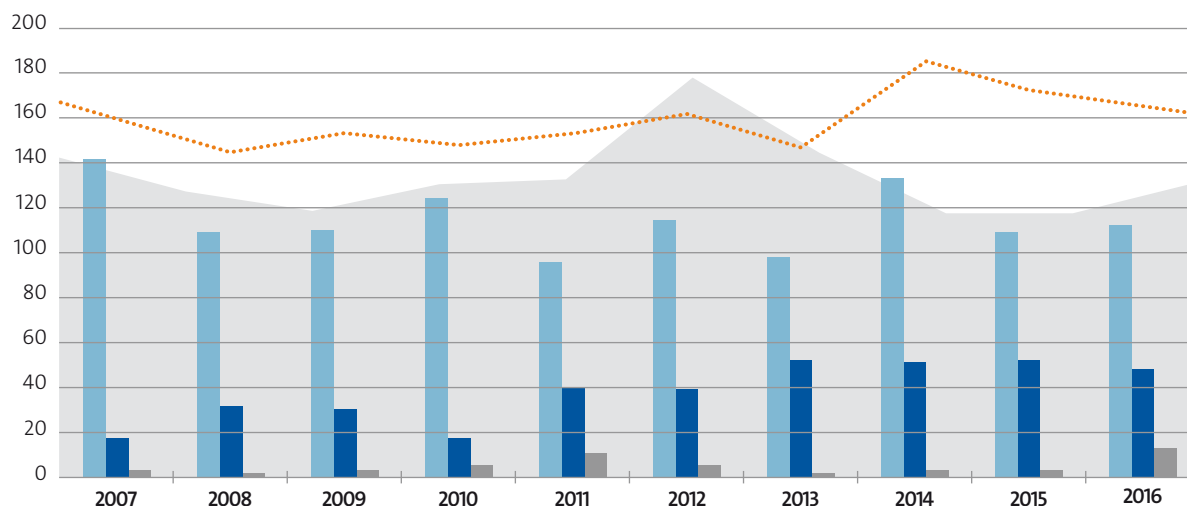
 [English summary](#)

 Liver

A total of 151 actual deceased liver donations took place in 2015, of which 23 were obtained from deceased individuals aged 65 years and older. This resulted in a total of 147 liver transplantations in the Netherlands in 2015 (of which 2 involved a split liver from the Netherlands or abroad). The liver was obtained from a DCD in 44 of these transplantations.

In 2016, a total of 12 liver transplantations were performed using a section of liver from a living donor. The number of people on the liver waiting list increased from 109 in 2015 to 122 in 2016, because the inflow onto the liver waiting list in 2016 (219 people) was higher than in 2015 (215 people) and because the outflow from this waiting list decreased (212 in 2016 versus 224 in 2015).

Legend

- transplants - Donor after Brain Death (DBD) [incl. split in the case of liver]
- transplants - Donor after Circulatory Death (DCD)
- transplants - living donors
- waiting list as of 31 December
- ⋯ postmortem donors - effectuated

Voorwoord

Inleiding

- 1 Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2 Missie
- 3 Beleids- en Orgaancentrum
- 4 Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5 Bedrijfsvoering
- 6 Financieel overzicht

Bijlagen

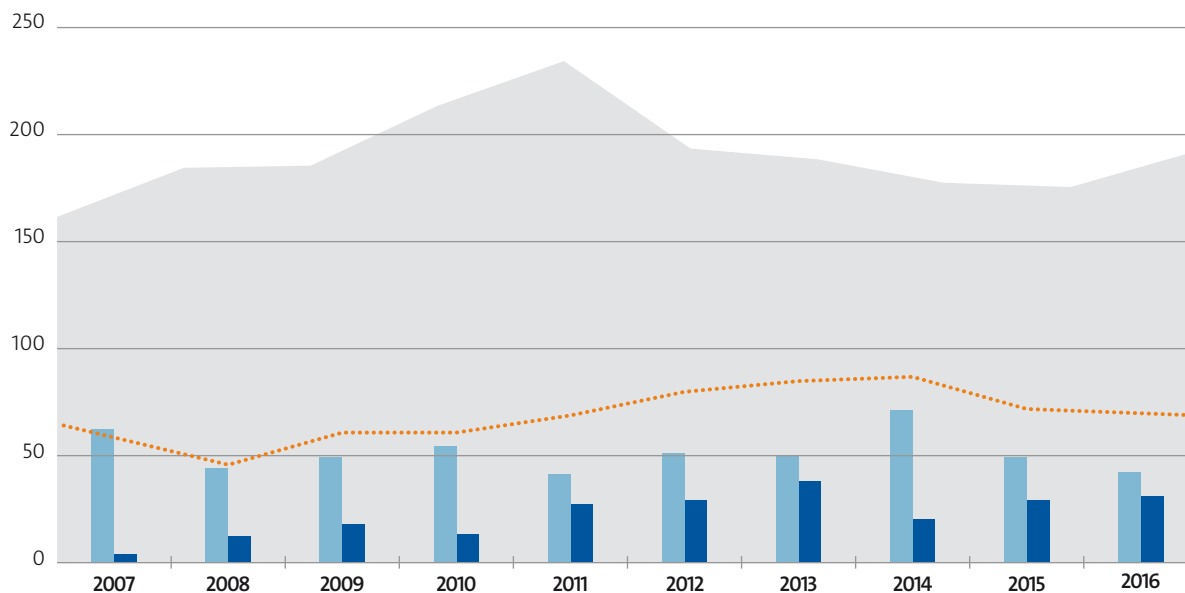
- A Uitgebreide cijfers
- B Medewerkers NTS
- C Publicaties en voordrachten
- D Begrippenlijst

 [English summary](#)

The number of people on the lung waiting list increased from 176 at the end of 2015 to 193 at the end of 2016. Although the number of lung donors in the Netherlands was on the increase for years, this number decreased in 2015 and 2016 (68 in 2016). A total of 73 lung transplantations took place in 2016, with 31 donor lungs obtained from a DCD.

Legend

- transplants - Donor after Brain Death (DBD)
- transplants - Donor after Circulatory Death (DCD)
- waiting list as of 31 December
- postmortem donors - effectuated

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

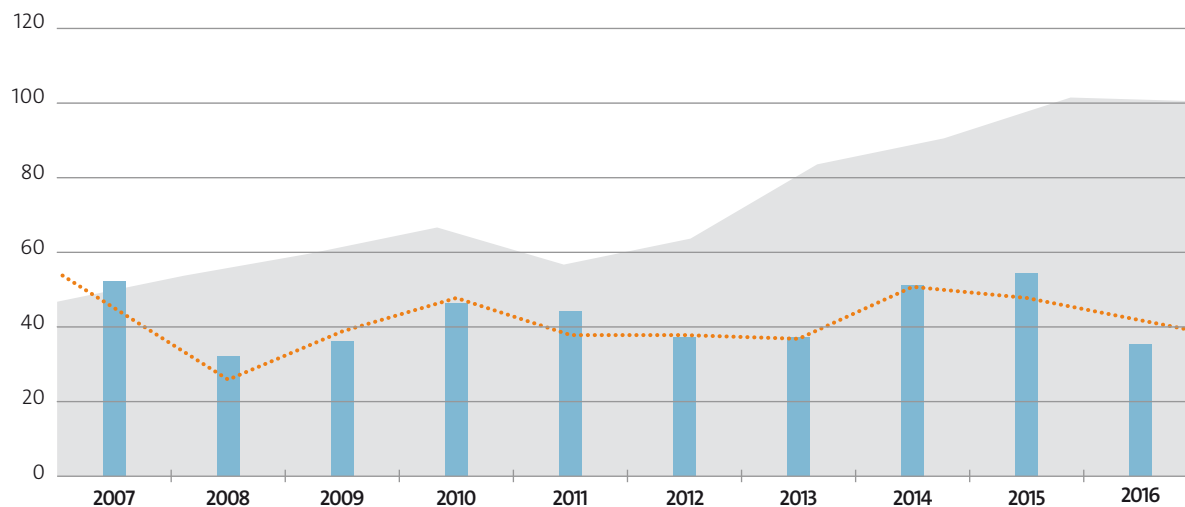
- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 [English summary](#)

At the moment, only DBDs can donate their heart for transplantation in our country. The decrease in the number of DBD donor registrations in 2016 resulted in fewer utilised heart donors (39 compared to 48 in 2015). In 2016, a total of 35 transplantations were performed in the Netherlands using donors from the Netherlands or abroad (2015: 54). Nevertheless, the number of patients on the heart waiting list remained virtually the same (101) in 2016 compared to the previous year (2015: 102). Both the inflow to the waiting list (73 in 2015 versus 59 in 2016) and the outflow (71 in 2015 versus 46 in 2016) decreased.

Legend

- transplants - Donor after Brain Death (DBD)
- postmortem donors - effectuated
- waiting list as of 31 December

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

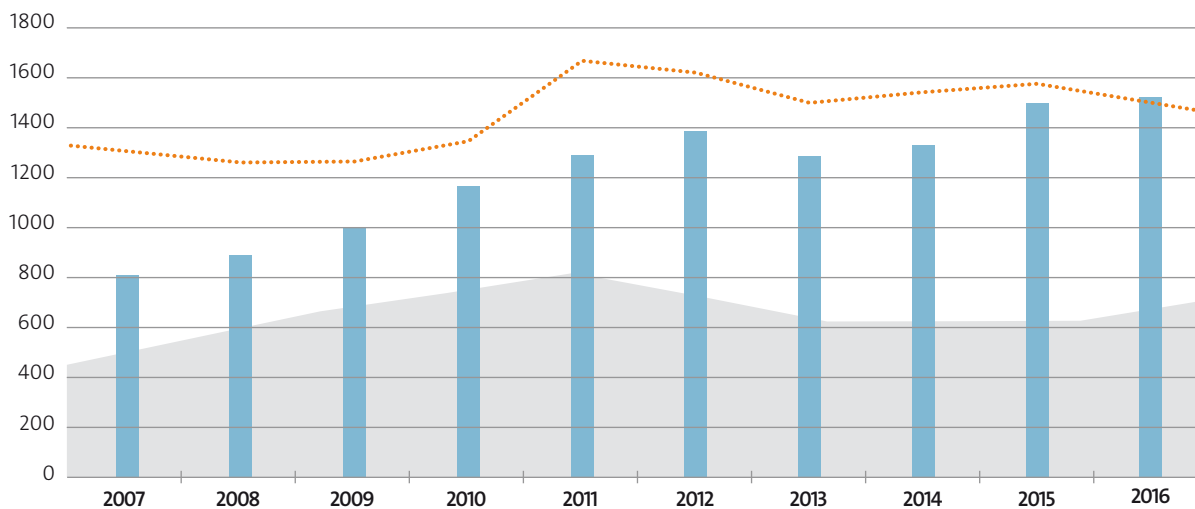
- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 [English summary](#)

The number of cornea donors decreased by 7% in 2016 (1,590 donors in 2015 and 1,476 donors in 2016). Although a donor is usually able to donate both corneas, the number of cornea transplantations in the Netherlands is much smaller than the number of donations. This is due to the fact that not every extracted cornea is suitable for transplantation. In addition to this, a suitable recipient (within the Netherlands) is not always found for each cornea. The number of cornea transplantations in the Netherlands increased from 1,499 in 2015 to 1,523 in 2016. With 716 people on the waiting list at the end of 2016, the number of people on the cornea waiting list increased by 13% compared to the previous year (632 on the waiting list).

Legend

- transplants
- postmortem donors - effectuated
- waiting list as of 31 December

[More figures about organ and tissue donation](#)
[More figures about organ and tissue transplantations](#)

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 [English summary](#)

Jaarverslag 2016 Nederlandse Transplantatie Stichting
Uitgever: Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS)

Redactie	Steffen de Groot Bernadette Haase-Kromwijk Martin Heemskerk Brigitte Schaefer Jeantine Reiger Ellen Segeren
Illustraties	David Hiemstra, HR Media Optima Forma bv, Voorburg
Vormgeving	Optima Forma bv, Voorburg
Eindredactie	Janneke Doorenbosch
Bezoekadres	Plesmanlaan 100 2332 CB Leiden
Postadres	Postbus 2304 2301 CH Leiden
Telefoon	(071) 579 57 77 (0900) 82 12 166 (informatielijn Donorvoorlichting)
E-mail	info@transplantatiestichting.nl
Website	transplantatiestichting.nl

ISBN/EAN: 978-90-79009-11-4

Voorwoord

Inleiding

- 1** Ontwikkelingen in wachtlijst, donatie en transplantatie
- 2** Missie
- 3** Beleids- en Orgaancentrum
- 4** Donorvoorlichting, Communicatie en Onderwijs
- 5** Bedrijfsvoering
- 6** Financieel overzicht

Bijlagen

- A** Uitgebreide cijfers
- B** Medewerkers NTS
- C** Publicaties en voordrachten
- D** Begrippenlijst

 English summary

